

Ірина Багмут – Вікторія Штефуца

СХОДИНКА II
УКРАЇНСЬКА МОВА:
Базовий курс

Підручник для студентів-славістів

Bahmut Irina – Stefuca Viktória

LÉPCSŐFOK II
UKRÁN NYELVKÖNYV:
Alapkursus

Szlavisztikai hallgatóknak

JATEPress
Szeged 2012

Szegedi Tudományegyetem
Сегедський науковий університет

Anyanyelvű lektorok – Рецензенти
dr. Kocsis Mihály – д-р Мігай Кочіш
dr. Sajtos Natália – д-р Наталія Шайтош

A könyvborítón látható rajzot készítette – Малюнок на обкладинці
Barna Júlia – Юлія Барна

A könyv megjelenését
az Oktatási és Kulturális Minisztérium támogatta

Підручник виданий на кошти
Міністерства освіти та культури
Угорської Республіки

© Auctores, 2012

ISBN 978-963-306-166-4

Зміст

Передмова	4
Előszó	5
1. Я вивчаю українську мову в університеті	6
2. Де живе Юдіт?	14
3. Юдіт розмовляє угорською мовою	21
4. Де стоїть комп'ютер?	28
5. Пес у будинку	36
6. Які українці?	50
7. Де ти? Що робиш?	63
8. У кімнаті немає комп'ютера	72
9. Прогулянка містом	82
10. Що купують подруги в магазині?	90
11. Які продукти треба для приготування борщу?	100
12. Вечірка у Софії	107
13. Я підіймаюся на четвертий поверх	113
14. Куди йде Юля?	120
15. З ким зустрічається Юдіт?	125
16. Котра година?	131
17. До котрої години працює Артем?	136
18. У якій аудиторії заняття?	140
19. З якого часу Іштван у Києві?	147
20. Вони задоволені своєю подорожжю	152
21. Ми хочемо відпочити на морі	157
22. Софія вміє співати	162
23. Щоб бути здоровим, треба займатися спортом	167
24. Коли Юдіт їде до Києва?	172
25. Я люблю вареники з вишнями	177
26. Я впевнена, що ти зможеш це зробити	182
27. Коли ми їхатимемо в Крим?	187
28. Громадський транспорт у моєму місті	192
29. Зачекайте, будь ласка, хвилинку	197
30. Нехай Артем чекає нас біля парку	203
31. Запишіть, будь ласка, домашнє завдання	208
32. Портрет написаний художником	213
33. Замерзлі руки	220
34. Студенти сидять в аудиторії, виконуючи завдання	228
35. Відпочивши, туристи ідуть далі	234
Тематика уроків	240
Джерела ілюстративного матеріалу	243

Передмова

Пропонований підручник створений для курсу «Практична граматики української мови» у системі підготовки студентів-славістів, які вивчають українську мову за основною та додатковою спеціальностями в Сегедському університеті. Він призначений для студентів, які опанували початковий курс української мови («Сходінка I. Українська мова для початківців» (Сегед, 2010), і містить базовий курс з української граматики (рівень А–2).

У підручнику теоретичний і практичний матеріал представлені граматичними, правописними, словотвірними, лексико-семантичними, комунікативними блоками. Основний акцент зроблено на засвоєнні комунікативних компетенцій студентів. Значну увагу приділено повторенню та закріпленню граматичного матеріалу, вивченого на початковому рівні. Підручник має структуру робочого зошита, що покращить сприйняття нової інформації студентами та полегшить їхню роботу над завданнями.

Видання розраховане не лише на студентів, які вивчають українську мову під керівництвом викладача, але й тих, хто, володіючи українською мовою на початковому рівні, прагне покращити та удосконалити свої мовленнєві та граматичні навички.

Сегед, 15 червня 2012 року

Előszó

Ez az oktatási segédkönyv a *Gyakorlati ukrán nyelvtan* nevű kurzust végző szlavista hallgatók számára készült, akik az ukrán nyelvet alap-szakirányú vagy specializációs képzés keretében tanulják a Szegedi Tudományegyetemen. Azoknak a hallgatóknak szól, akik már elvégezték az ukrán nyelv kezdő kurzusát (*Lépcsőfok I. Ukrán nyelvkönyv kezdők részére*. Szeged, 2010), és ukrán nyelvtani alapkurzust (A2 szint) tartalmaz.

A könyvben az elméleti és gyakorlati tananyagot nyelvtani, helyesírási, szóképzési, lexiko-szemantikai és kommunikációs egységek tartalmazzák. A középpontba a hallgatók kommunikációs készségének fejlesztése került. Jelentős figyelmet kapott a kezdő szinten már elsajátított nyelvtani anyag átisméltése és bevésése. A kézikönyv munkafüzet-jellegű, ami gyorsítja az új ismeretek elsajátítását, a hallgatóknak megkönnyíti a feladatok megoldását.

A kiadványt nemcsak az ukrán nyelvet tanári irányítás mellett tanuló hallgatóknak szántuk, hanem azoknak is, akik kezdő szinten már beszélnek ukránul és szeretnék, ha beszédképességük javulna, nyelvtani jártasságuk tökéletesebb lenne.

Szeged, 2012. június 15.

1. Я ВИВЧАЮ УКРАЇНСЬКУ МОВУ В УНІВЕРСИТЕТІ

Юдіт 20 років. Вона угорська студентка. Юдіт розмовляє англійською та німецькою мовами, а в університеті вона вивчає українську. Зараз Юдіт в університеті на заняттях. Вона сидить в аудиторії і навчається. Аудиторія маленька, але зручна. В аудиторії є столи, стільці та шафи. На стіні висить телевізор, у шафі стоїть відеотехніка та магнітофон. У групі 4 студенти. Зараз понеділок 8 година ранку. Студенти трохи сонні. В аудиторію заходить викладач.

- Доброго ранку!
- Доброго ранку!
- Усі сьогодні на занятті?
- Ні. Каті немає сьогодні на занятті. Вона у Будапешті на конференції.
- Дякую.

1. Попрацюйте у парах, даючи відповіді на запитання.

Де Юдіт вивчає українську мову?	Відеотехніка та магнітофон.
Де сидить Юдіт?	На стіні.
У якій аудиторії знаходиться Юдіт?	У Будапешті.
Які меблі є в аудиторії?	Маленькій, але зручній.
Де знаходиться телевізор?	В університеті.
Що стоїть у шафі?	В аудиторії.
Де перебуває Каті?	Столи, стільці та шафи.

ДЕ?

(на кому? на чому?)

машина – у машині
група – у групі
площа – на площі
книга – у книзі
Марія – у Марії

батько – на батькові
хлопець – на хлопцеві
стіл – на столі
стілець – на стільці
вікно – у вікні; море – на морі

доповідь – у доповіді
подорож – у подорожі
тінь – у тіні
відповідь – у відповіді
мати – у матері

ім'я – в імені
плем'я – у племені
курча – на курчаті
дитя – на дитяті
козень – на козеняті

3. Розкажіть про себе та про свого університетського колегу.

Доброго дня! Я _____ . Я
розмовляю _____ мовами.
Я вивчаю _____ . Зараз
я знаходжуся _____ .

Доброго дня! Це мій друг _____ .
Він живе _____ . Ми разом
навчасьмоь _____ . Він
вивчає _____ . Він
знає _____ мови.

З'ясуйте різницю між дієсловами.

навчатись	навчати	вивчати	в(у)читись	в(у)чити
навчаюсь	навчаю	вивчаю	вчусь	вчу
навчаєшся	навчаєш	вивчаєш	вчишся	вчиш
навчається	навчає	вивчає	вчиться	вчить
навчасьмоь	навчаємо	вивчаємо	вчимось	вчимо
навчаються	навчають	вивчаєте	вчитесь	вчите
навчаються	навчають	вивчають	вчаться	вчать

де? кого? що? де? що? кого?
чому?

4. Оберіть правильний варіант.

відмінно, географію, в гімназії, правила, іноземних студентів

1. Максим навчається _____ .
2. Ми з друзями вивчаємо _____ .
3. Софія навчає _____ .
4. Студенти вчать _____ .
5. Моя сестра вчиться _____ .

5. Який варіант правильний?

Сьогодні ми *вивчаємо/навчаємо* нову тему.

Олександр збирається *навчатись/вчити* в медичному університеті.

Викладач *навчає/вивчає* студентів відмінювати іменники.

Я *вчу/вчусь* вірш на конкурс.

Вам треба обов'язково *вчитися/вчити* малювати.

Зверніть увагу на дієслівні пари, які позначають процесуальну та результативну дію.

<u>процес</u>	<u>результат</u>
вивчати	вивчити
сидіти	посидіти
заходити	зайти
записувати	записати
утворювати	утворити
розказувати	розказати
з'ясовувати	з'ясувати
навчати	навчити
вчити	вивчити
обирати	обрати

6. Оберіть дієслово.

Студенти зараз *вивчають/вивчать* нову тему.

Ти сьогодні увечері вивчатимеш вірш? – Я вже його *вивчала/вивчила* вчора.

Зараз ми *сидимо/посидимо* у великій і світлій кімнаті.

Лікар сказав не ходити і ще трохи *сидіти/посидіти*.

Олені ще треба *зайти/заходити* до бібліотеки.

Зайдіть/Заходьте, будь ласка.

Сьогодні ми будемо *записати/записувати* слова у словник.

Ви можете *записати/записувати* це речення на дошці?

Протягом уроку діти *утворили/утворювали* речення.

Скажіть, будь ласка, як *утворювати/утворити* місцевий відмінок від слова тисяча?

Потрібно обов'язково *розказувати/розказати* про це друзям.

Бабуся *розказує/розкаже* казку онукам.

Де я можу *з'ясовувати/з'ясувати* розклад поїздів?

Не потрібно зараз *з'ясовувати/з'ясувати* стосунки.

Ти *навчиш/навчаєш* мене грати у баскетбол?

Зараз Максим *навчить/навчає* брата кататися на ковзанах.

Марія та Наталя збираються *вчити/вивчити* нові слова завтра.

Краще *вивчу/вчу* правило сьогодні увечері, а завтра буду *вчити/вивчити* нові слова.

Сьогодні країна *обирає/обере* новий парламент.

Минулого літа нашій родині було складно *обрати/обирати* місце відпустки.

7. Поєднайте антоніми.

високий	←	тихий
вузький		грубий
брудний		новий
сухий		широкий
дурний		товстий
ввічливий		→ низький
старанний		чистий
шумний		мокрый
тонкий		лінивий
старий		розумний

8. Знайдіть синоніми.

сміятися		студіювати
думати		галас
повідомляти		помаранчевий
оранжевий		потрібно
треба		інформувати
вивчати		реготати
шум		гадати

9. Поясніть значення слів.

Зразок: *студент* – це хлопець (або дівчина), який навчається в університеті (інституті).

викладач – _____

лекція – _____

аудиторія – _____

словник – _____

семестр – _____

парта – _____

пара – _____

10. Потрібен чи непотрібен у слові апостроф?

рум...яний, св...яго, м...язи, п...ять, мор...як, сузір...я, повітр...я, з...єднаний, під...їхати, сер...йозний, з...явиться, Прип...ять, під...їзд, бур...як, дев...яносто, м...ята, сім...я, полум...я

11. Потрібен чи непотрібен у слові м'який знак?

палец..., ін...ший, близ...ко, волос...ся, вос...мий, чотир...ма, дяд...ко, шіст...десят, чотир...ох, Натал...ці, с...омий, селян...с...кий, угорс...кий, рибал...ці, по-француз...ки, сіл...с...кий, любов..., гарнен...кий, жит...тя, філ...м, Хар...ків, їдал...ня, пал...ці, секретар..., пісен..., робит...ся, мен...ший, вчит...ся, тепер..., міл...йон, с...віт, радіст..., міл...ярд, с...огодні, смієш...ся

Ознайомтеся з фразеологізмами.

байдики бити = *нічого не робити*
впадати в око = *зацікавлюватися, подобатися*
заварити кашу = *створити негативну ситуацію*

Що ти зараз робиш? – Нічого, *байдики б'ю*.
У магазині мені *впало в око* намисто з бурштину.
Ну й *заварив* ти кашу своєю поведінкою.

12. Утворіть по одному реченню із цими фразеологізмами.

1. _____

2. _____

3. _____

Запам'ятайте!

брати участь
вступати до університету
на посаді декана
навчатися українською мовою
надавати допомогу
виявити помилку
мати на увазі
говорити прямо
залучати до роботи
двома словами

Юлія бере участь у конференції.

Минулого року Роман вступив до університету.

Олександр Миколайович працює на посаді декана з 2010 року.

В Україні студенти навчаються українською мовою.

Лікарі вчили школярів надавати допомогу людям із хворим серцем.

Коли перевіряли текст, то виявили помилку в одному слові.

Коли ми говоримо про молодь в Україні, то маємо на увазі українців 18–35 років.

На засіданні декан не прикрашав ситуацію, а говорив прямо.

Залучати до роботи над програмою конференції потрібно не лише викладачів, а і студентів.

Розказати про наш відпочинок двома словами дуже складно.

13. Оберіть словосполучення.

виявили помилку, вступати до університету, говоритиму прямо, мати на увазі, бере участь, навчаються угорською мовою, надає допомогу, на посаді директора, двома словами, залучили до роботи

1. Школярів _____ над проектом словника молодіжного сленгу.
2. Європейський Союз _____ молодим науковцям.
3. Софія вже вдруге _____ у цьому конкурсі.
4. У мене немає часу довго говорити, тому поясню _____.
5. Наступного року я закінчую школу і планую _____.
6. З цього року _____.

_____ Художнього музею працює Віра Іванівна Дахно.
7. Студенти _____ в завданні. 8. Студенти в
Угорщині _____. 9. Організатори
конференції пообіцяли _____ побажання
учасників щодо культурної програми. 10. Ти хочеш знати правду? У такому
випадку я _____.

2. ДЕ ЖИВЕ ЮДІТ?

жити	сидіти	знаходитися
живу	Сиджу	заходжусь
живеш	Сидиш	знаходишся
живе	сидить	знаходиться
живемо	сидимо	знаходимось
живете	сидите	знаходитесь
живуть	сидять	знаходяться

1.

	теперішній час	минулий час
Я Юдіт. Я студентка. Я живу в Угорщині. Я вивчаю українську мову. Зараз я знаходжуся в бібліотеці. Я сиджу в кімнаті.	Я _____. Я _____. Я _____. Я _____. Зараз я _____. _____. Я _____.	Я _____. Я _____. Я _____. Я _____. Вчора я _____. _____. Я _____.
Ти Тарас? Ти студент? Де ти живеш? Що ти вивчаєш? Де ти зараз знаходишся? Де ти сидиш?	Ти _____? Ти _____? Де ти _____? Що ти _____? Де ти _____? _____? Де ти _____?	_____Максим? Ти _____? Де ти _____? Що ти _____? Де ти увечері _____? _____? Де ти _____?
Це мій друг Олег. Він студент. Він живе в Україні. Він вивчає історію. Зараз він знаходиться на конференції. Він сидить на стільці.	Це _____ подруга Оля. _____ студентка. _____ в Києві. _____ право. Зараз _____. _____. _____ і обідає.	Це _____. Він _____. Він _____ у гуртожитку. Його кімната _____ на _____ другому поверсі.
Ми друзі. Ми живемо в Сегеді. Зараз ми знаходимось на дні народженні.	Ми _____. Ми _____. Зараз ми _____. _____.	Ми сестри. Ми _____ в Пешті. Вчора ми _____. _____.

Ми сидимо у ресторані.	Ми _____ _____.	Ми _____ _____.
Ви колеги? Де ви живете? Де ви зараз знаходитесь? Де ви сидите?	Ви _____? Де ви _____? Де _____ знаходитесь? Де ви _____?	Ви _____? Де ви раніше _____? Де _____ це місто? Де ви _____?
Вони музиканти. Вони живуть у Відні. Зараз вони знаходяться на зустрічі. Вони сидять на диванах.	Вони _____. Вони _____. Зараз вони _____. Вони _____.	Вони _____ знайомі. Вони _____ на одній вулиці. Вчора вони _____ на виставі. Вони _____ у п'ятому ряду.

2. Де?

напої – __ напо __, шока – __ що __, зірка – __ зір __, іграшка – __ іграш __, Африка – __ Афри __, Волга – __ Вол __, Дніпро – __ Дніпр __, Одеса – __ Одес __, Единбург – __ Единбур __, Тернопіль – __ Терноп __, Севастополь – __ Севастоп __, автомобіль – __ автомобіл __, Ужгород – __ Ужгород __, банк – __ банк __, банка – __ бан __, Братислава – __ Братислав __, камінець – __ камін __, Рига – __ Ри __, Польща – __ Польш __, кава – __ кав __, лікарня – __ лікарн __, Івано-Франківськ – __ Івано-Франківськ __, Лондон – __ Лондон __, Франкфурт-на-Майні – __ Франкфурт __-на-Майні, буфет – __ буфет __, таксі – __ такс __, кафе – __ каф __, метро – __ метр __, кіно – __ кін __, пальто – __ пальт __, меню – __ мен __, урок – __ уро __, острів – __ остр __.

радість = у радості	місточок = на місточку
олівець = на олівці	дзвінок = на дзвінку
ніготь = на нігті	Львів = у Львові
вечір = на вечорі	Відень = у Відні
Київ = у Києві	

великий – у(на) великому = у(на) великім
 велика – у(на) великій
 велике – у(на) великому = у(на) великім
 великі – у(на) великих

3. Де?

Кривий Ріг – _____, Сполучені Штати Америки –
 _____, мінеральна вода –
 _____, Рівне – _____, красиве
 взуття – _____, нова машина – _____
 _____, смачні страви – _____, високе дерево –
 _____, широка вулиця – _____,
 дерев'яний стіл – _____, гострий ніж – _____
 _____, новий рік – _____.

стіл – на столі
 ніж – на ножі
 лід – на льоду
 сік – у соку

4. Українська родина.

4.1.

Мене звати Олександр. Мені 50 років. Я лікар. З ранку до вечора я працюю у лікарні.

Я Ганна. Я дружина Олександра. Мені 47 років. Я викладач. Зараз я на лекції в університеті.

Моє ім'я Поліна. Олександр і Ганна мої батьки. Мені 20 років. Я студентка. Зараз я обідаю у їдальні.

Я Богдан. Мені 15 років. Я школяр. Зараз я в спортивному залі. Разом зі своїми друзями я граю у волейбол.

4.2.

Це українська родина. Це батько. _____ звати Олександр.
 _____ 50 років. _____ лікар. З ранку до вечора _____
 _____ у лікарні. Це Ганна. _____ дружина Олександра.
 _____ 47 років. _____ викладачем. Зараз
 _____ на лекції _____. А це _____

Поліна. _____ 20 років. _____ студентка. Зараз Поліна
_____ у їдальні. Вона _____. У Поліни
є _____. _____ 15 років. Він _____.
Він зараз _____.
Разом зі своїми друзями Богдан _____.

5. Де хто працює?

Це медсестра.	Вона _____.
Це касир.	Касир _____.
Це бухгалтер.	Бухгалтер _____.
Це секретар.	Вона _____.
Це адвокат.	Він _____.
Це продавець.	Продавець _____.
Це адміністратор.	Вона _____.
Це прибиральниця.	Вона _____.
Це вихователька.	Вона _____.
Це шофер.	Він _____.
Це кухар.	Він _____.
Це гід.	Він _____.
Це перекладач.	Він _____.
Це журналіст.	Журналіст _____.
Це перукар.	Вона _____.
Це програміст.	Він _____.
Це дизайнер.	Дизайнер _____.

6. Зразок: книга – шафа – стіл
Книга у шафі? – Ні, вона не у шафі, а на столі.

друзі – кінотеатр – парк
_____?
_____.

машина – гараж – стоянка
_____?
_____.

пальто – коридор – вітальня
_____?
_____.

викладач – аудиторія – викладацька
_____?
_____.

Зверніть увагу!

7. Оберіть слово.

Мої друзі вже 2 роки *поживуть/живуть* у Берліні.
Учасникам змагань довелося протягом місяця *пожити/жити* у наметах.
У цьому рецепті необхідно *використовувати/використати* теплу воду.
Словник для виконання вправи *використаю/використовую* наступного разу.
Ти хочеш *пити/попити*? – Дякую, я *п'ю/поп'ю* трохи пізніше.
На занятті Володимир *сказав/говорив* дуже швидко.
На занятті Володимир *сказав/говорив* лише декілька слів.
На вечірці Дарина завжди *грала/зіграла* на фортепіано.
Давайте я щось *зіграю/граю* на фортепіано.
Ми вже *пограли/грали* у теніс, а зараз можна відпочити.
Зараз діти *пограють/грають* на дитячому майданчику.

8. Поєднайте антоніми.

холодний	жирний
позитивний	виходити
світлий	молодий
яскравий	нервовий
батьорий	нудний
сильний	вимикати
приємний	слабкий
спокійний	густиий
пісний	тьмяний
літній	негативний
вмикати	темний
заходити	неприємний
цікавий	гарячий
рідкий	кволий

9. Знайдіть синоніми.

вітання	стяг
гаразд	мешкати
відбуватися	подорожувати
демонструвати	правило
працьовитий	поздоровлення
жити	показувати
прапор	проходити
норма	добре
мандрувати	запопадливий

10. Поясніть значення слів.

Зразок: *колега* – це людина, з якою разом працюєш; товариш по роботі.

батьківщина – _____

земляк – _____

сусід – _____

родич – _____

помешкання – _____

11. Поставте, де потрібно пропущені літери.

від...іл, ...зовні, тварин...ий, здоровен...ий, варен...ий, Поділ...я, Ган...а,
...вічливість, туман...о, печен...ий, юн...ий, стат...ей, жит...я, ...заду, от...ам,
закон...ий, ран...ій, тін...ю, письмен...ик, ...ляний, старан...ий, нескінчен...ий,
вихован...ий, почут...я, стат...я, молод...ю, повіст...ю, ...лється

Ознайомтеся з фразеологізмами.

ловити гав = бути неуважним
накивати п'ятами = втекти
пасти задніх = відставати

Максиме, не лови гав! Дивись, будь ласка, на дошку.
Треба швидше накивати п'ятами звідси.

Треба вчити нові слова, щоб *не пасти задніх*.

12. Утворіть по одному реченню із цими фразеологізмами.

1. _____
2. _____
3. _____

Запам'ятайте!

належно оцінити про всяк випадок
тим часом на жаль
 день у день

Редактор *належно оцінив* роботу перекладачів.
На вулиці хмарно, тому я *про всяк випадок* взяла парасольку.
Мама готувала обід, а ми *тим часом* прибрали у квартирі.
На жаль, у мене сьогодні немає часу.
День у день повторюється одна й та сама ситуація.

13. Оберіть словосполучення.

про всяк випадок, на жаль, тим часом, день у день, належно оцінити

_____, Юля знову запізнювалася на заняття.
Така історія повторювалася _____. «Як
цього разу пояснити викладачеві своє запізнення?» – схвильовано
думала вона. «_____ потелефоную подрузі
і попереджу її. Вона зможе _____
ситуацію і щось придумає», – вирішила Юля.
_____ на дорозі утворився величезний
затор. Машини вже не рухались, а зупинились. Пасажери
громадського транспорту та водії нервово поглядали на свої
годинники. «Усі кудись запізнюються. Не лише я одна така», –
заспокоювала себе Юля.

3. ЮДІТ РОЗМОВЛЯЄ УГОРСЬКОЮ МОВОЮ

1.1. Які країни є у Європі?

1.2.

Це Україна. Андрій українець. Андрій розмовляє *українською мовою*.
Андрій розмовляє *українською*.
Андрій розмовляє *по-українськи*.
Андрій розмовляє *по-українському*.

1. Це _____ . Максим _____ . Максим розмовляє російською мовою. 2. Це Угорщина. Каті _____ . Вона розмовляє _____ . 3. Це Чехія. Вацлав _____ . Він розмовляє _____ . 4. Це _____ . 5. Антоніо італієць. Він _____ .

розмовляти
говорити

якою мовою?

українською мовою
українською

як?

по-українськи
по-українському

1.3. Якою мовою говорять у країні?

Німеччина – _____ , Туреччина – _____ ,
Греція – _____ , Англія – _____ , Швеція – _____ ,
В'єтнам – _____ , Франція – _____ ,
Польща – _____ , Японія – _____ ,
Китай – _____ , Казахстан – _____ ,
Грузія – _____ , Ірландія – _____ ,
Ізраїль – _____ , Австрія – _____ ,
Індія – _____ .

1.4. Прочитайте діалоги.

1.5. Змінюючи країни та мови, утворіть власні діалоги.

- а)**
- Дозвольте увійти?
 - Так, заходьте, будь ласка.
 - Доброго дня!
 - Доброго дня!
 - Я Гельмут Клаус. Чи можу я поговорити з деканом?
 - Так, зачекайте трохи. Зараз він прийде. Ви студент із Німеччини?
 - Так, я живу у Франкфурті-на-Майні.
 - Ви гарно говорите українською.
 - Дякую. А ви говорите німецькою?
 - Лише трохи. А ось і наш декан.
 - Доброго дня!
 - Вітаю! Чим можу допомогти?

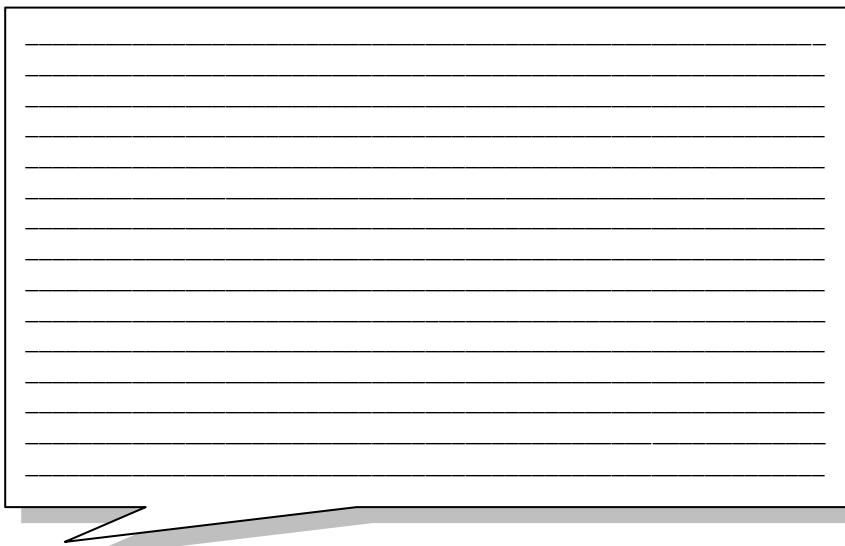
A large rectangular box with a speech bubble tail at the bottom left, containing horizontal lines for writing.

- б)**
- Привіт!
 - Привіт!
 - Я Гельмут. Мені потрібен Олексій Мащенко.
 - Так, це я. Ти німецький студент, правильно?
 - Так, я приїхав на навчання за обміном.
 - Ти гарно розмовляєш по-українськи!
 - Дякую. А ти якими мовами говориш?
 - Я вільно розмовляю російською й англійською мовами. Німецьку мову

добре розумію, але, на жаль, говорю лише трохи.

– Радий знайомству!

– Я теж радий познайомитись!

Зверніть увагу!

процес

говорити
класти
заходити
уві(в)ходити
приходити
дякувати
допомагати
знайомитись
брати

результат

поговорити
покласти
зайти
у(в)війти
прийти
подякувати
допомогти
познайомитись
взяти

2. Оберіть слово.

Ми змогли *поговорити/говорити* про фільм на перерві.

– Я не можу зараз *поговорити/говорити*. Перетелефонуй, будь ласка, пізніше.

Я постійно *кладу/покладу* сумку у шафу.

Він зараз повернеться до кімнати і *кладе/покладе* книгу на стіл.

Галина часто *заходить/зайде* у цю книгарню.

– Може, мені *зайти/заходити* до книгарні зараз?

– Ти хочеш *увійти/увійти* до зали першою? – Ні, ми будемо *увійти/входити* разом.

Студенти зазвичай *приходять/прийдуть* на консультацію о 12 годині.

– Студенти будуть на консультації об 11 годині? – Думаю, вони *приходять/прийдуть* о 12 годині.

Я б хотіла *дякувати/подякувати* за допомогу.

– Немає за що *дякувати/подякувати*. Я з радістю вам допомогла.

Мама сподівається, що сьогодні діти *домагають/допоможуть* їй готувати обід.

– А де діти? – Діти *домагають/допоможуть* мамі готувати обід.

Олена хоче *познайомитись/знайомитись* із новою колегою.

Ми *знайомимося/познайомимося* з містом.

– Дозвольте, будь ласка, я *беру/візьму* цей стілець.

На вулиці сонце, тому Борис вирішив не *брати/взяти* парасолу.

3.1. Поєднайте антоніми.

схід	неправильно
північ	п'яний
тупий	дешевий
блідий	брехня
прибувати	бідний
добрий	захід
тверезий	недовго
працювати	відправлятися
активний	невірно
довго	гострий
правильно	південь
правда	злий
вірно	відпочивати
багатий	пасивний
дорогий	рум'яний

3.2. Утворіть словосполучення із цими антонімами.

4. Знайдіть синоніми.

дарувати	просинатися
платити	райдуга
будь ласка	свічадо
запрошувати	водограй
просити	розказувати
веселка	дарити
дзеркало	прóшу
фонтан	держава
стукати	благати
розповідати	оплачувати
країна	бити
прокидатися	кликати

5. Поясніть значення слів.

президент – _____

громадянство – _____

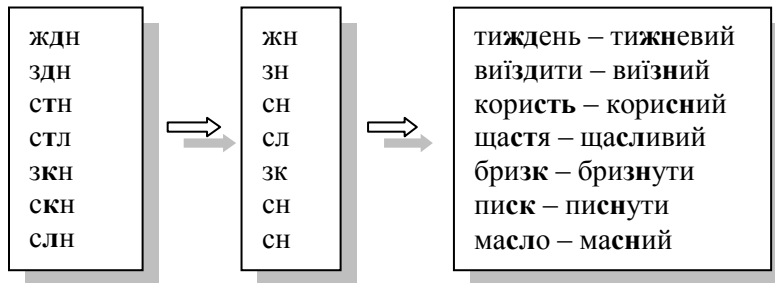
паспорт – _____

віза – _____

декан – _____

ректор – _____

6. Спрощення в групах приголосних

АЛЕ!

кістлявий, пестливий, хвастливий,
шістнадцять, шістсот, зап'ястний,
тоскно, скнара

випуск – випускний
пропуск – пропускний
виск – вискнути
риск – рискнути

контраст – контрастний
форпост – форпостний
баласт – баластний
компост – компостний
студент – студентський

хустка – хустці
невістка – невістці
частка – частці

6.1. Впишіть, де потрібно, літери.

ус...ний, компос...ний, шіс...надцять, очис...ний, злісн...ий, безвиїз...но,
облас...ний, студен...ський, влас...ний, шіс...десять, балас...ний, захис...ний,
ціліс...ний, абонен...ський, почес...ний, хвас...нути, совіс...ний, учас...ник

6.2. Утворіть прикметники від іменників.

а) Зразок: *користь* + *н* + *ий* → *корисний*

честь – _____, пристрасть – _____, радість – _____,
_____ , швидкість – _____, жалість – _____,
захист – _____, ненависть – _____, область – _____,
_____ , тиждень – _____, виїзд – _____, масло – _____,
_____ , контраст – _____, баласт – _____,
якість – _____, зап'ястя – _____, об'їзд – _____,
_____ , аванпост – _____, кількість – _____,
вартість – _____, пропуск – _____;

б) Зразок: *студент + ськ + ий* → *студентський*

інтелігент – _____, гігант – _____, президент – _____,
_____ , турист – _____, альпініст – _____,
_____ , парламент – _____

Ознайомтеся з фразеологізмами.

прикусити язика – *замовкнути*
пекти раків – *червоніти*
сісти на шию – *робити щось за рахунок іншого*

7. Оберіть фразеологізм.

сісти на шию; краще пізно, ніж ніколи; пекти раків; прикусила язика

«Так-так», – сказав викладач, щойно побачив Юлю у дверях аудиторії, і подивився на годинник. «Доброго ранку!» – тоненьким голосом пропищала Юля. «Доброго ранку! _____ . Що цього разу трапилося? Будильник зламався, проспали, автобус застряг у заторі, повинь..?!» – поцікавився викладач. Юля хотіла було пояснити причину свого запізнення, але вчасно _____ . «Запізnilась на 40 хвилин! Навіть для мене це рекорд. Що тут можна сказати?!», – подумала вона і почала _____ . «Проходьте-проходьте, не стійте у дверях, – запросив викладач. – Я переконаний, що вам цікаво буде послухати сьогоднішню лекцію про організацію власного часу, а також про те, як не дозволити _____ друзям, родичам і колегам».

4. ДЕ СТОЇТЬ КОМП'ЮТЕР?

лежати	висіти	стояти
лежу	вишу	стою
лежиш	висиш	стоїш
лежить	висить	стоїть
лежимо	висимо	стоїмо
лежите	висите	стоїте
лежать	висять	стоять

Книга *лежить* на дивані. – Книга на дивані.
 Пальто *висить* у шафі. – Пальто у шафі.
 Комп'ютер *стоїть* на столі. – Комп'ютер на столі.
 Стіл *знаходиться* біля вікна. – Стіл біля вікна.

Університет	ø	розташований	біля музею.
Університет	<i>був</i>	розташований	біля музею.
Університет	<i>буде</i>	розташований	біля музею.

Аптека	ø	розташована	між будинками
Аптека	<i>була</i>	розташована	між будинками
Аптека	<i>буде</i>	розташована	між будинками

Вікно	ø	розташоване	праворуч
Вікно	<i>було</i>	розташоване	праворуч
Вікно	<i>буде</i>	розташоване	праворуч

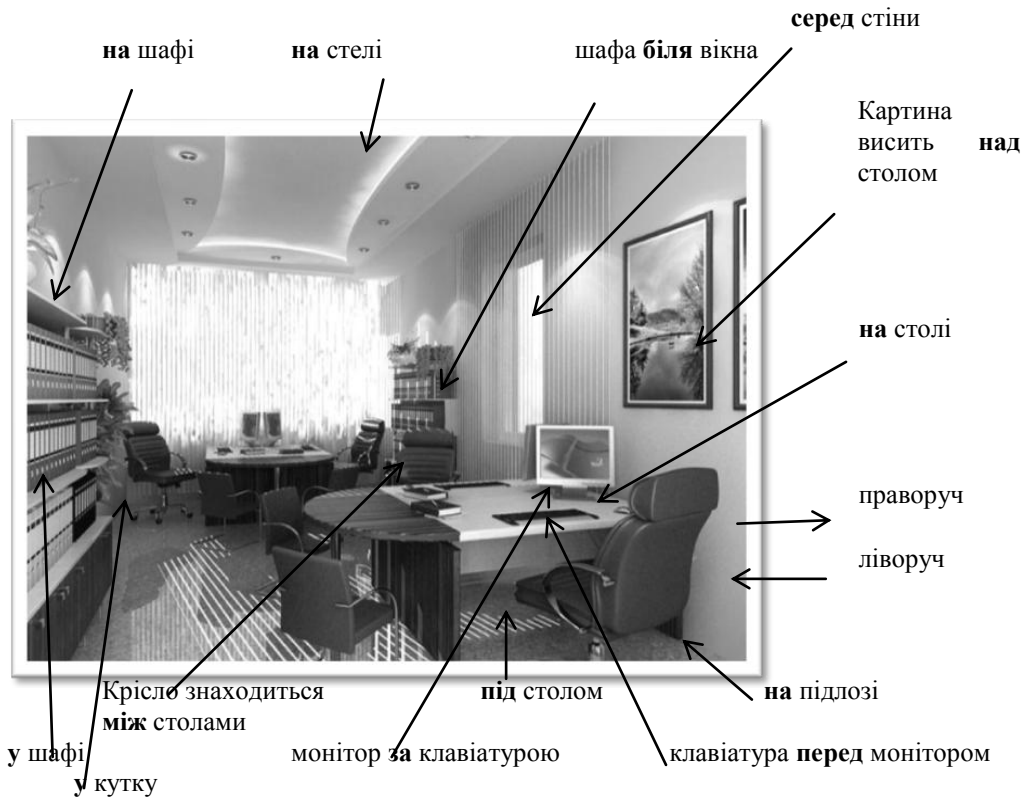
Двері	ø	розташовані	ліворуч
Двері	<i>були</i>	розташовані	ліворуч
Двері	<i>будуть</i>	розташовані	ліворуч

1. Оберіть потрібне слово.

розташоване, висять, знаходиться, лежать, стоять, стоїть, лежить, розташований, знаходяться, висить

- Картини _____ на стіні.
- Шкарпетки _____ під ліжком.
- Телевізор _____ на тумбочці.
- Диван _____ у кутку.
- Люстра _____ на стелі.
- Стільці _____ поряд зі столом.
- Кіт _____ на кріслі.
- Море _____ на півдні.
- Олівці _____

у шухляді. 10. Тут _____ університетська бібліотека.

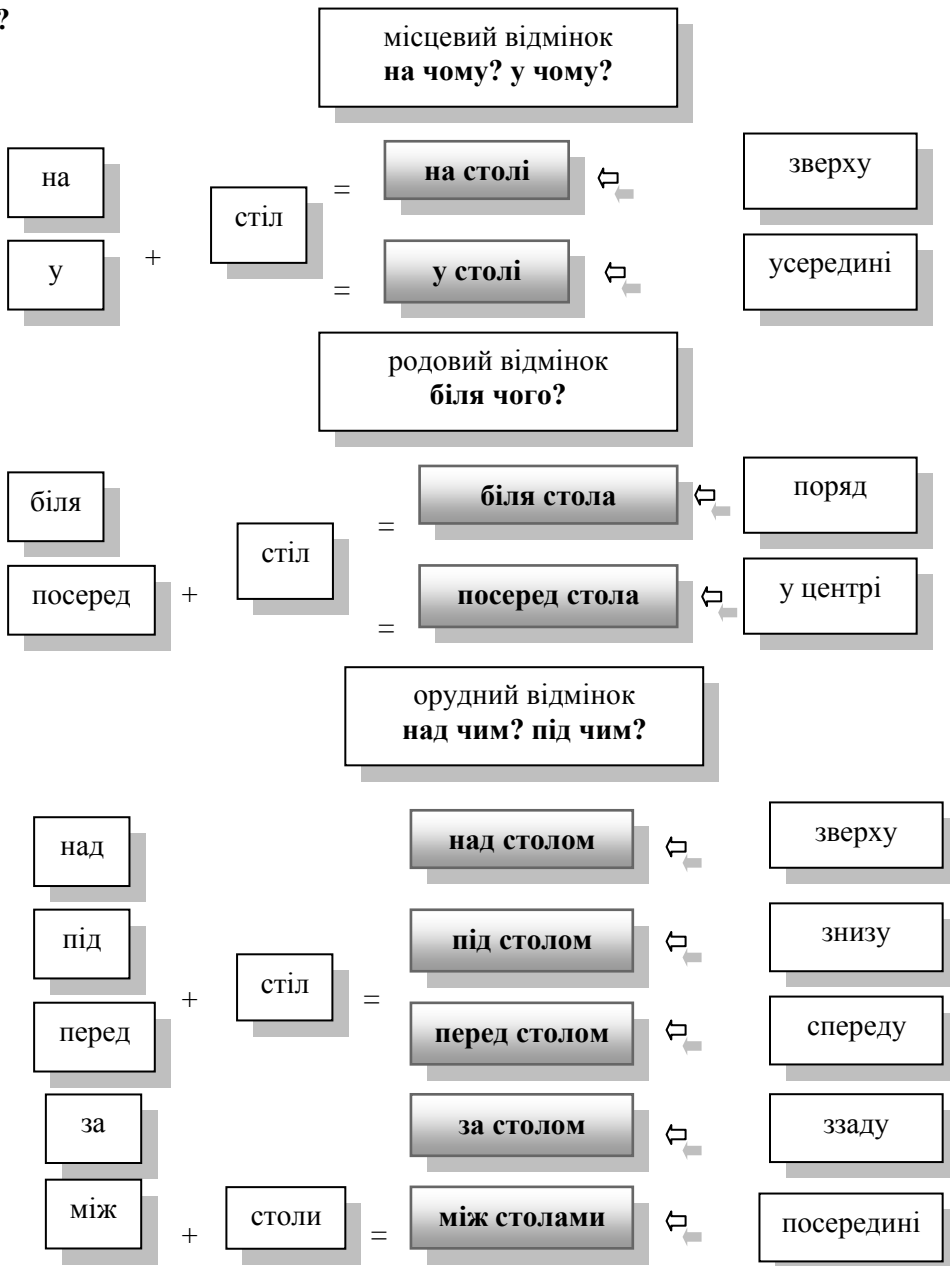

2. Подивіться на фото і скажіть, де що або хто знаходиться?

Стіл стоїть
Папки стоять
Щоденники лежать
Вазон стоїть
Ліхтарі знаходяться
Смітник для паперів стоїть
Полиці знаходяться
Вікно знаходиться
Фото лежить
Я сиджу
Моє місце
Мій стілець
Папки

над тумбочками.
посередині.
за другим столом.
ліворуч.
біля комп'ютера.
між столами.
переді мною.
під столом.
на підлозі.
на столах.
на полицях.
на стелі.
на шафі.

ДЕ?

шафа – у шафі, біля шафи, над шафою; у шафах, біля шаф, над шафами
дерево – у дереві, біля дерева, над деревом; у деревах, біля дерев, над деревами
словник – у словнику, біля словника, над словником; у словниках, біля словників, над словниками

3. Заповніть таблицю.

	у чому?	біля чого?	над чим?	між чим?	за чим?
кімната				між кімнатами	
книга			над книгою		
море	у морі				
зошит		біля зошита			
будинки					за будинками
голова	у голові				
ноги			над ногами		
собор		біля собору			

4. Утворіть речення зі словами.

що?	що робить?	де?
село, ваза, машина, зоопарк, пляшка, мило, газета, рюкзак, дошка, ніж, паспорт	лежати, розташований, стояти, знаходиться, висіти	ванна, північ, сумка, стіна, гараж, підлога, центр, вішалка, кухня, підвіконня, бар,

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____

5.1. Роздивіться фото.

5.2. Де що знаходиться?

- Люстра _____.
- Книги _____.
- Ваза _____.
- Камін _____.
- Вазон _____.
- Стіл _____.
- Вікно _____.
- Подушки _____.
- Стільці _____.
- Крісло _____.
- Дерево _____.
- Полиці _____.

Ознайомтесь із фразеологізмами.

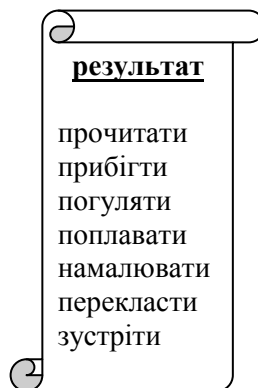
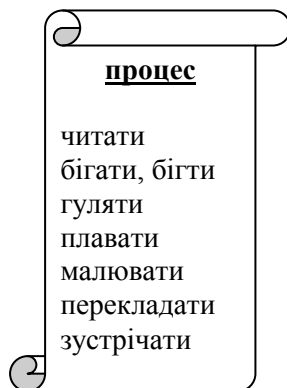
сісти в калюжу = *зазнати невдачі*
сонне царство = *напрочуд тихе місце, де нічого не відбувається*

На студентських змаганнях із баскетболу наша команда *сіла у калюжу*.
Після п'ятниці у суботу в офісі було *сонне царство*.

6.1. Утворіть речення із цими фразеологізмами.

6.2. Знайдіть угорські відповідники до українських фразеологізмів.

Зверніть увагу!

7. Оберіть слово.

Софія *читає/прочитає* цікаву книгу про подорожі.
Давайте *читасмо/прочитаємо* ще одну главу роману.
Діти *бігали/бігли/прибігли* зі школи і сіли обідати.
Сьогодні зранку ми *бігали/бігли/прибігли* у парку.
Зараз я не збираюсь *прибігти/бігти/бігати* за автобусом.
Давай *погуляємо/гуляємо* біля Тиси.
Діти *погуляли/гуляли* на вулиці до вечора.
Олександр двічі на тиждень *плаває/поплаває* в університетському басейні.
Я вже *плавала/поплавала* і збираюсь додому.

Подивись, будь ласка, що я *малювала/намалювала*.
Сьогодні на уроці будемо *малювати/намалювати* гори.
Цей текст вам треба буде *перекладати/перекласти* вдома.
Олексій *перекладав/переклав* на конференції грамотно і швидко.
– Кого ти хочеш *зустрічати/зустріти* на вечірці?
Батьки поїхали в аеропорт *зустрічати/зустріти* бабусю.

8.1. Оберіть потрібне слово.

латиницею, затвердив, м'який, буква, алфавіту, передається, Кабінет міністрів

Український алфавіт отримав офіційну транслітерацію латиницею

Офіційну _____ транслітерацію _____ українського _____ латиницею _____ своєю постановою _____, повідомляється на урядовому порталі.

Українська _____ а відповідатиме латинській **а, б – b, в – v, г _____** латинською **h, r – g, д – d, е – e, є – ye** (на початку слова), **ie** (в інших позиціях), **ж –** сполученням **zh**, **з – z, и – y, і – i, ї –** сполученням **yi** (на початку слова), **i** (в інших позиціях), **й – y** (на початку слова), **i** (в інших позиціях).

Крім того, **к** передається латинською **k**, **л – l, м – m, н – n, о – o, п – p, р – r, с – s, т – t, у – u, ф – f, х – kh, ц –** сполученням **ts**, **ч –** сполученням **ch**, **ш –** сполученням **sh**, **щ –** сполученням **shch**, **ю –** сполученням **yu** (на початку слова), **iu** (в інших позиціях), **я –** сполученням **ya** (на початку слова), **ia** (в інших позиціях).

Буквосполучення "зг" передається _____ як "zgh", на відміну від "zh", що відповідає українській букві "ж". _____ знак (**ь**) та апостроф (') латиницею не передаються.

8.2. Прочитайте текст.

8.3. Поставте до тексту 5 запитань, які починаються так:

1. Що _____?
2. Де _____?
3. Як _____?
4. В якій позиції _____?
5. Чи _____?

5. ПЕС У БУДИНКУ

Де знаходиться пес? – Пес у будинку. Пес знаходиться у будинку.

Де лежить пес? – Пес лежить на підлозі. Пес лежить на траві.

Де знаходиться будинок? – Будинок розташований у передмісті. Будинок знаходиться у передмісті.

Де знаходиться гараж? – Гараж розташований за будинком. Гараж розташований справа від будинку. Гараж знаходиться за будинком.

Гараж розташований за будинком.	Гараж розташовано за будинком.
Гараж був розташований за будинком.	Гараж було розташовано за будинком.
Гараж буде розташований за будинком.	Гараж буде розташовано за будинком.
Гаражі розташовані за будинком.	Гаражі розташовано за будинком.

що?

+

розташовано

+

де?

	що?		де?
гараж о	гараж о	розташовано	праворуч
бібліотека	бібліотеку		
вікно	вікно		
гаражі	гаражі		
бібліотеки	бібліотеки		
Вікна	вікна		

1. Заповніть таблиці.

1.1. Що розташовано де?

Словники розташовані на полиці.	Словники _____ на полиці.
Стоянка була розташована біля магазину.	_____ біля магазину.
Аптека _____ на другому поверсі.	_____ розташовано на другому поверсі.
Оголошення розташовані на останній сторінці.	Оголошення _____ на останній сторінці.
Озеро було розташоване за лісом.	Озеро _____ за лісом.
Велосипед _____ на парковці.	Велосипед буде розташовано на парковці.
Стіл був розташований посередині їдальні.	Стіл _____ посередині їдальні.
Дитячий майданчик буде розташований у парку.	Дитячий майданчик _____ у парку.
Валізи розташовані під сидіннями.	Валізи _____ під сидіннями.
Виставка _____ у музеї.	_____ було розташовано у музеї.
Книгарня буде розташована ліворуч.	_____ ліворуч.
Смітник розташований біля дверей.	Смітник _____ біля дверей.

кого?

+

розташовано

+

де?

	кого?		де?
студент о	студента	розташовано	у гуртожитку
студентка	студентку		
студенти	студентів		
студентки	студенток		

1.2. Кого розташовано де?

Туристи розташовані в готелі.	Туристів _____ в готелі.
-------------------------------	--------------------------

Гість _____ у номері.	Гостя розташовано у номері.
Спортсмени _____ на стадіоні.	_____ розташовано на стадіоні.
Секретарка розташована у приймальній.	_____ у приймальній.
Дитина _____ у лікарні.	_____ у лікарні.
Адміністратор розташований у кімнаті №11.	_____ у кімнаті №11.
Солдати _____ у казармі.	_____ розташовано у казармі.
_____ розташовані за сусіднім столом.	Японців _____ за сусіднім столом.

Зверніть увагу!

розташовано кого?

працівниця – працівниці – *працівницьо*
 листоноша – листоноші – *листоношо*
 українка – українки – *українок*
 бджола – бджоли – *бджіло*

хлопець – *хлопця*
 кінь – *коня*
 лев – *лева*
 Федір – *Федора*

2. Розташовано кого? Бачу кого?

молодиці – _____, угорки – _____, робітниці – _____,
 американки – _____, японки – _____, фінки – _____,
 творець – _____, борець – _____,
 фахівець – _____, Антін – _____.

3. Оберіть прийменник.

на, між, за, у, біля, на, під, перед, за, у, посеред, над, у, на, в

1. Килим лежить _____ підлозі. 2. Я навчаюсь _____ університеті. 3. _____

холодильнику є холодне молоко. 4. _____ стільцем є пил. 5. _____ нами низько пролетів літак. 6. Сьогодні _____ історичному факультеті буде конференція. 7. _____ кінотеатрі моє місце було _____ Оленою і Дариною. 8. Туристичне бюро було розташовано _____ залізничного вокзалу. 9. Іграшка лежить _____ холодильнику. 10. Ялинку встановили _____ площі. 11. _____ кімнаті усі стіни були жовтого кольору, а стіна _____ шафою була сірою. 12. Ми вже хотіли виходити, але _____ дверима зупинились. 13. _____ нашим столом можуть сидіти восьмеро осіб.

Зверніть увагу!

Дитина сидить *за столом*.

Вікно розташовано *за столом*.

Коти сидять **напроти** телевізора.
Коти сидять **перед** телевізором.

Котеня сидить **ліворуч**.
Кішка сидить **праворуч**.

Котеня сидить **ліворуч від кішки**.
Кішка сидить **праворуч від котеняти**.

родовий відмінок
від **кого?** **чого?**

ліворуч

праворуч

+

від

+

двері

=

ліворуч від
дверей

праворуч
від дверей

родовий відмінок
напроти кого? чого?

напроти

+

вікно

=

навпроти вікна

4. Поставте іменники у родовий відмінок (кого? чого?).

бібліотека – бібліотеки, книжка – _____, машина – _____,
фабрика – _____, Прага – _____, Тиса – _____;
школи – шкіл, дороги – _____, колеса – _____;
назви – назв, площі – _____, завдання – _____, місця – _____,
озера – _____, обличчя – _____, пальта – _____, питання –
_____, відра – відер, вікна – вікон;
площа – площі, Марія – _____, круча – _____, Софія – _____;
дочки – дочок, книжки – _____, миски – _____, арки – _____,
марки – _____;
кухні – кухонь, сукні – _____, сосни – _____, спальні – _____,
лазні – _____;
місто – міста, село – _____, плече – _____, море – _____, поле –
_____, обличчя – _____, Дніпро – _____;
робітник – робітника, працівник – _____, студент – _____,
учитель – _____, Андрій – _____, Дмитро – _____;
ведмідь – ведмедя, вовк – _____, дуб – _____, кінь – коня, пес – пса;
малюнок – малюнка, ніж – _____, олівець – _____, портфель,
піджак – _____;
Київ – Києва, Лондон – _____, Будапешт – _____, Сегед –
_____, Львів – Львова, Харків – _____;
гурт – гурту, гай – _____, атлас – _____, колектив – _____,
ліс – _____, оркестр – _____, парк – _____, сад – _____, текст –
_____, товар – _____, горох – _____, вокзал – _____,
завод – _____, коридор – _____, метрополітен – _____,
палац – _____, сарай – _____, універмаг – _____, шинок –
шинку, інститут – _____, університет – _____, край –
_____, яр – _____, Дунай – _____, Рейн – _____, Ніл –
_____, Балатон – _____;
гараж – гаража, млин – млина;
береги – берегів, друзі – _____, підписи – _____, робітники –
_____, степи – _____, школярі – _____, подвір'я –
_____ , поля – _____;

очі – очей, плечі – _____, гості – _____, гроші – _____, коні – _____;

дитя – дитяти, голуб'я – _____, гуся – _____, лоша – _____, козеня – козеняти, галчєня – _____;

гусята – гусят, телята – _____, курчата – _____, лошата – _____, козенята – _____.

5. Напишіть речення за зразком.

Зразок: *Телевізор стоїть ліворуч від стола (стіл).*

Авто стоїть напроти магазину (магазин).

Місто розташоване праворуч _____ (дорога). Кемпінг знаходиться напроти _____ (парк). Максим сидить праворуч _____ (Катя). Автобус зупиняється напроти _____ (університет).

напроти = навропти = супроти

Туристи стоять навропти _____ (музей). Друзі домовились зустрітєся навропти _____ (кав'ярня).

Ми вирішили поставити стіл ліворуч _____ (шафи). Вам треба стати праворуч _____ (дружина).

6. Напишіть, де що/хто знаходиться.

Жінка знаходиться у _____. Жінка сидить за _____. Собака розташованій біля _____. Собака сидить у _____. Собака знаходиться праворуч _____.

Кіт сів на _____. Він сидить біля _____. Кіт сидить у _____. Кіт сидить навропти _____. Кіт сидить ліворуч _____.

Пес лежить на _____. Людина сидить у _____. Пес знаходиться праворуч _____. Пес лежить біля _____. Людина сидить між _____.

Котеня знаходиться ліворуч _____.
 Собака знаходиться праворуч _____.
 Котеня сидить біля _____, Собака лежить
 на _____.

Картина висить на _____.
 Вазон розташовано у _____.
 Вазон стоїть праворуч _____.
 Кіт живе усередині _____.

Папуга знаходиться у _____, Папуга живе у
 _____, Папуга живе на
 _____.

Кіт спить на _____.
 Кіт лежить між _____, Пташка знаходиться
 біля _____.
 Сову розташовано між _____ на _____.

Пес стоїть навпроти _____, Пес
 знаходиться біля _____, Пес розташований
 праворуч _____, Пес стоїть перед
 _____.

Риба знаходиться в _____, Риба
 знаходиться за _____, Риба дихає у
 _____, Риба живе у _____.

Миша висить над _____, Сир лежить у
 _____, Миша живе у
 _____, Мишоловка стоїть на
 _____, Нора знаходиться у _____.

7. Поясніть значення слів.

будка – _____

нора – _____

власник – _____

місто – _____

місце – _____

друг – _____

8. Знайдіть антоніми.

праворуч	↔	густий
назад		грубий
ззаду		твердий
рівний		аморальний
голосно		давній
м'який		спереду
свіжий		кривий
рідкий		ліворуч
моральний		пошепки
ніжний		несвіжий
сучасний		вперед

9. Знайдіть синоніми.

ліворуч	↔	конура
справа		гучно
сучасний		собака
голосно		неморальний
теперішній		праворуч
посеред		друг
аморальний		зліва
фахівець		крамниця
будка		нинішній
пес		спеціаліст
приятель		модерний
магазин		посередині

Зверніть увагу!

<u>процес</u>
писати
прибирати
чистити
обирати
збиратися
розповідати
відповідати

<u>результат</u>
написати
прибрати
почистити
обрати
зібратися
розповісти
відповісти

10. Оберіть слово.

Олена *писала/написала* листа ще вчора.
Ти цю вправу *писала/написала* чи робила усно.
Сестра *прибере/прибирає* у кімнаті, коли пообідає.
Так, я буду *прибирати/прибрати* після обіду.
У хімчистці *почистили/чистили* мій костюм і тепер він як новий.
Не заважай, будь ласка, своїми розмовами! Я *чищу/почищу* килим.
Який колір ти *обираєш/обереш*?
Переможця змагань *оберуть/обирають* завтра.
Влітку ми *зберемось/збираємось* поїхати до Хорватії.
Ти нарешті *зберешся/збираєси*?! Скільки можна чекати!
Зараз бабуся *розповідає/розповість* онукам казку.
А що робитиме бабуся зараз? – Зараз вона *розповідає/розповість* онукам казку.
На іспиті студентам треба *відповісти/відповідати* на три запитання.
На іспиті Артем *відповідав/відповів* впевнено.

розповідати	відповідати	розповісти	відповісти
розповідаю	відповідаю	розповім	відповім
розповідаєш	відповідаєш	розповіси	відповіси
розповідає	відповідає	розповість	відповість
розповідаємо	відповідаємо	розповімо	відповімо
розповідаєте	відповідаєте	розповісте	відповісте
розповідають	відповідають	-	-

11. Поставте дієслова у правильну форму.

Батьки _____ (розповідати) про свою подорож до Греції. Пізніше

я _____ (розповісти) тобі про навчання. Студент _____ (відповідати) на складні запитання. Дзвонить телефон, ти _____ (відповісти)? Ти так цікаво _____ (розповідати) про свій відпочинок! Хто _____ (розповісти) про культуру українців? Зараз ви _____ (відповідати) на друге запитання. Я _____ (відповісти) на це питання після заняття. Дмитро _____ (розповідати) про аварію весь вечір. Зараз ми вам _____ (розповісти) про виставу. Я _____ (відповідати) на телефонний дзвінок. Микито, ви _____ (відповісти) на останнє запитання?

12. Оберіть дієслово.

розповімо, розповідає, відповім, розповісти, відповідь, відповідають, відповідь, розповіси, відповідає

Учні _____ разом. Юля _____ про свій новий будинок. Роман хоче _____ про молодшу сестру. Софія _____ дуже швидко. Коли ми прочитаємо роман, то _____ сюжет. Що Тарас _____ на ваше запитання? Щойно отримав листа, одразу _____ тобі. Іро, _____ про екскурсію за обідом. Злочинець _____ за крадіжку перед судом.

брати	прибрати	обрати	зібратися
беру	приберу	оберу	зберусь
береш	прибереш	обереш	зберешся
бере	прибере	обере	збереться
беремо	приберемо	оберемо	зберемося
берете	приберете	оберете	зберетеся
беруть	приберуть	оберуть	зберуться

при**бир**Ати – при**бер**У, при**бер**Е...

13. Поставте дієслова у правильну форму.

Ми _____ (брати) словник у бібліотеці. Туристи _____ (обрати) маршрут екскурсії після сніданку. Ти _____ (прибрати) у кімнаті? Нарешті ми _____ (зібратися) разом. Ти _____ (брати) із собою зошит? Думаю, що _____ (обрати) зелену хустку. Він _____ (брати) холодні напої у холодильнику. Коли ми зробимо домашнє завдання, то _____ (прибрати) на столі. Кого ми _____ (обрати)

переможцем конкурсу? Ви _____ (зібратися) за 10 хвилин? Можливо, сьогодні ми _____ (зібратися) до кінотеатру. Я _____ (прибрати) вазу, щоб не заважала тобі. Гадаю, що він _____ (обрати) машину чорного кольору.

Запам'ятайте!

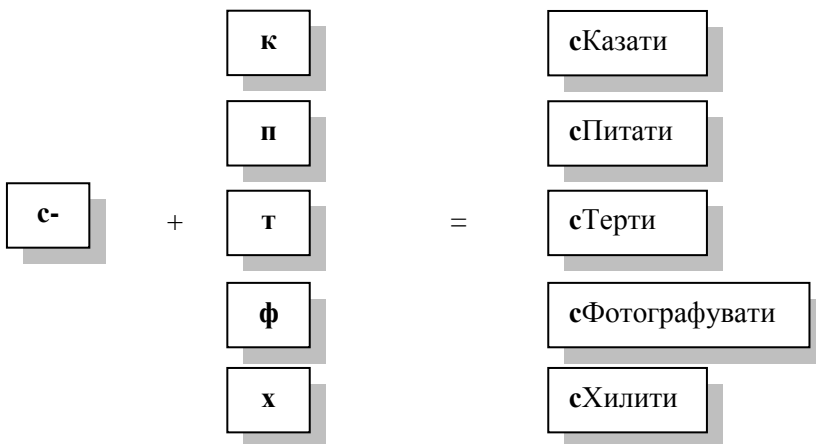
с → ш
ст → щ

	я	ти	він	ми	ви	вони
писати	пи <u>ш</u> у	пишеш	пише	пишемо	пишете	пи <u>ш</u> уть
носити	но <u>ш</u> у	носиш	но <u>с</u> ить	носимо	но <u>с</u> ите	но <u>с</u> ять
чистити	чи <u>щ</u> у	чистиш	чист <u>и</u> ть	чистимо	чистите	чист <u>я</u> ть

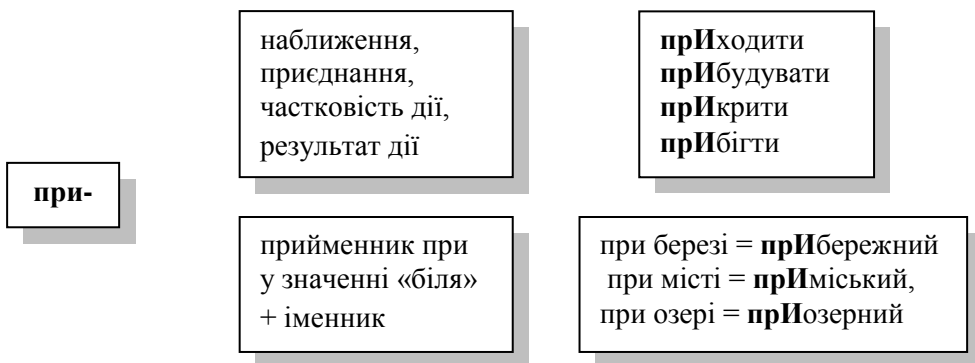
14. Заповніть таблицю.

	чесати	просити	свистати	вимостити
я	чешу			
ти		просиш		
він				вимостить
ми				
ви			свистите	
вони				

Правопис префіксів

з-	+	будь-який інший приголосний	=	зСадити, зЧепити, зШити, зВести
зі-(зо-)	+	сполучення приголосних	=	зіГнути, зіЗнатися, зіПсувати, зоМЛіти, зіГКнення
роз- без- через- воз-		завжди у кінці із з	=	розчин безкрай черезплічник воЗвеличити
від- над- під- перед- пред- понад- об- між-		завжди у кінці дзвінкий приголосний	=	віДстань наДпотужний підземний передплата представник понаДнормовий обмити міЖнародний
прі-		прізвище, прірва, пріЗвисько		
пре-		у значенні «дуже»		прЕдобрий прЕгарний прЕвисокий

15. Вставте пропущені літери.

бе...соння, бе...цінний, пр...м'єра, ві...чинений, пр...стол, ві...правити, мі...кімнатний, на...кусити, пі...тримати, ...пробувати, ...грати, ...псувати, ...гнати, пр...зирливий, ...пинити, ...сохнути, пр...вабливий, ...стрибнути, ...чепити, ...млїти, пр...звище, ...шити, пр...подобний, ...палити, ...брати, ...купити, бе...крилий, пр...стиж, пр...хоробрий, бе...болісний, бе...коштовно, пр...браний, бе...хмарний, пр...нцип, ро...мова, ро...повідь, чере...рядковий, пр...зидент, на...писати, пі...писати, пр...зентація, пона...хмарний, ...важити, пр...ватний, ...гнути, ...куштувати, пр...мія, ...платити, ...плести, пр...лад, ...ховати, ...хвалити, пр...рода, ...фальшивити, ...рвати, ...грїти, пр...ятель, пр...освящений

16. Утворіть нові слова за допомогою префіксів з-, с-, роз-, без-, через-, над-, під-, від-, між-, об-, пре-, при-

- широкий – _____
- зелений – _____
- милий – _____
- ставити – _____
- парламентський – _____
- бігти – _____
- сісти – _____
- море – _____
- йти – _____
- цвісти – _____
- палити – _____
- погано – _____

кордон – _____
робити – _____
давній – _____

Ознайомтесь із фразеологізмами.

сміятися на кутні = *плакати*
сушити голову = *важко думати*
над складною проблемою

Треба готуватися до іспиту, щоб потім *не сміятися на кутні*.
Над цією проблемою *сушив голову* не один науковець.

17. Замініть підкреслені слова фразеологізмами *сміятися на кутні* або *сушити голову*.

Дослідник вже довгий час думає над цією проблемою.

Всі вже відпочивають, лише батько вирішує що робити тепер далі.

Для того щоб не плакати у старості, треба думати про здоров'я у молодості.

У нас немає часу на те, щоб довго розмірковувати над цим питанням.

Коли Олена повернулася з лікарні, то плакала.

Нам не потрібно довго думати, бо про це вже подумали.

Якщо й болить, то все рівно не треба плакати.

6. ЯКІ УКРАЇНЦІ?

- Привіт!
- Привіт!
- Де ти був на канікулах?
- На канікулах ми з друзями були в Україні. Навчалися у Літній мовній школі у Києві, відвідували цікаві екскурсії, подорожували країною, спілкувалися з українцями.
- Які українці?
- Вони гостинні, щедрі, дружелюбні, привітні, відкриті.

Вони мають великий потенціал, але не вірять у власні сили. Ще вони надзвичайно винахідливі.

*ми були, навчалися, відвідували, подорожували, спілкувалися з українцями;
вони гостинні, щедрі, дружелюбні, привітні, відкриті, винахідливі;
вони мають потенціал, не вірять у власні сили;
цікаві екскурсії*

1. Допишіть закінчення.

<ul style="list-style-type: none"> – Де ви бу__ на вихідних? – На вихідних ми бу__ на екскурсі__. – Які були екскурсі__? – Екскурсі__ були цікав__, пізнавальн__, добре організован__. 	<ul style="list-style-type: none"> – Що студенти буд__ робити після занять? – Вони читат__ у бібліотеці. – Які книжк__ вони читат__? – Вони буд__ читати історичн__, психологічн__ та пригодницьк__ романи.
<ul style="list-style-type: none"> – У травні ми поїд__ до Хорватії. Ви там вже бу__? – Так, ми відпочива__ у Хорватії минулого року. – Які там пляж__? – Пляж__ там чист__, красив__, широк__. 	<ul style="list-style-type: none"> – Які гудзик__ підійд__ до цієї сукні? – Думаю, що до сукні пасуватим__ маленьк__, срібляст__, яскраві__ гудзик__. – А як__ туфлі? – Туфлі також срібляст__ і, звичайно, на висок__ підбор__.

2. Дайте відповідь на запитання.

горді, гостинні, гнучкі, спокійні, темпераментні, винахідливі, зосереджені, начитані, веселі, працьовиті, щирі, оптимісти, песимісти, галасливі, говірки, серйозні, пунктуальні, ввічливі, дисципліновані, привітні, турботливі, люблять жестикуювати, емоційні

Які угорці? _____

Які італійці? _____

Які фіни? _____

Які німці? _____

Які японці? _____

3. Утворіть множину.

красив... дерев..., гарн... місц..., смачн... страв..., давн... дру..., дешев... продукт..., низьк... цін..., висок... стін..., маленьк... кімнат..., голосн... звук..., хвор... діт..., двадцятирічн... юнак..., розумн... студент..., нов... журнал..., поган... оцінк..., цікав... фільм..., ввічлив... колег..., приємн... зустріч..., холодн... вітр..., тепл... батаре..., дорог... чобот...

червоний	синій
червоні	сині
червоних	синіх
червоним	синім
червоних/червоні	синіх/сині
червоними	синіми
(на) червоних	(на) синіх

книги	мрії	площі
книг	мрій	площ
книгам	мріям	площам
книги	мрій	площі
книгами	мріями	площами
(на) книгах	(у) мріях	(на) площах

робітники	вчителі	викладачі
робітників	вчителів	викладачів
робітникам	вчителям	викладачам
робітники	вчителі	викладачі
робітниками	вчителями	викладачами
(на) робітниках	(на) вчителях	(на) викладачах

міста	моря	прізвища
міст	морів	прізвищ
містам	морям	прізвищам
міста	моря	прізвища
містами	морями	прізвищами
(у) містах	(у) морях	(у) прізвищах

тіні	подорожі	курчата	імена
тіней	подорожей	курчат	імен
тіням	подорожам	курчатам	іменам
тіні	подорожі	курчата	імена
тінями	подорожами	курчатами	іменами
(у) тінях	(у) подорожах	(у) курчатах	(у) іменах

4. Поставте закінчення у прикметниках та іменниках.

Мама приготувала смачн___ борщ___. Конференція відбувається у велик___ аудиторі___. Треба потелефонувати наш___ знайом___. У бібліотеці Оксана працює з тлумачн___ словник___. У зоопарку діти бачили екзотичн___ тварин___. Наступного тижня у місті буде проходити виставка сучасн___ комп'ютерн___ технік___. Магазин побутов___ товар___ знаходиться біля ринку. Ми гуляли тих___ вулиц___ міста. Ми приготували салат зі свіж___ помідор___. Сьогодні ми помили брудн___ вікн___. Студенти раділи гарн___ оцінк___. У наш___ шаф___ багато стар___ реч___. У європейськ___ столиц___ живе багато іноземн___ громадян___.

Ці квіти ~~(є)~~ червоні.

Ці червоні квіти ростуть у саду.

Ці квіти були червоні.

=

Ці квіти були червоними.

Ці квіти будуть червоні.

=

Ці квіти будуть червоними.

5. Утворіть речення, поставивши усі слова у множині.

Зразок: турист, музей, відвідати, гарний – Туристи відвідали гарні музеї.
Туристи відвідають гарні музеї.
Туристи відвідуватимуть гарні музеї.

кімната, стілець, стояти, старий – _____

напій, холодильник, холодний, знаходитися – _____

маленький, автомобіль, коштувати, дешево – _____

вино, французький, червоний, коштувати, турист – _____

щітка, зубний, ванна, бути, різнокольоровий – _____

говорити, турист, угорський, Київ, англійська мова – _____

повідомляти, телевізійний, журналіст, новина, важливий – _____

лікар, хворий, допомагати, літній, людина – _____

майданчик, дитячий, гратися, дитина, веселий – _____

6. Поставте займенники.

я дзвоню

_____ телефонуватиме

_____ намалює

_____ купує

_____ бігтиме

_____ запишу

_____ кашляю

_____ спатиму

_____ з'їмо

_____ спить

_____ танцюватимеш

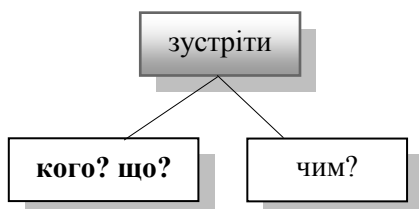
_____ почистять

_____ танцюємо

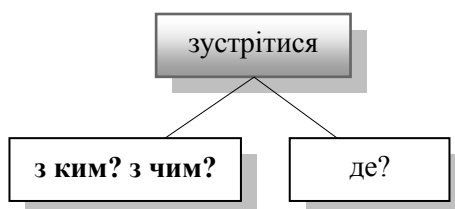
_____ стоятимуть

_____ вилікуєш

___ співають	___ думатимете	___ крикнемо
___ купує	___ проситимеш	___ відпочине
___ прокидаюсь	___ прокидатимуться	___ зустрінете
___ розмовляєте	___ розмовлятиму	___ попрошу
___ думаємо	___ співатиме	___ з'їм

Я зустрічаю друзів.
Я зустрічаю машиною.

Я зустрічаюсь із друзями.
Я зустрічаюсь в аеропорту.

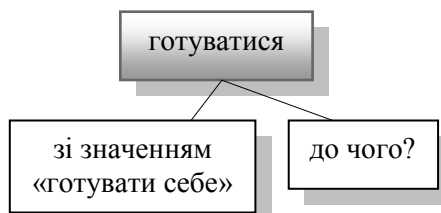
Я мию посуд.

Я миюсь.

Я готую обід.

Я готуюсь до контрольної роботи.

7. Оберіть дієслово.

Ми зустрічаємось – зустрічаємо о шостій. Вболівальники зустрічають – зустрічаються спортсменів на вокзалі. Друзі хочуть зустрітися – зустріти у кав'ярні. Зустрічаємо – зустрічаємось наступного тижня. Попрошу зустрітися – зустріти мене 15 березня. Артем зустрічатиме – зустрічатиметься з Аліною на лекції. 19 грудня діти зустрічаються – зустрічають Святого Миколая. Коли

ви зустрічаєтесь – зустрічаєте із батьками? Я буду мити – митися підлогу. Швидко мити – митися і лягати спати! Що ще треба мити – митися? Тобі треба митися – мити? У цьому ресторані смачно готують – готуються. Викладача готується – готує студентів до конкурсу. На 8 березня діти готують – готуються подарунки своїм мамам. Ми готуємо – готуємося до іспиту. Ти готував – готувався до тесту?

8. Завершіть речення.

Спортсмени готуються _____.
Учасники конференції готують _____.
Учні готують _____.
Керівник готує _____.
Пасажири готуються _____.
Ми зараз миємо _____.
Діти миються _____.
Я хотіла зустріти _____.
Обов'язково зустрічатиму _____.
Віктор часто зустрічається _____.
Лікар зустрівся _____.
Медсестра зустріла _____.

9. Поясніть слова.

канікули – _____

залік – _____

відпустка – _____

спека – _____

сесія – _____

Ознайомтеся із фразеологізмом.

сім п'ятниць на тиждень = про тих, хто легко міняє свої рішення, не має ні про що сталої думки

– Максим обіцяв завтра прийти. – О-о, у нього сім п'ятниць на тиждень.

Іспит з літератури 25 травня. _____
 Ця *місцевість* мені знайома. _____
 Зазвичай Сашко *прокидається* о 7 годині. _____
 Ми хочемо *мандрувати* Європою на велосипеді. _____
 На святковому параді *крокували* військові. _____
 Життя у нашому місті *повільне*. _____
 Слов'яни проживали тут *споконвіку*. _____
 Минулого літа у Європі була неймовірна *спека*. _____
 Виставка *відбувається* на другому поверсі. _____
 Його поведінка у цій ситуації дуже *гуманна*. _____
 Олеся має *стриманий* характер. _____

12. Знайдіть антоніми.

грубий	←	товстий
безпечний		скупий
тонкий	←	легковажний
злий		байдужий
нервовий		зосереджений
активний		мовчазний
серйозний		спокійний
щедрий		небезпечний
неуважний		ніжний
говіркий		добрий
турботливий		пасивний

Зверніть увагу!

процес

відвідувати
 спілкуватися
 вірити
 відбуватися
 проходити
 радіти
 стояти
 повідомляти
 умиватися

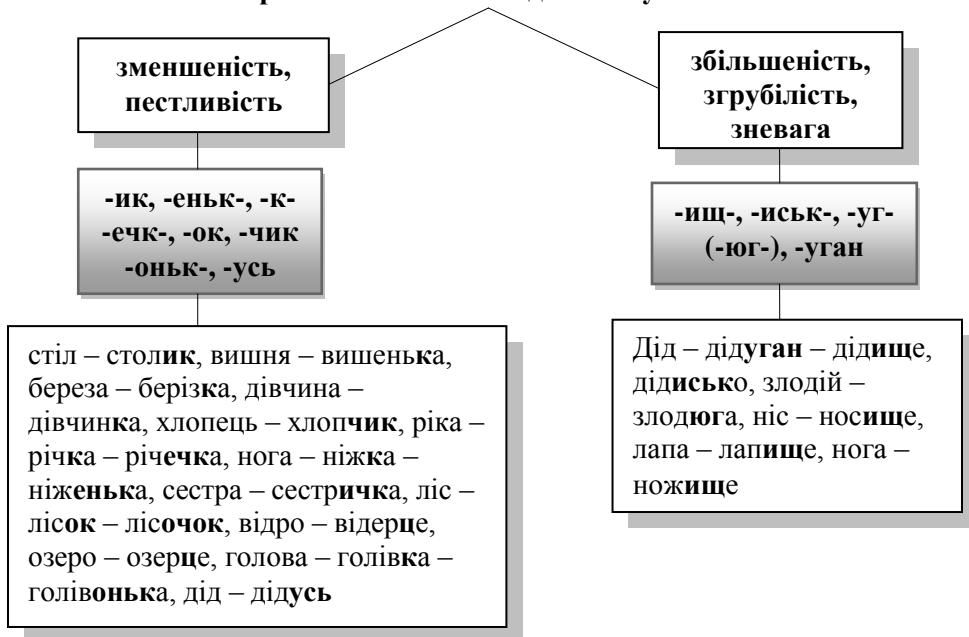
результат

відвідати
 поспілкуватися
 повірити
 відбутися
 пройти
 зрадіти
 стати
 повідомити
 умитися

13. Оберіть слово.

Завтра ми з батьками збираємося *відвідати/відвідувати* виставку квітів.
Цього семестру Марина буде *відвідати/відвідувати* лекції з історії мистецтва.
Юдіт із Чіллоу *спілкувалися/поспілкувалися* телефоном цілу годину.
– На жаль, я поспішаю. Зустрінемося після занять і *спілкуємось/поспілкуємось*.
Я не можу *повірити/вірити* в те, про що ти розповідаєш.
Діти *повірять/вірять* кожному слову батьків.
Що тут *відбувається/відбудеться*?
Вчора *відбувалася/відбулася* корисна зустріч із представниками банк.
Студенти будуть *радіти/зрадіти* додатковому вихідному.
Діти *раділи/зраділи* появі Сніговика.
Місць на прес-конференції на всіх не вистачило, тому довелося *стояти/стати*.
Я *стою/стану* біля дверей і перевірятиму документи.
Необхідно *повідомляти/повідомити* про зміну розкладу студентів.
На вокзалі постійно *повідомляли/повідомили* про зміну руху поїздів.
Коли кава була готова, я вже *умилася/умивалася*.
Не бажано *умиватися/умитися* гарячою водою.
Автовиставка наступного року *пройде/проходить* у приміщенні виставкового центру.
Шановні пасажери! *Проходьте/пройдіть* у середину вагону.

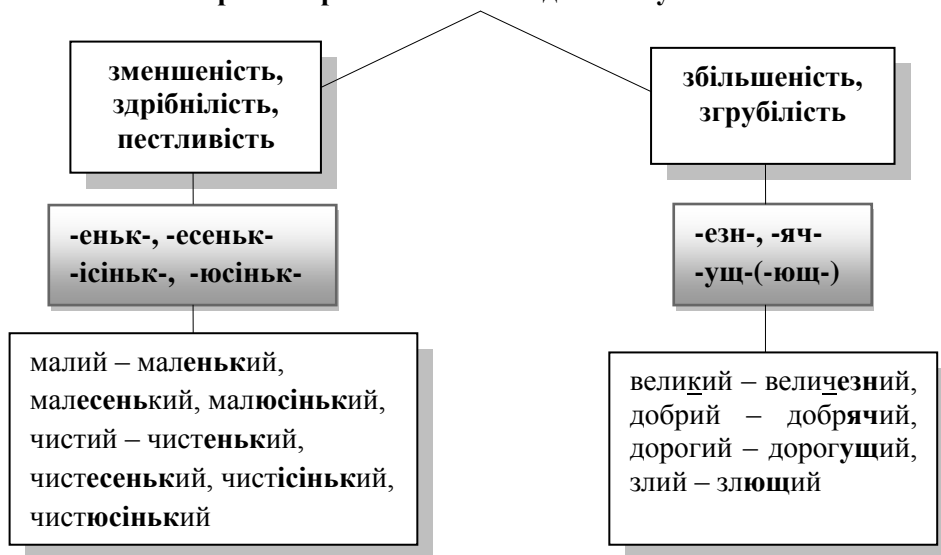
Творення іменників з відтінком у значенні

15.2. ø || е та е || ø .

січень, сосна, день, червень, вітер, липень

Творення прикметників з відтінком у значенні

16. Утворіть прикметники з відтінком у значенні.

гарний, грубий, ніжний, м'який, старий, простий, високий, вузький, широкий

Сегед – угорське місто. **У Сегеді** я живу.

Це університет. В університеті я навчаюсь.

Сегед – угорське **місто, у якому** я живу.

Біля будинку росте дерево. Дерево посадила бабуся.

Сегед – красиве **місто. Сегед** знаходиться на півдні Угорщини.

Сегед – красиве **місто, яке** знаходиться на півдні Угорщини.

В аудиторії **студент. Він** пише на дошці.

Це мій друг. Він навчається на філологічному факультеті.

В аудиторії **студент, який (котрий)** пише на дошці.

У парку граються діти. Діти прийшли з батьками.

У музеї **іноземці. Вони** дивляться виставку.

У музеї **іноземці, які** дивляться виставку.

який		яке	яка	які	котрий	котре	котра	котрі
якого		якої	яких	котрого		котрої	котрих	
якому		якій	яким	котрому		котрій	котрим	
-ого/-ий	яке	яку	яких/які	котрого	котре	котру	-их/-і	
яким		якою	якими	котрим		котрою	котрими	
(на, у) якому		(на) якій	(у) яких	(на, у) котрому		(у) котрій	(у) котрих	

17. Утворіть складні речення.

Зразок: Біля школи розташований стадіон. *На стадіоні* тренуються футболісти.

Біля школи розташований стадіон, *на якому* тренуються футболісти.

Ми перекладаємо речення. Речення записані на дошці.

Це мій сусід. Сусідові я вдячна за допомогу.

Це моя подруга. До неї я прийшла сьогодні в гості.

У Насті красива сумка. Її вона купила в Італії.

Це швидкий поїзд. Ним я їхатиму до Будапешта.

У саду ростуть яблуні. На яблунях багато яблук.

Віталій зайшов у готель. Тут він буде проживати під час відпустки.

Ми відправили повідомлення. У ньому ми написали про свій приїзд.

Вони записали рецепти страв. Ці страви вони приготують вдома.

Софія намалювала малюнок. На малюнку зображений кінь.

До Антона прийшли друзі. З друзями він піде в кінотеатр.

Марія одягнула на вечірку сукню. Сукню вона купила на розпродажу.

Бабуся розповідала казку. Казку діти дуже любили.

7. ДЕ ТИ? ЩО РОБИШ?

– Привіт! Де ти?
– Привіт! Я в офісі.
– Як справи? Дуже зайнята?
– Все добре, дякую. Маю лише хвилину для розмови. Зараз починається нарада.

– Доброго дня, Олеже!
– Вітаю, Артеме!
– Як справи? Чим ти зараз займаєшся?
– Дякую, все гаразд. Зараз пишу статтю до нашого журналу.

– Мамо, привіт!
– Привіт, синочку!
– Де ти зараз?
– Я на роботі.
– Що робиш?
– Сиджу за столом і працюю за комп'ютером.

Що ти зараз робиш?

=

Чим ти зараз займаєшся?

Чим ти займаєшся?

=

Яка у тебе професія?
Ким ти працюєш?

1. Завершіть діалог.

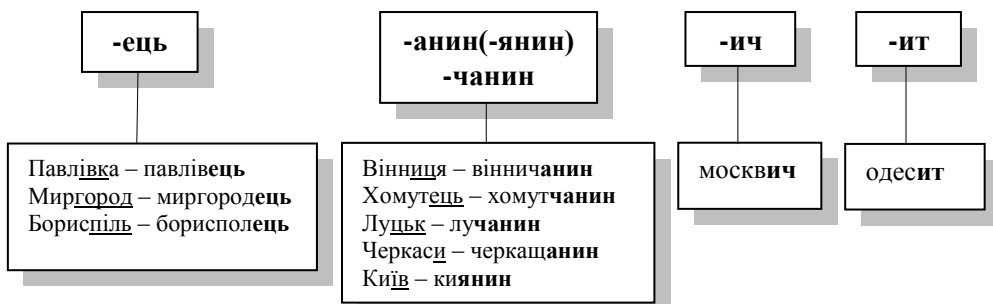

– Привіт! Ти зараз де?
 – Привіт! У мене обідня перерва. А ти що робиш?

Максим народився і живе у **Києві**. Він **києвлянин**. Він **мешканець Києва**.
Олена народилася і живе у **Києві**. Вона **києвлянка**. Вона **мешканка Києва**.

мешканець, житель + *чого? якого міста?* **Києва**
мешканка, жителька

Мешканець міста

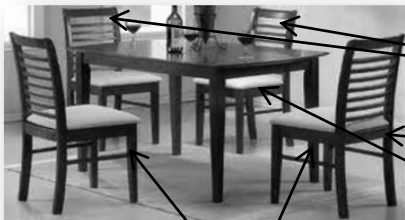

2. Утворіть осіб за місцем проживання від назв міст.

Зразок: *Полтава – полтавець, мешканець Полтави.*

Борислав – _____

Степанівка – _____
Канів – _____
Суми – _____
Умань – _____
Сімферополь – _____
Красноград – _____
Херсон – _____
Кіровоград – _____
Іванівка – _____
Дніпропетровськ – _____
Обухів – _____
Тернопіль – _____
Львів – _____
Калинівка – _____
Севастополь – _____
Харків – _____
Мінськ – _____
Рим – _____
Мадрид – _____
Сегед – _____
Париж – _____
Будапешт – _____

Ті стільці.

Цей стілець.

Той стілець.

Ці стільці.

Стільці стоять у їдальні. Вони стоять біля стола.

Ці стільці розташовані перед столом.

Ті стільці знаходяться з іншого боку стола.

Цей стілець вільний, а той стілець зайнятий.

Ці дерев'яні стільці стоять у кімнаті.

3. Утворіть речення, поставивши слова у множину.

Зразок: *я, картина, виставка, сподобатися, це – На виставці нам сподобалися ці картини.*

цей, їхати, проїзний, пасажир, квиток, без _____

серветка, покласти, офіціант, стіл, цей _____

машина, той, їхати, швидко, дуже, спортивний _____

листівка, відправити, я, цей, рідний, той, а, календар, друг, подарувати _____

зошит, той, дорого, коштувати, зелений _____

яблуко, сад, наш, великий, цей, вирости _____

зроблений, сережка, той, золотий, Греція _____

шкарпетка, вовняний, цей, я, купити, базар, а, той, бавовняний, подарувати, шкарпетка, батьки _____

цей	це	ця	ці	той	те	та	ті
цього		цієї	цих	того		тієї	тих
цьому		цій	цим	тому		тій	тим
Н/Р	Н/Р	цю	Н/Р	Н/Р	ту		Н/Р
цим		цією/цею	цими	тим		тією/тою	тими
(на) цьому/цім		(на) цій	(на) цих	(на) тому/тім		(на) тій	(на) тих

4. Розкрийте дужки. Не забувайте про прийменники там, де вони треба.

Продукти лежать (цей) _____ пакетах. Прибиральниця прибиратиме (цей) _____ кімнати. (Цей) _____ кімнати батьки купили килим. (Той) _____ тварин привезли з Африки. (Цей) _____ словниками ми користувалися багато років. (Той) _____ листах запрошення на концерт і виставку. (Цей) _____ спідницю треба випрасувати. (Цей) _____ ідеями офіціант пішов до керівництва. (Той) _____ ліжка треба підібрати постіль. – Скільки коштують (цей) _____ помідори? – А (той) _____? Яка вага (цей) _____ дитини? (Цей) _____ словах немає м'якого знака. (Цей) _____ поверсі ми виходимо. (Той) _____ касі можна купити міжнародні квитки. (Цей) _____ картини екскурсивод розповіла багато цікавого.

5. Оберіть правильний варіант.

цей, той, цю, цих, тим, цією, цього, тими, це, цієї

Ви знаєте _____ людей? На екскурсію ми підемо з _____ туристами. Ми переплили з _____ берега на _____. Зазвичай я пишу _____ ручкою. Вони завжди їздять на _____ озеро купатися. Вам треба поговорити з _____ лікарем. _____ студентки не було на лекції минулого разу. Діти перейшли на _____ бік вулиці. _____ сукню я не буду купувати.

6. Поясніть значення слів.

кордон – _____

митниця – _____

податок – _____

валюта – _____

бланк – _____

Ознайомтесь із фразеологізмом.

хоч трава не рости = *абсолютно байдуже*

Пасажира просили не смітити в автобусі, але йому *хоч трава не рости*.

Сьогодні мені добре, а завтра *хоч трава не рости*.

Влітку складу іспити і *хоч трава не рости*.

7.1. Доберіть угорські відповідники до цього фразеологізму.

7.2. Утворіть власне речення з цим фразеологізмом.

8. Знайдіть антоніми.

багач	бажаний
багатолюдний	бездушність
багатство	беззвучний
утомлений	безлюдний
небажаний	ввозити
мовчати	балакун
талановитий	вгорі
активний	бідність
гуманність	видих
мовчун	блискучий
гучний	балакати
ввічливий	взутий
вивозити	бідняк
внизу	нечемний
матовий	бездарний
босий	бездіяльний
вдих	бадьорий

9. Замініть одним словом пояснення.

Зразок: *той, хто гарно вихований – ввічливий*

- людина без взуття – _____
місце, де немає людей – _____
особа, яка любить багато говорити – _____
книга, яка лежить на шафі – _____
той, хто має багато грошей – _____
пасивна людина – _____
той, хто немає сил і енергії – _____
той, кого не хочуть бачити – _____
той, хто багато знає – _____

10. Замініть виділені слова синонімами.

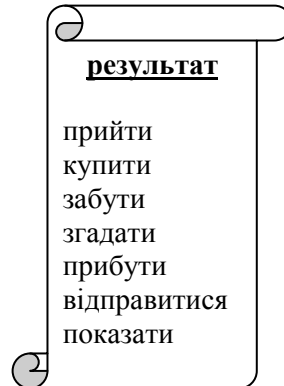
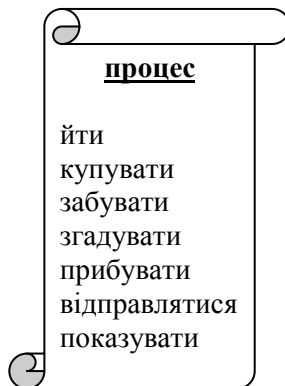
- Друзі довго *сміялися* з жарту, який розповів сусід. _____
Лікарю *треба* зайти до пацієнта. _____
Футболісти будуть *жити* в готелі. _____
У кінотеатрі *демонструють* новий фільм. _____
– *Добре*, я це зроблю завтра. _____
Угорщина – це *країна* Центральної Європи. _____

Поставте, будь ласка, стілець *ліворуч*. _____
 На околиці міста побудували *сучасний* спортивний комплекс. _____
 На цю посаду запросили *фахівця* з досвідом роботи. _____
 – Твій приятель навчається разом із тобою? _____
 Сьогодні у *магазині* було багато покупців. _____
 Викладач переніс *екзамен* з понеділка на середу. _____

11. Знайдіть синоніми.

потелефонувати	діяльний
мешканець	багач
говорити	інертний
обдарований	неправда
неакуратний	себелюб
активний	мізерний
малий	сміливий
бездіяльний	талановитий
егоїст	балакати
багатій	подзвонити
відважний	житель
брехня	недбалий

Зверніть увагу!

12. Оберіть слово.

На роботу Оля *йде/прийде* пішки.
 Сьогодні в університет ми *йдемо/прийдемо* вчасно.
 Овочі та фрукти я зазвичай *купую/куплю* на базарі.

Квитки на літак нам треба *купити/купувати* заздалегідь.

Секретарка *забула/забувала* віддати довідку.

Я постійно *забуду/забуваю* свій номер мобільного.

Поїзд *прибуває/прибуде* на 5-ту колію.

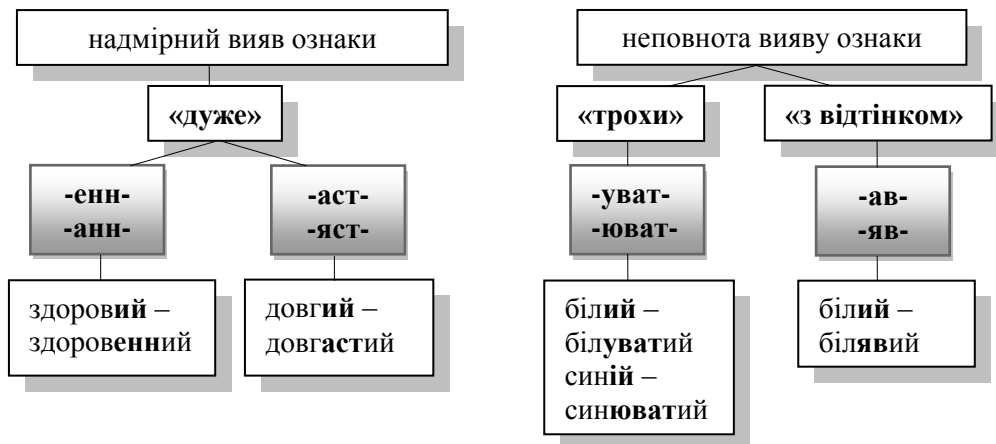
Автобус *прибував/прибув* на вокзал вчасно.

У розкладі написано, що поїзд *відправляється/відправиться* о 18.50, але сьогодні поїзд *відправляється/відправиться* із запізненням.

Угорські студенти будуть *показати/показувати* своє місто іноземним гостям.

Поліна *покаже/показує* малюнок, коли завершить малювати його.

Творення прикметників із відтінком у значенні

13. Від прикметників утворіть прикметники із відтінком у значенні.

- чорний – _____
- русий – _____
- молодий – _____
- жовтий – _____
- солодкий – _____
- сильний – _____
- міцний – _____
- широкий – _____
- зелений – _____
- темний – _____
- брудний – _____
- пустий – _____
- товстий – _____

14.1. Прочитайте текст і вставте слова.

без потреби, номером, хочете, обов'язково, доречною, той, розмови, необхідність, розмовляють

Телефонний етикет

Ділова телефонна розмова, як правило, починається з привітання. Потім слід відрекомендуватися (назвати ім'я, по батькові, прізвище; вказати посаду та установу). Далі треба повідомити, з ким _____ поговорити і, якщо є потреба, то сказати, з якого питання.

Якщо розмовляє не _____, з ким Ви хочете поговорити, необхідно попросити покликати потрібну людину. Наприклад: «Будь ласка, запросіть до телефону Сергія Івановича» або «Дуже прошу, попросіть до телефону Івана Миколайовича».

Буває, що людина помилилася, зателефонувала не за потрібним _____. Слід спокійно пояснити: «Вибачте, але Ви помилились номером».

Безтактно телефонувати _____ знайомим чи друзям дуже пізно чи рано. Якщо виникла _____ зателефонувати співробітникові чи знайомому додому у вихідний чи пізно ввечері без дозволу на це, то слід вибачитися за турботу. Ось тут буде _____ фраза «Вибач(те), що турбую».

Тактовно буде запитати на початку _____ «Я не відволікаю тебе (Вас) від чогось важливішого?».

За етикетом завершує телефонну розмову її ініціатор. Якщо _____ чоловік і жінка, то перевага надається жінці.

Завершуючи телефонну розмову, _____ треба попрощатися. Нетактовно класти трубку, не дочекавшись прощальних слів співрозмовника.

(За матеріалами сайту [dilovamova.com](http://www.dilovamova.com) (<http://www.dilovamova.com>) – Телефонний етикет)

8. У КІМНАТІ НЕМАЄ КОМП'ЮТЕРА

у кого? чого? де?	+	Є	+	хто? що?
у кого? чого? де?	+	НЕМАЄ	+	кого? чого?

У мене є запрошення. – У мене **немає** запрошення.

У моєму кабінеті є комп'ютер, принтер і ксерокс.

У моєму кабінеті **немає** комп'ютера.

У моєму кабінеті є комп'ютер і принтер, але немає ксерокса.

У кімнатах є вікна. – У кімнатах **немає** вікон.

хто? що?	+	МАЄ	+	кого? що?
хто? що?	+	НЕ МАЄ	+	кого? чого?

Кімната **має** вікно.

Кімната **не має** вікон.

Максим **не має** власної машини. Він їздить на службовому автомобілі.

Олена **не має** службового автомобіля, але вона **має** власне авто (але у неї є власне авто).

1. Розкажіть, що є у сумці, а чого немає.

ключі, телефон, помада, окуляри, блиск,
ручка, записник, серветки, туш, документи,
книги, парасолька, гребінець, одяг

2. Розкажіть, які тварини є у зоопарку, а яких немає.

мавпа, білий ведмідь, папуга, лисиця, жирафа, пінгвін, заєць, слон, зебра, тигр, бегемот, лев, олень, вовк, крокодил

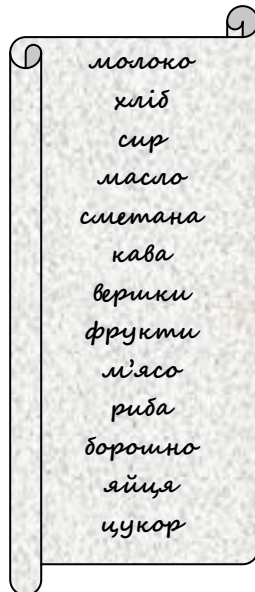
3. Що купуємо у магазині? Побудуйте діалоги, використовуючи список продуктів.

– Вдома є мінеральна вода?
 – Немає.
 – Тоді треба її купити.

– Вдома є сік?
 – Ні, немає.
 – Треба його купити.

– У холодильнику є йогурт?
 – Вже немає.
 – Тоді треба купити йогурт.

– Чого немає вдома?
 – Вдома немає солі та рису.
 – Треба їх купити.

– Вдома є _____?
 – Немає.
 – _____.

– Яких продуктів немає?
 – Немає _____

 – Тоді _____.

– Чого немає вдома?
 – Вдома немає _____

 _____.

– Яких продуктів немає у списку?
 – Там немає _____

– Ці продукти є вдома?
 – Так, _____.

4. Напишіть разом (+) або окремо (-).

У Насті не__має брата. Бізнесмен не__має часу для відпочинку. Сьогодні не__має дощу. У гаражі не__має машин. На вулицях не__має людей. Наші друзі не__мають теплового одягу. У магазині не__має негазованої води. Касир не__має здачі. Цей ресторан не__має гучної реклами. У касі не__має квитків. У нього не__має зошита. Я не__маю ручки. У мене не__має словника. У батьків не__має відпустки влітку. У ванній не__має рушника. Пасажир не__має квитка. Водій не__має посвідчення. У будинку не__має світла. У комп'ютері не__має потрібної програми. У викладача не__має ключа від аудиторії.

5. Поставте у правильну форму.

(ідальня) _____ немає _____ (телевізор).
(дерево) _____ не має _____ (листя).
(ми) _____ є _____ (водійські права).
(квартира) _____ немає _____ (свіже повітря).
(ти) _____ немає _____ (парасолька)?
(вони) _____ немає сьогодні _____ (заняття).
(ви) _____ ще є _____ (15 хвилин).
(твій піджак) _____ немає _____ (гудзика).
(машина) _____ немає _____ (колесо).
(учні) _____ не мають _____ (домашнього завдання).
(місто) _____ немає _____ (туристи).
(заправка) _____ немає _____ (машини).
(шафа) _____ немає _____ (одяг).
(я) _____ є _____ (диплом).
(він) _____ немає _____ (велосипед).
(вона) _____ немає _____ (перерва).
(плита) _____ немає _____ (сковорідка).
(робітник) _____ є _____ (вихідний).
(вокзал) _____ не має _____ (паркувальний майданчик).
(Львів) _____ немає _____ (метро).

у + Зн.в.

у + М.в.

КОЛИ?

понеділок – у понеділок

січень – у січні

ранок – зранку
день – вдень
ніч – вночі
обід – в обід

зима – взимку (зимою)
весна – навесні (весною)
літо – влітку (літом)
осінь – восени

наступний тиждень –
наступного тижня
минулий тиждень –
минулого тижня

6.1. Михайло київський бізнесмен. Цього тижня він буде у діловому відрядженні. Напишіть, де і коли він буде.

понеділок – Варшава
вівторок – Братислава
середа – Прага
четвер – Відень

п'ятниця – Будапешт
субота – Львів
неділя – вдома

У понеділок Михайло буде у Варшаві.

6.2. Юлія – лікар. Вона часто їздить на конференції. Напишіть, де і коли вона буде протягом року.

січень – Бостон
лютий – Мюнхен
березень – Лондон
квітень – Київ

травень – Харків
червень – Сегед
липень – Ізраїль
серпень – Токіо

вересень – Донецьк
жовтень – Брюссель
листопад – Осло
грудень – Гавана

У січні Юлія буде на конференції у Бостоні.

8. Знайдіть антоніми.

глибокий	близько
голий	забороняти
тупий	шкідливий
люб'язний	дорожчати
беззвучний	денний
далеко	живий
нічний	ворог
дешевшати	допомагати
зло	гучний
дозволяти	грубий
шкодити	серйозно
друг	гострий
жартома	добро
мертвий	мілкий
корисний	одягнений

9. Поєднайте синоніми.

мілкий	супротивник
делікатний	лихо
бездушний	тривалий
зло	сумний
безгрошів'я	працелюбний
ворог	лагідний
невеселий	жорстокий
довгочасний	неглибокий
працьовитий	злигодні

10. Поясніть значення слів.

посвідчення _____

злива _____

реготати _____

вантажівка _____

уха _____

Ознайомтесь із фразеологізмом.

як маку = дуже багато

Дітей на вулиці – як маку.

11. Утворіть речення з фразеологізмом як маку.

Зверніть увагу!

процес

запрошувати
отримувати
забороняти
дешевшати
дозволяти
дорожчати
нести

результат

запросити
отримати
заборонити
подешевшати
дозволити
подорожчати
принести

12. Оберіть дієслово.

Родина Коваленків часто *запрошує/запросить* нас у гості.

Увечері Оксану *запрошували/запросили* до театру.

Роман любить *отримати/отримувати* подарунки.

Щоб пройти до зали, необхідно *отримувати/отримати* запрошення.

З 1 квітня *забороняли/заборонили* палити в приміщенні університету.

– Я *забороняю/забороню* тобі пити холодні напої, – сказала мама своїй дитині.

Узимку фрукти дорогі, але улітку вони завжди *подешевшають/дешевшають*.

Вчора костюм коштував 1000 гривень, а зараз він *дешевшав/подешевшав*.

Не треба *дозволити/дозволяти* дітям їсти багато цукерок.

Викладач *дозволив/дозволяв* студентам увійти в аудиторію.

Квитки на поїзд неодмінно *подорожчають/дорожчають*.

Квитки на літак будуть *дорожчати/подорожчати* поступово.

Сумку з книгами Марії було важко *принести/нести*.

– Напої *несуть/принесуть* пізніше, – сказав офіціант.

Творення присвійних прикметників

ЧИЙ? ЧИЯ? ЧИС? ЧИЇ?

Олівець батька – батьків олівець

олівець

КОГО?
(Р.В.)

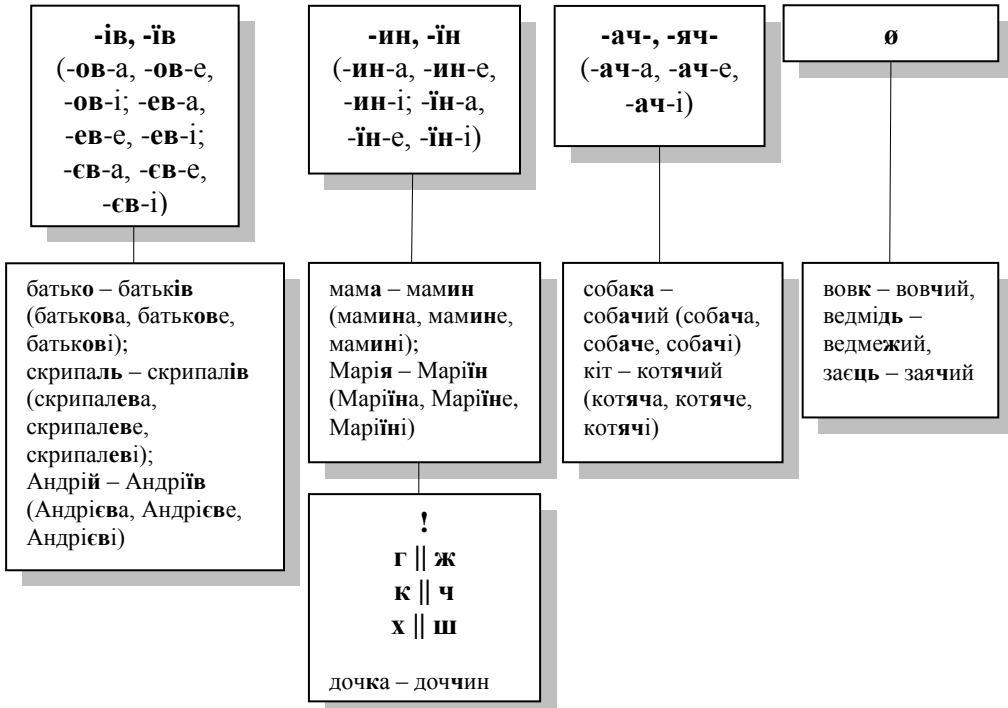
батька

олівець

ЧИЙ?

батьків

Назви людей або тварин

13.1. Утворіть присвійні прикметники від іменників.

Іван – Іванів, друкар – _____, Василь – _____,
дідусь – _____, тюлень – _____, Петро – _____,
робітник – _____, Олексій – _____, Тетяна –
_____, Ірина – _____, мати – _____,
подруга – _____, сваха – _____, орел – _____,
лебідь – _____, Галя – _____, тітка – _____,
Ольга – _____, соловей – _____, змія – _____,
Софія – _____, кріль – _____, миша – _____
Тарас – _____, Роман – _____, Наталка – _____

13.2. Поедняйте утворені присвійні прикметники з іменниками.

*пальто, чоботи, майстерня, окуляри, їжа, шапка, кімната, парасоля, хустка,
здобич, пух, кава, родичі, намисто, пісня, кубло, іграшки, хутро, нора, дерево,
книга, олівці, папери, машина, діти, сумка*

Іванові чоботи, _____

13.3. Замініть утворені словосполучення конструкцією з родовим відмінком.

чоботи Івана, _____

9. ПРОГУЛЯНКА МІСТОМ

узагальнено про місце
знаходження

гуляти – ДЕ? – у місті
прогулянка – ДЕ? – у місті

рух у межах
вказаного місця;
ознайомлення з цим
місцем

гуляти – ЧИМ? – містом
прогулянка – ЧИМ? – містом
гуляти – ДЕ? – по місту
прогулянка – ДЕ? – по місту

1. Утворіть словосполучення з орудним відмінком.

Зразок: прогулянка (місто) – прогулянка містом

подорожувати (Україна) _____, подорож (узбережжя) _____,
екскурсія (місто) _____, їхати (поле) _____, бігти (парк) _____,
поїздка (ліс) _____, біг (стадіон) _____, йти (вулиця) _____
_____, пройтися (сад) _____, їздити (околиці) _____

2. Прочитайте діалог. Знайдіть конструкції з орудним відмінком.

Юдіт і Катя гуляють Києвом. Юдіт вперше в Києві. Вона приїхала до України за програмою студентського обміну. Катя в Києві живе і навчається. Вона показує Юдіт своє місто.

– Це Майдан Незалежності – головна площа Києва. На майдані часто відбуваються концерти, різноманітні культурні та спортивні заходи.

– Дуже красиво. А це що за будівля?

– Це будівля головпоштамту.

– А де вулиця Хрещатик?

– Хрещатик перетинає Майдан Незалежності. У вихідні та святкові дні тут пішохідна зона.

– Якою вулицею ми йдемо зараз?

– Зараз ми йдемо бульваром Тараса Шевченка.

Це діловий центр столиці. Тут розташовано багато офісів, державних установ, університети.

- Ця будівля дуже красива.
- Подобається?
- Так, дуже подобається. Що у ній знаходиться?
- Це будівля Національної опери. Її було відкрито у 1867 році.

- Тепер ми гуляємо Софійською площею. На цій площі відбуваються різноманітні фестивалі та мистецькі акції. А там знаходиться Софійський собор. Він був побудований 1000 років тому. Ми

можемо зайти на територію заповідника «Софія Київська» і відпочити.

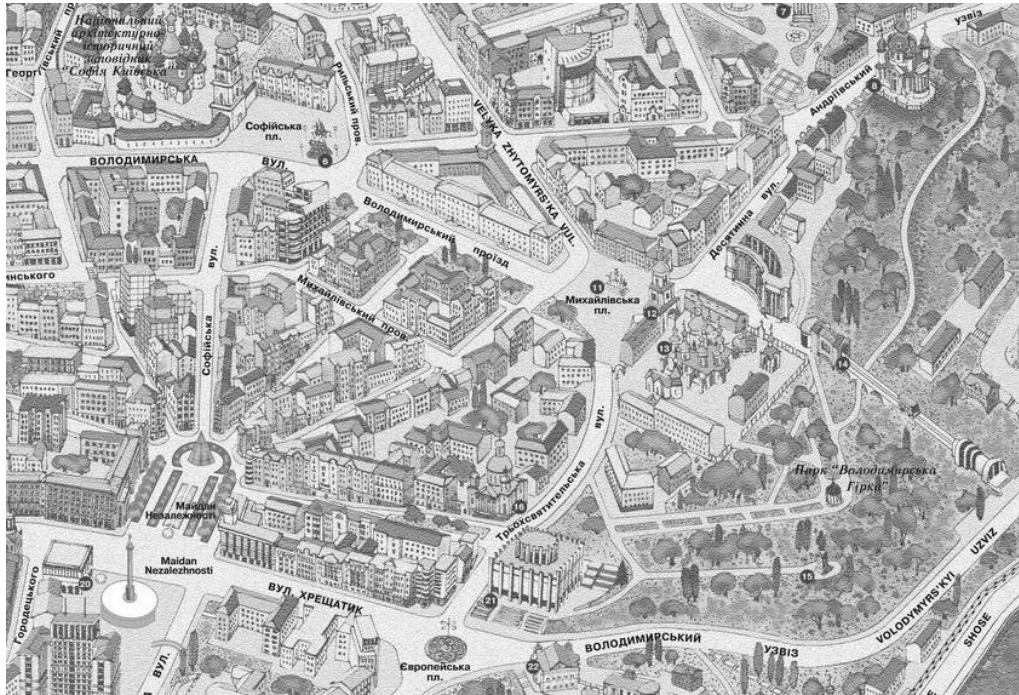
- Це гарна ідея, бо я вже стомилась трохи.

- А це що за вид міського транспорту?
- Це фунікулер. Ним можна з верхньої частини міста дістатися нижньої і опинитися на Подолі. Він працює з 1905 року.
- Я хочу проїхати на фунікулері.
- Тоді давай спочатку купимо квитки.

3.1. Подивіться карту центру Києва. Поясніть другові, як дістатися до Михайлівської площі, Європейської площі, до парку «Володимирська гірка», якщо він (вона) зараз перебуває на Майдані Незалежності.

йти прямо, повернути, ліворуч, праворуч, назад, перехрестя, за рогом, поворот, пройти далі, дійти до вулиці ..., перейти на протилежний бік

3.2. Складіть розповідь про прогулянку центром Києва, використовуючи конструкції з орудним відмінком.

4. Поясніть значення слів.

ОКОЛИЦЯ — _____

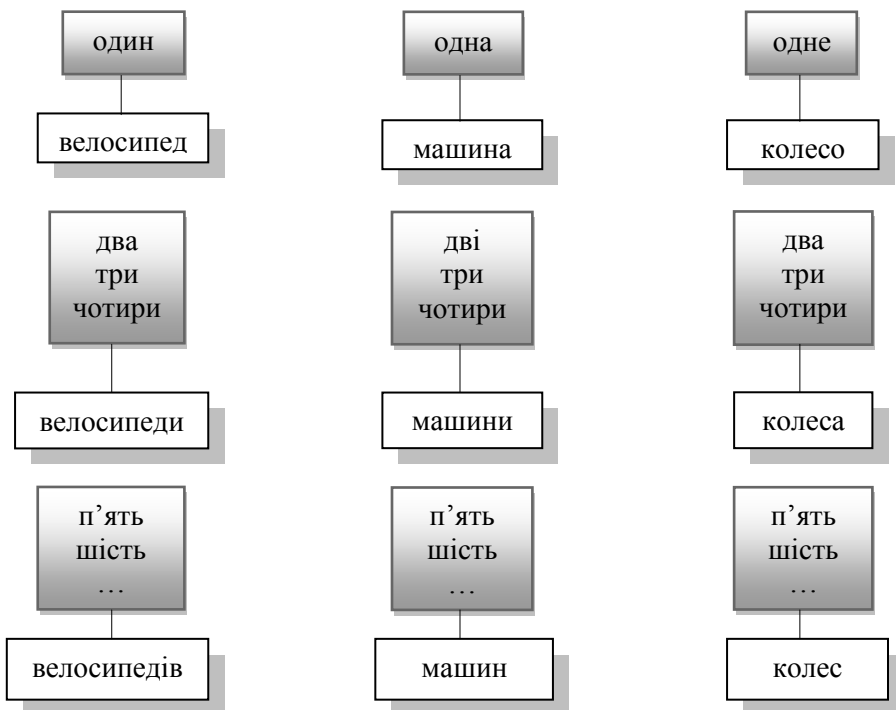
захід – _____

пішохід – _____

тротуар – _____

бульвар – _____

Поєднання числівника з іменником

5. Поєднайте іменник із числівником.

4 (вікно) _____, 21 (книга) _____, 10 (таблиця) _____,
2 (олівець) _____, 189 (учасник) _____, 6 (кілограм) _____,
33 (запрошення) _____, 11 (квиток) _____, 42 (учень) _____,
7 (зупинка) _____, 15 (хвилина) _____, 58 (сходінка) _____,
1,5 (кілометр) _____, 0,5 (склянка) _____, двоє (друг)
_____, багато (помилка) _____, мало (вода) _____

6. Запишіть числівники словами, поставивши їх у правильну форму разом із іменниками.

Київ — найбільше місто в Україні за кількістю жителів. За останніх (10, рік) _____ населення міста стабільно зростає в середньому на 20 000 _____ (особа) _____ за рік. На січень 2011 _____ (рік) _____ населення міста складало 2 799,2 тис. _____ (особа) _____. Разом із незареєстрованими громадянами у Києві проживає 3 144 тис. _____ (особа) _____. Разом із передмістями Київ утворює мегаполіс із населенням понад 4 млн. _____ (мешканець) _____.

7. Допишіть закінчення. Запишіть числівники разом із іменниками СЛОВАМИ. (Для повторення відмінювання числівників скористайтеся підручником «Сходінка І», урок 6).

Розташування Києва

Київ розташований на півночі Україн____, на межі Полісся і лісостепу по обидва береги Дніпр____. Площа міст____ 836 км²____. Довжина вздовж берег____ – понад 20 км____. Київ здавна знаходився на перетині важлив____ шляхів. Ще за Київської Русі таким шлях____ був легендарний «Шлях із варягів у греки». На сьогодні місто перетина____ міжнародні автомобільні та залізничні шлях____. Більша частина міста лежить на висок____ (до 196 метрів____ над рівнем моря) прав____ березі Дніпра. Менша частина лежить на лів____ березі Дніпра.
(За матеріалами сайту <http://uk.wikipedia.org>)

8. Утворіть форми родового та місцевого відмінків від запропонованих числівників.

25 _____

8 _____

14 _____

46 _____

79 _____

132 _____

53 _____

11-ий _____
83-ій _____
1000 _____
1000000 _____
36-ті _____
60-та _____

9. Оберіть потрібний прийменник.

на, до, від, із, у, біля, до, за, в, на, з, до, у, про,

Після прогулянки містом ми зайшли ___ кав'ярні. Туристи зайшли ___ магазин сувенірів. Діти розповіли ___ екскурсію. Артем прийшов ___ вокзал ___ квитками. ___ центру міста 10 хвилин пішки. ___ університету ___ бібліотеки можна доїхати тролейбусом. Сюди заборонено заходити ___ тваринами. Сьогодні треба прибрати ___ кімнати. ___ траві сиділи люди. ___ аудиторію викладач зайшов ___ посмішкою. Ці ліки ___ високої температури. Автобус зупинився ___ вокзалу.

10. Утворіть речення з антонімами.

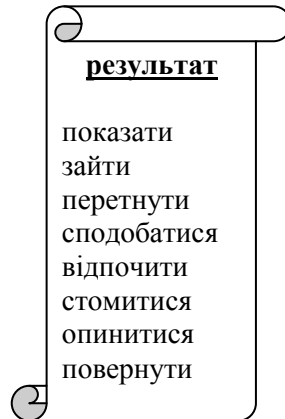
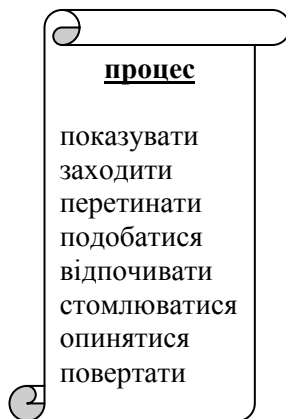
Зразок: *Теплий вітер. – Вітер не теплий, а холодний.*

Ця страва корисна. _____
Це озеро мілке. _____
Цей пес злий. _____
Це квитки на денний сеанс. _____
Він сказав це жартома. _____
Пацієнти сьогодні стомлені. _____
Дитина ходила по траві боса. _____
Офіціант у ресторані був зосереджений. _____
Це буде щедрий подарунок. _____
Максиму заборонили дивитися телевізор. _____
Цей перець солодкий. _____
Ця жінка струнка. _____

11. Замініть виділені слова синонімами.

Нова колега була приємною і *працьовитою*. _____
Невеселий настрій швидко минув. _____
Мені необхідно *потелефонувати* на роботу. _____
Це був *відважний* вчинок. _____
Таку відверту *брехню* слухати не хотілось. _____
Робота була виконана *неакуратно*. _____
Лікарі проти *довгочасного* перебування на сонці. _____
У центрі міста людей було *небагато*. _____
Вам *потрібно* повернути ліворуч через два квартали. _____

Зверніть увагу!

12. Оберіть дієслово.

Ви можете *показати/показувати* мені ось цей капелюх?
Не треба *показати/показувати* цю фотографію.
Я *заходжу/зайду* трохи пізніше.
Коли ми повертаємось з роботи, то *заходимо/зайдемо* в магазин.
Площу *перетне/перетинає* широкий проспект.
Міліціонер швидко *перетнув/перетинав* парк і *опинявся/опинився* біля стадіону.
Туристам *подобається/сподобається* у Києві.
Коли ви побачите цей браслет, він вам *подобається/сподобається*.
Наша родина часто *відпочиває/відпочине* влітку біля моря.
Ось *відпочиваю/відпочину* трохи і піду далі.
Хворий дуже швидко *стомлюється/стомиться*.
Дідусь сьогодні багато працював у саду і дуже *стомлювався/стомився*.

Щоб *опинитися/опинятися* на площі, вам треба *повернути/повертати* праворуч.

Покупець *повернув/повертав* товар до магазину.

Ознайомтесь із фразеологізмом.

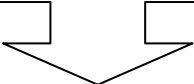
як медом мастити = *говорити з кимось улесливо, нещиро*

Сусід говорить, як медом мастить.

13. Утворіть речення з фразеологізмом як медом мастити.

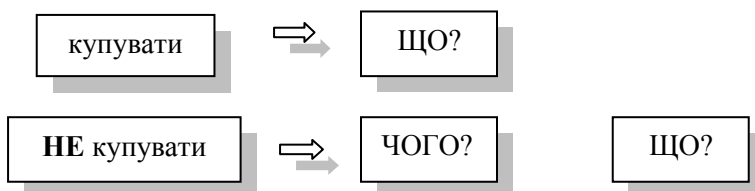
14. Утворіть якнайбільше слів із запропонованими літерами. Утворіть найдовше слово.

а р б и с
л й т у о
е п д

10. ЩО КУПУЮТЬ ПОДРУГИ В МАГАЗИНІ?

- Я вже зголодніла.
- Я також хочу вже їсти. Де пообідаємо?
- Вдома.
- А хто готуватиме обід?
- Я приготую.
- Що будеш готувати?
- Думаю, що приготую печену картоплю з грибами, а також зроблю салат із свіжих овочів.
- Всі необхідні для приготування продукти є вдома?
- Цікаве запитання. Гадаю, що вдома точно є картопля. Усе решта треба буде купити.
- У такому разі йдемо в магазин і купимо.
- Добре. Купимо гриби, овочі для салату та фрукти.
- А також купимо сир і олію.

	чоловічий	жіночий	середній	множина
КУПУВАТИ				
знахідний відмінок	хліб о	капусту картопл ю олі ю	масл о	огірк и
НЕ КУПУВАТИ				
родовий відмінок	хліб а меду	капуст и картопл і олі ї	масл а	огірк ів машин о книж ок сукон ь яє ць
знахідний відмінок	хліб о мед о	капусту картопл ю олі ю	масл о	огірк и машин и книжк и сукн і яй ця

1. Що подруги купують в магазині?

пиво, помідор, гриб, ковбаса, йогурт, картопля, пральний порошок, олія, яблучний сік, фрукти, телевізор, косметика, сир

Подруги купують у магазині _____
_____.

Подруги не купують у магазині _____
_____.

2.1. Купувати що? _____

абрикос __, яблук __, помідор __, краватк __, молоко __, томатн __ сік __,
квитк __, стільц __, книг __, сумк __, бутерброд __, будинок __, ручк __,
мінеральн __ вод __, банан __, шкарпетк __, жив __ риб __

2.2. Не купувати чого? _____

абрикос __, яблук __, помідор __, краватк __, молоко __, томатн __ сік __,
квитк __, стільц __, книг __, сумк __, бутерброд __, будинок __, ручк __,
мінеральн __ вод __, банан __, шкарпетк __, жив __ риб __

3.1. Що просити?

турецьк __ кав __, біл __ вин __, шинк __, сосиск __, цигарк __,
кольоров __ серветк __, морквян __ пиріг __, пластиков __ пакет __,
велик __ кошик __, інш __ виделк __, більш __ розмір __

3.2. Скільки просити?

Скільки просити чого?

одн __ пляшк __ пив __

дв __ пакет __ молоко __

200 грам __ сир __

один __ пакунок __ сосис __

одн __ пар __ взутт __

три йогурт___

півкіло цукер___

дві упаковок___ мінеральн___ вод___

4.1. Заповніть таблицю. Працюйте в парах.

- Скільки коштує кілограм полуниці?
- 30 гривень.

30 грн/кг = тридцять гривень за кілограм

	ціна
яблуко	
огірок	
помідор	
молоко	
йогурт	
хліб	
батон	
жувальна гумка	
сметана	
сірник	
серветка	
печиво	

4.2. Зробіть покупку. Напишіть діалог.

- Будь ласка, один кілограм полуниці і півкіло абрикос.
- Прошу. З вас 42 гривні.

готувати	приготувати	купувати	купити
готую	приготую	купую	куплю
готуєш	приготуєш	купуєш	купиш
готує	приготує	купує	купить
готуємо	приготуємо	купуємо	купимо
готуєте	приготуєте	купуєте	купите
готують	приготують	купують	куплять

мити	помити	нести	принести
мию	помию	несу	принесу
миєш	помиєш	несеш	принесеш
миє	помиє	несе	принесе
миємо	помиємо	несемо	принесемо
миєте	помиєте	несете	принесете
миють	помиють	несуть	принесуть

5. Заповніть таблицю.

я	прошу					
ти		відповідаєш				
він, вона				кладає		
ми			запитуємо			
ви						продаєте
вони					торгуються	

6. Утворіть множину або однину.

Перед обідом я мию руки.

Після вечері по телевізору ми подивимося гарний фільм.

У магазині ти купуєш півкіло хліба.

На конференції колеги розмовляють англійською.

Увечері вдома я читаю цікаву книгу.

Після сніданку він чистить зуби.

На ринку ви купуєте перець і помідори.

У кінотеатрі ми дивимось дуже нудний фільм.

7. Утворіть речення зі словами.

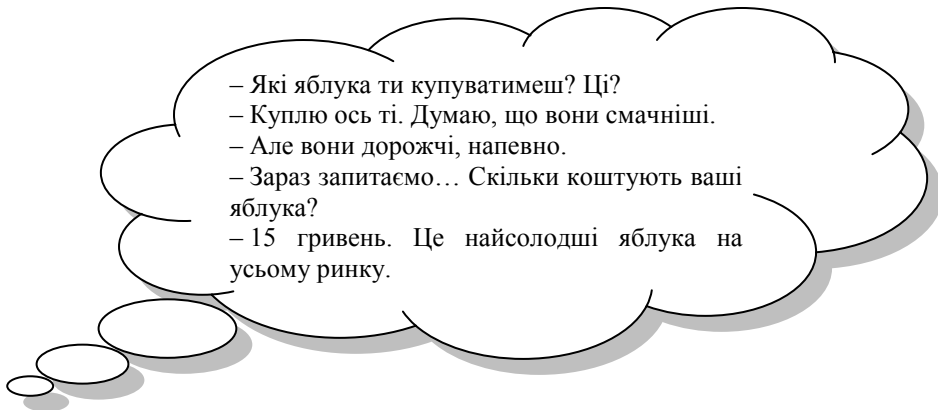
ми, магазин, купувати, сусідній, зошит, ручка _____

ти, ванна, волосся, мити, зранку _____

вона, кімната, українська, вчити, свій _____

ви, що, готувати, сьогодні, вечеря _____

я, нести, бібліотека, книга, університетський _____

Ці яблука смачніші. Ці яблука найсолодші.

8. Правда чи неправда?

Автобус швидший, ніж літак.

Поїзд комфортніший, ніж автобус.

Літаком подорожувати дешевше, ніж машиною.

Краще увечері дивитись телевізор вдома, ніж йти кудись розважатися.

Українську вивчати складніше, ніж англійську.

Краще готувати домашнє завдання вдома, ніж у бібліотеці.

Українська мова наймелозвучніша мова у світі.

Україна менше, ніж Франція.

Україна найбільша країна Центральної Європи.

Ступені порівняння прикметників

А.

Це велике яблуко.	Це більше яблуко.	Це найбільше яблуко.
	...іш... ...ш...	най...іш... най...ш...
новий дешевий солодкий	новіший дешевший солодший	найновіший найдешевший найсолодший
великий гарний малий поганий добрий (“гарний”)	більший кращий менший гірший ліпший	найбільший найкращий найменший найгірший найліпший

гіркий
тихий
здоровий
рідкий

гірший і гіркіший
тихий і тихіший
здоровий і здоровіший
рідкий і рідкіший

найгірший і найгіркіший
найтихий і найтихіший
найздоровіший і найздоровіший
найрідкий і найрідкіший

Б.

Це смачне яблуко.	Це смачніше яблуко.	Це найсмачніше яблуко.
		що+найсмачніше як+найсмачніше
		Це щонайсмачніше яблуко. Це якнайсмачніше яблуко.
	більш/менш + смачне	найбільш/найменш + смачне
	Це більш/менш смачне яблуко.	Це найбільш/найменш смачне яблуко.

к, ок, ек + ш = ш

швидкий – швидший
глибокий – глибший
далекий – дальший

г, ж, з + ш = жч

дорогий – дорожчий
вузький – вужчий
важкий – важчий
! але легкий – легший

с + ш = щ

високий – вищий
товстий – товщий

9. Утворіть форми вищого та найвищого ступенів від прикметників.

світлий – _____
білий – _____
чистий – _____
широкий – _____
синій – _____
дужий – _____
низький – _____
високий – _____
повний – _____
приємний – _____
складний – _____
холодний – _____
красивий – _____
добрий – _____
старий – _____

10. Напишіть речення за зразком.

шоколад: 10 грн.

(дорогий, дешевий)

жувальна гумка: 4 грн.

вафлі: 8 грн.

У цьому магазині жувальна гумка дешевша, ніж вафлі.

У цьому магазині шоколад дорожчий, ніж вафлі.

У цьому магазині жувальна гумка найдешевша.

У цьому магазині шоколад найдорожчий.

угорський фільм: 90 хв.

(довгий, короткий)

англійський: 105 хв.

італійський: 120 хв.

Віталій: 182 см
(високий, низький)

Оля: 165 см

Юля: 174 см

вересень: +15 °С
(холодний, теплий)

лютий: -10 °С

червень: +28 °С

картопля: 5 кг
(важкий, легкий)

яблука: 3 кг

цибуля: 1 кг

11. Розкрийте дужки, утворивши вищий ступінь прикметника.

У моїй склянці _____ (великий) соку, ніж у твоїй.
Угорська мова _____ (складний), ніж англійська.
Цей килим _____ (давній), ніж ваза.
«Запорожець» _____ (малий), ніж «Шевроле».
Картина у вітальні _____ (гарний), ніж у їдальні.
У супермаркеті фрукти трохи _____ (дорогий), ніж на ринку.
На площі музика _____ (гучний), ніж у парку.
На ринку овочі _____ (свіжий), ніж у супермаркеті.
Моя сумка _____ (великий), ніж ваша.
Його авто _____ (комфортний), ніж наше.
Домашній пиріг _____ (смачний), ніж магазинний.
Свинина _____ (жирний), ніж яловичина.

14. Попрацюйте в парі, замінивши покупку.

- Доброго дня! Я б хотіла купити сумку.
- Будь ласка. У нас є великий вибір сумок.
- Покажіть мені, будь ласка, зелену сумку.
- У нас є дві зелені сумки. Одна за 400 гривень, а інша трохи дорожча.
- На скільки дорожча?
- На 120 гривень. Вона коштує 520 гривень.
- Думаю, що ця сумка набагато краща, ніж інша. Я її купую.
- Дорожчу?
- Так.
- Прошу. Вам завернути?
- Дякую, будь ласка.

ваза (80 гривень – 95 гривень; висока – низька)

ланцюжок (350 гривень – 370 гривень; довгий – короткий)

книга (30 гривень – 57 гривень; цікава)

Ознайомтесь із фразеологізмом

яблуку ніде впасти = *людно; тісно*

На вечірці було стільки людей, що *яблуку ніде впасти*.

На парковці біля ринку *яблуку ніде впасти*.

В аудиторії *яблуку ніде впасти*.

15. Утворіть речення з фразеологізмом *яблуку ніде впасти*.

11. ЯКІ ПРОДУКТИ ТРЕБА ДЛЯ ПРИГОТУВАННЯ БОРЩУ?

1.1. Прослухайте діалог.

1.2. Прочитайте діалог.

- Покупець:* – Доброго дня!
Продавець: – Доброго дня! Що бажаєте?
Покупець: – У вас є картопля?
Продавець: – Так, є. Ось, будь ласка. Скільки вам?
Покупець: – 1 кілограм. І півкіло моркви, будь ласка.
Продавець: – Прощу. Не хочете купити фруктів? Є солодкі абрикоси і яблука.
Покупець: – Дайте 2 кілограми яблук.
Продавець: – Зелених чи червоних?
Покупець: – Думаю, що ось цих зелених.
Продавець: – Великих чи малих?
Покупець: – Малих.
Продавець: – Будь ласка. Ще щось?
Покупець: – Ні, дякую. Більше нічого. Скільки з мене?
Продавець: – 22 гривні.
Покупець: – Дякую. До побачення.
Продавець: – Приходьте ще.

1.3. Дайте відповіді на запитання.

Як ви думаєте, де покупець купує овочі і фрукти?
Ви гадаєте, що покупець не купив би фруктів, якби продавець не запитав про це?
Чому, на вашу думку, покупець купив малі яблука?

Я думаю, що ...
Я гадаю, що ...
На мою думку, ...

2. Допишіть речення за зразком.

Зразок: *З півночі наближається темна хмара. – Я думаю, що буде дощ. На мою думку, буде дощ.*

У приміщенні холодно. – _____

У кімнаті брудно. – _____
 Олександр поспішає на роботу. – _____
 Марина купує червоне авто. – _____
 Туристи загубилися у місті. – _____
 Ми чекаємо в аеропорту. – _____

3. Дайте відповіді на запитання за зразком.

Зразок: Яку сумку ти купуєш? (синій, сірий) – Синю./Сіру.

Чию кімнату вона прибирає? (свій, наш) – _____
 Яку книгу вам дати? (цікавий, популярний) – _____
 Яке дерево він бачить? (високий, старий) – _____
 Котру сторінку ми щойно копіювали? (п'ятий, цей) – _____
 Чий конспект він читає? (свій, мій) – _____
 Які абрикоси ти купуєш? (солодкий, великий) – _____
 Яку проблему ви вирішуєте? (серйозний, складний) – _____
 Чию квартиру ви дивились? (їхній, ваш) – _____
 Яку сторінку підручника треба відкрити? (14-ий, 21-ий) – _____

4. Які фрукти та овочі ви знаєте? Якого вони кольору?

черешня, груша, яблуко, слива, абрикоса, персик, диня, гарбуз, вишня, банан, лимон, ківі, виноград, полуниця, малина, горіх, помідор, огірок, капуста, апельсин, цвітна капуста, броколі, картопля, морква, цибуля, часник _____

червоний	
жовтий	
синій	
зелений	
білий	
коричневий	
сірий	

5. Які продукти треба, щоб приготувати страву?

вареники _____

борщ _____

налісники _____

смажена риба _____

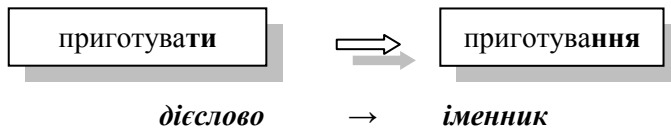
голубці _____

котлети _____

овочева рагу _____

6.1. Виконайте вправу за зразком.

читати – _____, прохати – _____, використати – _____,
 прибирати – _____, лікувати – _____,

ходити – ходіння, носити – _____, чистити – чищення, простити – _____, прощатися – _____, будувати – _____, ремонтувати – _____, відкривати – _____, копіювати – _____, годувати – _____, умиватися – _____, одягатися – _____, взуватися – _____

6.2. Утворіть сім іменників за допомогою -ння від дієслів.

6.3.

Які продукти треба, щоб приготувати страву?
Які продукти треба для приготування страви?

Для того, щоб приготувати страву, треба ...
Для приготування страви треба ...

Які літери потрібні, щоб утворити слово «небо»? _____

Які речі треба, щоб умеблювати вітальню? _____

Який одяг треба, щоб одягнутися на вечірку? _____

Які продукти треба, щоб випекти пиріг? _____

Яка література треба, щоб написати дипломну роботу? _____

7. Поясніть значення слів.

борщ – _____

здача – _____

рецепт – _____

меню – _____

ваги – _____

8. Знайдіть антоніми.

казати	продаж
кволий	працьовитий
кінець	твердий
кмітливий	правий
криво	хвалити
купівля	псувати
лагодити	початок
ляяти	ненавидіти
лівий	мовчати
лінивий	мертвий
любити	рівно
живий	сильний
м'який	тупий

9. Поєднайте синоніми.

поважний	провина
працьовитий	репетувати
галасувати	гречний
вина	безмежний
кохання	працелюбний
спокійний	серйозний
ввічливий	підніматися
безкрай	тихий
вставати	любов

Ознайомтесь із фразеологізмом.

за мить = дуже швидко;
безпосередньо перед чим-небудь

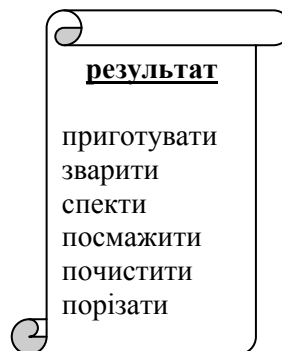
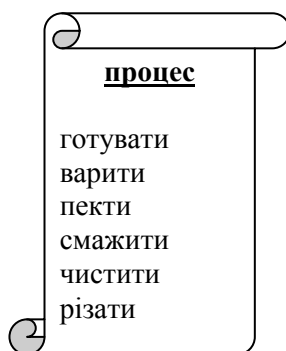
Почекайте, будь ласка. Я буду *за мить*.
Телефон задзвонив *за мить* до мого повернення у кімнату.

10. Утворіть речення з фразеологізмом *за мить*.

11. Заповніть таблицю.

готувати	пекти	чистити	різати	варити
		чистиш		
готує				
			ріжемо	
				варите
	печуть			

Зверніть увагу!

12. Оберіть дієслово.

Сьогодні на вечерю мама хоче *готувати/приготувати* вареники з картоплею.

Що будемо *готувати/приготувати* на обід?

Ти картоплю будеш *варити/зварити* чи *смажити/посмажити*?

Ми вже *зваримо/варимо* сосиски і *смажимо/посмажимо* яєчню.

Картоплю у нас завжди *почистить/чистить* Олексій.

Завтра я *почищу/чищу* свій костюм у хімчистці.

Олена накриває на стіл, а Оксана *ріже/поріже* хліб.

Якщо продавця попросити, то він може *різати/порізати* сир на машині.

13. Допишіть у потрібній формі іменники.

розповідати про _____, їхати з _____, сидіти в _____,
гуляти _____, подарувати _____,
купити для _____, йти між _____, приїхати з _____,
говорити з _____, доїхати до _____,
купувати _____, чистити _____, зустрітися на _____,
летіти _____, прикинутися о _____

14. Прочитайте текст. Вставте пропущені закінчення.

Традиційні страви

Українці – хліборобський народ, тому і традиційн__ українськ__ культура ґрунтується на шануванні хліба. Любов до хліба відобразилася й у традиційн__ меню українц__, яке в усіх районах Україн__ переважно складалося з хлібн__ страв і борошнян__ виробів. Це і традиційні вареники, галушки, гречаники, млинці, і обрядові – коровай, паска, шишки. Доповненням до борошнян__ страв для українців були риба, ягоди, молоко та молочн__ продукти, олія, рідше – м'ясо. У щоденному побуті м'ясо використовували переважно у вигляді сала та смальцю.

Українська народна кухня взяла свій початок від простих у приготуванні сільськ__ страв, основою яких є злакові та овочі, такі як картопля, капуста, буряк та гриби. Тому й традиційна українська кухня багата овочев__ стравами: борщ, капуста, голубці, квашена капуста, солоні огірки, гарбузова каша. Любили українці також різноманітні страви з яєць, наприклад, яєчн__ з сал__.

Оскільки в кожна__ оселі була піч, то традиційно готували варен__, тушкован__ та печен__ їжу.

<http://traditions.org.ua/kukhnia/tradytsiini-stravy>

12. ВЕЧІРКА У СОФІЇ

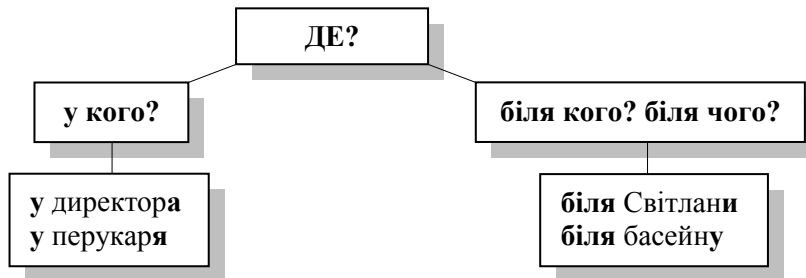
Сьогодні Софії виповнюється 25 років. Вона вирішила влаштувати святкову вечірку. На свій день народження Софія запросила багато знайомих.

- Слухаю.
- Привіт, Романе! Це Софія. Сьогодні у мене день народження і я влаштовую з цієї нагоди вечірку. Буду рада побачити тебе увечері.
- Вітаю! Де буде вечірка?
- У мене.
- На жаль, я не знаю, де ти живеш.
- Звичайно, зараз тобі поясню. Вулиця Університетська, будинок 10, квартири 12.
- Де знаходиться вулиця Університетська?
- Біля кінотеатру.
- Не знаю, де це. Але не проблема. Я візьму таксі. Щось принести?
- Можеш принести напої?
- Звичайно. Я принесу пляшку вина і декілька літрів соку. Добре?
- Супер! Тоді увечері зустрінемось.
- До зустрічі!
- Бувай!

- Алло!
- Доброго дня! Це Софія. Юля вдома?
- На жаль, її зараз немає. Вона у лікаря.
- У лікаря? Вона захворіла? Як шкода... Сьогодні у себе вдома я влаштовую вечірку і хотіла б її запросити.
- Вона у стоматолога. Я їй передам. Якщо нічого серйозного, то, думаю, що увечері вона у тебе буде.
- Дякую. До побачення!
- До побачення!

- Слухаю.
- Алло, Ольго, це ти?
- Так.
- Привіт, це Софія. Ти пам'ятаєш, який сьогодні день?
- Звичайно! У тебе сьогодні день народження! Мої найкращі побажання!
- Дякую. Я влаштовую невелику вечірку у себе вдома. Запрошую тебе сьогодні увечері.
- Обов'язково буду. Допомога потрібна?

- Так, дякую. Допоможеш мені зробити салати та канапки?
- Звичайно.
- Тоді давай зустрінемось біля магазину через 2 години.
- Святковий торт буде?
- Обов’язково. Я зробила твій улюблений «Медовий».
- Клас! Тоді зустрінемось через дві години. У мене буде достатньо часу, щоб купити тобі подарунок.
- Добре, до зустрічі!
- До зустрічі!

1. Прочитайте діалоги. Знайдіть у тексті конструкції *у + кого?* та *біля + чого? (кого?)*

2. Заповніть таблицю.

писати	запрошувати	відчиняти	приносити	принести
	запрошуватиму			
		відчиняєш		
писатиме				
			приносимо	
				принесете
запросити	відчинити	влаштувати	влаштувати	вирішити
	відчиню			
			влаштуєш	
				вирішить
запросимо				
		влаштовують		

Вечірка відбувається у Софії.
 Вечірка відбувається у мене.
 Вечірка відбувається біля
 нового кінотеатру.

3. У кого? Біля кого?/чого?

3.1.

у бабус __, у батьк __, у консультант __, у тренер __, у медсестр __, у декан __, у Мар __, у друз __, у родич __, у тітк __, у сестр __, у син __, у дочк __, у сантехнік __, у мер __, біля метр __, біля мор __, біля Тис __, біля озер __, біля шкіол __, біля будинк __, біля бібліотек __, біля парк __, біля театр __, біля вікн __, біля двер __, біля Андр __, біля Оксан __, біля діт __, біля аудитор __, біля центр __, біля площ __, біля стадіон __, біля вход __, біля виход __, біля машин __

3.2.

у знайом __, біля історичн __ муз __, біля нов __ будівл __, у гарн __ друг __, у давн __ подруг __, біля міськ __ озер __, біля центральн __, двер __, у рідн __ дядьк __, у домашн __ лікар __, в університетськ __ колег __, біля стар __ аеропорт __, біля залізничн __ вокзал __, біля книжков __ шаф __

3.3.

у (я) ____, у (ми) ____, у (вони) ____, біля (він) ____, у (вона) ____, біля (ти) ____, у (ви) ____, біля (себе) ____, біля (мій) __ авто, у (моя) __ знайом __, біля (мої) __ валіз __, біля наш __ банк __, біля наш __ зупинк __, у наш __ батьк __, у їхн __ менеджер __, біля їхн __ кімнат __, у їхн __ учн __, біля (той) __ стол __, біля (та) __ книг __, біля (ті) __ олівц __, біля (те) __ дерев __, у (ця) __ дівчин __, у (цей) __ хлопц __, біля (ці) __ пенсіонер __, у (чий) __ брата, біля (чия) __ квартир __, біля (чий) __ ковзан __, у (хто) __, біля (що) __, біля (який) __ вход __, біля (котра) __ заправк __, біля (які) __ магазин __

4. Де вони знаходяться? Підпишіть малюнки.

5. Розкрийте дужки.

Максим чекатиме у (цей)_____ парку. Мої друзі навчаються у (той)_____ школі. Що у (ти)_____ в сумці? Таксі зупинилося біля (цей)_____ парку. Твій телефон лежить біля (моя сумка)_____. Зупиніться, будь ласка, біля (центральна пошта)_____. У (магазин)_____ хліб знаходиться біля (кондитерський відділ) _____ . У (я)_____ немає грошей на (телефонний рахунок)_____. У (вагон)_____ наші місця були біля (вихід)_____. Ми запитали у (сусід)_____ про роботу. Біля (міський басейн)_____ виник затор. У (хто)_____ є зайва ручка? У (місто)_____ біля (парк)_____ побудували нову школу.

6. Розподіліть дієслова за III особою множини (вони).

нести, жити, навчатися, писати, телефонувати, вірити, питати, просити, платити, сидіти, відчиняти, готувати, кашляти, мити, купувати, читати, стояти, співати, танцювати, запрошувати, розмовляти, дивитися, запитувати, прогулюватися, чекати, робити

-УТЬ(-ЮТЬ)	-АТЬ(-ЯТЬ)

7. Впишіть у привітання слова.

у тебе, тебе, біля тебе, тобі, над тобою

Дорога Софіє!

Вітаю _____ з Днем народження! Бажаю _____ здоров'я та успіхів.
Нехай _____ завжди будуть добрі люди, а _____ постійно сяє сонце.
Нехай вдома _____ завжди буде затишно і лунає щасливий сміх.

Твоя подруга, Юля

8. Поясніть значення слів.

листівка – _____

знайомий – _____

вечірка – _____

запрошення – _____

подарунок – _____

9. Подивіться на малюнок. Утворіть ситуативний діалог.

Ознайомтесь із фразеологізмом.

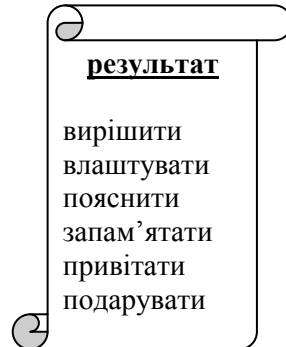
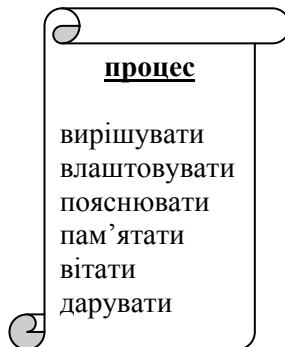
народитися під щасливою зіркою =
бути щасливим, успішним, везучим

Лікар сказав, що пацієнт *народився під щасливою зіркою*.

10. Утворіть речення з фразеологізмом *народитися під щасливою*

зіркою.

Зверніть увагу!

11. Оберіть дієслово.

Катерина і Віталій *вирішували/вирішили* піти в кінотеатр.

Сьогодні на зборах з 15.00 до 16.00 *вирішували/вирішили* питання про відпустки.

Спробуйте *пояснювати/пояснити* значення цього слова.

Давайте *влаштовуємо/влаштуємо* на вихідних пікнік.

Мене такий розклад *влаштовує/влаштує*.

Викладач *пояснює/пояснить* нову тему.

Я *пояснюю/поясню* це тобі трохи пізніше.

Запиши адресу, а то забудеш. – Не переживай, я *пам'ятаю/запам'ятаю*.

Вибачте, будь ласка, але я *не пам'ятаю/не запам'ятаю* вашого імені.

Потрібно *вітати/привітати* бабусю зі святом.

Нас *вітали/привітали* з перемогою.

Бабусю будемо *вітати/привітати* усі разом.

Що *дарувати/подарувати* тобі на день народження?

Вітаю/привітаю тебе з днем народження і *дарую/подарую* тобі книгу.

13. Я ПІДІЙМАЮСЯ НА ЧЕТВЕРТИЙ ПОВЕРХ

підійматися	спускатися	заходити	виходити
підіймаюся	спускаюся	заходжу	виходжу
підіймаєшся	спускаєшся	заходиш	виходиш
підіймається	спускається	заходить	виходить
підіймаємося	спускаємося	заходимо	виходимо
підіймаєтеся	спускаєтеся	заходите	виходите
підіймаються	спускаються	заходять	виходять

Я підіймаюся
сходами.

Я підіймаюся
на четвертий
поверх.

Я підіймаюся
пішки.

Я підіймаюся
ліфтом/на ліфті.

Я спускаюся
сходами.

Я спускаюся
з четвертого
поверху/на перший
поверх.

Я спускаюся
пішки.

Я спускаюся
ліфтом/на ліфті.

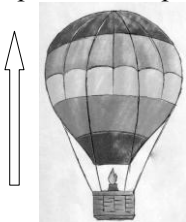

Ми заходимо
в будинок/
до будинку.

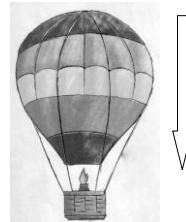

Я виходжу
з кімнати.

Я виходжу
на балкон.

Повітряна куля
підіймається *вгору.*

Повітряна куля
спускається *вниз.*

1. Заповніть таблицю.

піднятися	спуститися	зайти	вийти
	спущуся		
			вийдеш
		зайдете	
піднімуться			

2. Оберіть дієслово.

заходжу, виходжу, піднімуся, виходжу, заходжу, спускаюся, спущуся, підіймаюся, зайду, вижду

Я _____ в університет. Краще я _____ на свіже повітря.
 Я _____ на другий поверх. Я _____ в аудиторію. Після
 заняття я _____ з аудиторії. Я _____ трохи пізніше. Я
 _____ у вестибюль і _____ з університету. Може, я
 _____ на третій поверх ліфтом? Я _____ вниз і заберу
 пошту.

вмикати

вимикати

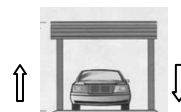

відчиняти

зачиняти

відкривати

закривати

заїжджати

виїжджати

приїжджати

під'їжджати

від'їжджати

усередині – ззовні
 у приміщенні – на вулиці

3. Виконайте вправу за зразком.

Зразок: Ми пили каву на терасі. – Ми пили каву на вулиці. Ми пили каву ззовні.

Вони влаштували вечірку у будинку. _____

У квартирі холодно. _____

Сядемо в залі чи на балконі? _____

Діти залишили своє брудне взуття біля дверей. _____

В аудиторії тепліше, ніж на вулиці. _____

4. Утворіть від дієслів іменники (суфіксальним способом).

закривати – закривання
відкривати – відкривання
закрити – закриття
відкрити – відкриття
вмикати – вмикання
вимикати – вимикання

чекати – _____, благати – _____,
мити – _____, шити – _____,
жити – _____, бити – _____,
інформувати – _____, бажати – _____,
_____ , чистити – _____,
прибирати – _____, різати – _____,
_____ , повідомляти – _____, голити – _____,
_____ , підіймати – _____, спускати – _____

5. Утворіть від дієслів іменники (безафіксним способом).

перекладати – _____, бігти – _____,
захистити – _____, записати – _____,
підписати – _____, надписати – _____,
переходити – _____, вивозити – _____,
зростати – _____, крикнути – _____,
запускати – _____, ходити – _____

входити – вхід
виходити – вихід
заїжджати – заїзд
виїжджати – виїзд
приїжджати – приїзд
від'їжджати – виїзд
під'їжджати – під'їзд
спускатися – спуск
підійматися – підйом

6. Заповніть таблицю.

вмикати	увімкнути	заїжджати	заїхати
	увімкну		
вмикаєш			
			заїде
		заїжджають	

7. Оберіть дієслово.

відкриває, вийде, під'їжджає, зачинить, відчиняє, спуститься, заїжджає, вимикає, підіймається, виїде, вмикає, закриває, від'їде, заходить

Чілла повертається з роботи. Вона _____ до будинку. Чілла _____ у гараж і залишає там машину. Вона _____ на п'ятий поверх. Вона _____ двері і _____ у квартиру. Чілла _____ світло і кладе сумку на стілець. Перед сном вона читатиме книгу. Чілла _____ книгу на 125 сторінці. Вона читає книгу півгодини і _____ її на 150 сторінці. Чілла _____ світло і лягає спати. Завтра зранку Чілла йтиме на роботу о 8 годині. Вона _____ зі своєї квартири і _____ двері. Далі Чілла _____ в гараж за своєю машиною. Потім Чілла _____ з гаража і _____ від будинку.

Зверніть увагу!

процес

вмикати
вимикати
зачиняти
закривати
відчиняти
відкривати
заїжджати
виїжджати
приїжджати
під'їжджати
від'їжджати
спускатися
підійматися
заходити
виходити

результат

увімкнути
вимкнути
зачинити
закрити
відчинити
відкрити
заїхати
виїхати
приїхати
під'їхати
від'їхати
спуститися
піднятися
зайти
вийти

8. Оберіть дієслово.

Коли я прокидаюся, то одразу *вмикаю/увімкну* телевізор.

Вмикай/Увімкни, будь ласка, свій телефон.

На іспиті завжди треба *вимикати/вимкнути* свій телефон.

Тарас вже *вимикав/вимкнув* свій телефон перед початком іспиту.

Шановні відвідувачі магазину, *зачиняйте/зачиніть*, будь ласка, двері.

У той період, коли ми будемо в Києві, театральний музей *зачиняють/зачиняють* на реконструкцію.

Олена *закрила/закривала* очі і мріяла.

Галина *не закриває/не закриває* книгу, поки не дочитає до кінця.

Магазин *відчиняють/відчиняють* о 9 годині.

Прибиральниця *відчиняла/відчинила* двері офісу і *заходила/зайшла* у приміщення.

Традиційно фестиваль *відкриває/відкриває* виступ танцювального колективу.

Відкривай/Відкрий, будь ласка, цю пляшку води.

«Ми *заїдемо/заїжджаємо* в супермаркет по дорозі», – пообіцяла подруга.

Тато зазвичай *заїжджає/заїде* у гараж задом.

В аеропорт ми хочемо *виїхати/виїжджати* раніше.

Швидка вже *виїхала/виїжджала*.

Думаю, що *приїду/приїжджаю* вчасно.

Друзі *приїдуть/приїжджають* 99 поїздом.

Таксі вже *під'їжджало/під'їхало*, швиденько *спустися/спускайся*.

Водій вже *від'їжджав/від'їхав* від будинку метрів на 100, коли побачив на сидінні забуту парасолю.

Сусіди завтра *від'їжджають/від'їдуть* на море.

9. Замініть у реченнях однину дієслова на множину, а множину на однину.

Офіціант спустився у винний погріб.

Ми зайшли у ресторан і сіли за стіл.

Коли ти приїжджаєш додому?

Не хвилюйся, я підніму газету, що впала на підлогу.

А зараз ми вийдемо у сад.

Як я можу увімкнути цей магнітофон?

Бухгалтер вийшов з-за столу і подав руку для привітання.

Ти можеш вимкнути свій комп'ютер хоча б на пару годин?

До під'їзду під'їхав якийсь автомобіль.

Я зараз виїжджаю і через годину буду на місці.

До аптеки медсестра заїде після роботи.

Колеги під'їдуть прямо до ресторану.

Таксист трохи від'їхав, щоб не заважати пішоходам.

Ми підіймаємось у гори разом із інструктором.

Вони часто заходять до книгарні.

Ми заходимо до зали чи будемо чекати біля входу?

Ти можеш вийти на хвилинку?

Як я виїду звідси, якщо за нами припаркувалися?

10. Замініть виділені слова антонімічними.

глибоко, твердий, плюс, максимальний, сухий, молодий, брудно, віддалятися, охолодити, нарізно, вперед, міцний, поспішати

З цього боку озера біля берега було *мілко* _____. У дідуся було *слабке* _____ здоров'я. У передпокої стояло *мокре* _____ взуття. Корабель *наближався* _____ до _____ берега. Спакуйте, будь ласка, *разом* _____. У цієї ідеї був один *мінус* _____. Разом із родиною у будинку мешкали кіт і *старий* _____ пес. У рецепті сказано, що молоко потрібно *нагріти* _____. Передайте, будь ласка, ці папери *назад* _____. *Мінімальна* _____ вага в інструкції не вказана. У слові «день» є *м'який* _____ приголосний.

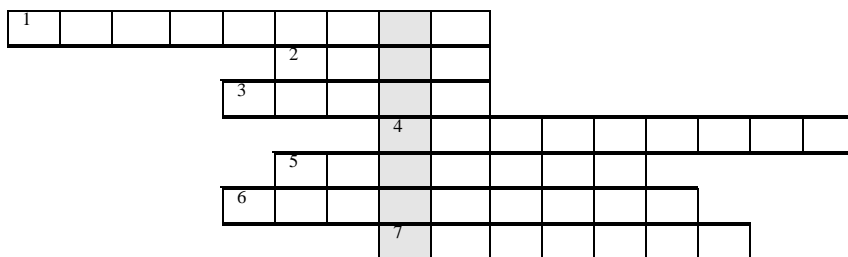
11. Замініть виділені слова синонімічними.

пришвидшити, призупинити, смердючий, запашний, сильний, кмітливий, старший, малолітній, мокрий, вогкий

На столі стояла *ароматна* _____ кава. У Люби був дорослий син і мала _____ дочка. Адвокат пообіцяв *прискорити* _____ оформлення документів. Від дощу одяг був *вологим* _____. Артем хоча й молодий, але достатньо *мудрий* _____.

12. Розгадайте кросворд і дізнайтеся, яке слово приховане у виділеному стовбці.

1. Національний одяг українців.
2. Українська національна страва.
3. Традиційний український танець.
4. Місто на півострові Крим.
5. Найвища гора Українських Карпат.
6. Міжнародний аеропорт поблизу Києва.
7. Річка України.

14. КУДИ ЙДЕ ЮЛЯ?

Юля і Лариса – подруги. Юля працює журналістом, а Лариса – лікарем. Після роботи Лариса **збирається до Юлі**. Виходить із поліклініки і **йде на автобусну зупинку**. Через пару хвилин підходить автобус і Лариса **заходить у нього**. Вона **сідає на вільне місце**, дістає свіжий номер журналу і починає його читати. Через чотири зупинки Лариса виходить. Юля живе у п'ятиповерховому цегляному будинку. Лариса набирає номер квартири і **дзвонить до Юлі**. Двері відчиняються. У будинку немає ліфта, тому **на третій поверх доводиться підійтися пішки**. Юля відкриває двері і Лариса **заходить до квартири**.

З вікон квартири відкривається чудовий краєвид. Вікна і широкий балкон **виходять на міський парк**. На балконі стоїть обідній стіл і декілька стільців. Спочатку подруги сидять у вітальні, але пізніше **виходять на балкон**. Юля і Лариса **сідають за стіл** і продовжують розмову.

Юля встає зі свого місця.

Лариса: – Куди ти йдеш?

Юля: – Почекай хвилину. Я зараз повернусь, тільки візьму на кухні напої і пиріг.

Лариса: – Гарна ідея.

Юля: – Що будеш пити?

Лариса: – Будь ласка, каву з вершками і без цукру.

Юля: – Про цукор я пам'ятаю.

Юля **заходить на кухню**, вмикає кавоварку і бере пиріг.

1.1. Дайте відповіді на запитання.

Куди йде Лариса після роботи?

Як Лариса добирається до подруги?

Що робить Лариса перед тим, як опиняється у квартирі Юлі?

Куди сідає Лариса?

Куди виходять вікна квартири?

Куди виходять подруги?

Що питиме Лариса?

Куди заходить Юля?

1.2. Розташуйте словосполучення в хронологічному порядку.

а) дзвонити до Юлі; б) сідати на вільне місце; в) виходити на балкон; г) вмикати кавоварку; ґ) збиратися до подруги; д) заходити до квартири; е) вставати зі свого місця; є) заходити в автобус; ж) заходити на кухню; з) йти на зупинку; и) підійтися на третій поверх; і) сідати за стіл

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

2. Підпишіть малюнки.

3. Де? і Куди?

ДЕ?	КУДИ?	
Я зараз у магазині.	Я їду в магазин.	Я їду до магазину.
Вони зараз ____ університет ____. Ми зараз ____ банк ____. Він зараз ____ парк ____	_____ _____ _____	_____ _____ _____
Я зараз на пошті.	Я їду на пошту.	Я їду до пошти.
_____ _____ _____	Я їду ____ виставк ____. Вони їдуть ____ кімнат ____. Ти їдеш ____ кухн ____?	_____ _____ _____
Я зараз на морі.	Я їду на море.	Я їду до моря.
_____ Я зараз ____ дерев ____. Я сиджу ____ вікн ____.	_____ Я лізу ____ дерев ____. Я дивлюсь ____ вікн ____.	Ми їдемо ____ озер ____. Я їду ____ дерев ____. Я сіла ____ вікн ____.
Я зараз в Угорщині.	Я їду в Угорщину.	Я їду до Угорщини.
_____ _____ _____	_____ _____ _____	Вона їде ____ Грец ____. Ви їдете ____ Африк ____? Ми їдемо ____ Кита ____.

Я зараз у Середі.	Я їду в Серед.	Я їду до Середа.
Я зараз __ Львов __. Я зараз __ Будапешт __. Я зараз __ Лондон __.	_____ _____ _____	_____ _____ _____
Я зараз на зупинці.	Я їду на зупинку.	Я їду до зупинки.
_____ _____ _____	Я їду __ стоянк __. Я їду __ аптек __. Я їду __ річк __.	_____ _____ _____
Я зараз в Олени.		Я їду до Олени.
Я зараз __ колег __. Я зараз __ лікар __. Я зараз __ подруг __.		_____ _____ _____
Я зараз у батьків.		Я їду до батьків.
_____ _____ _____		Я їду __ друз __. Я їду __ діт __. Я їду __ студент __.

Я зараз вдома.

Я їду додому.

4. Де знаходяться книги? і Куди поклали книги?

шафа, полиця, стіл, стійка, бібліотека, читальна зала, абонемент

біля, під, в, на, до, за

5. Коли що ви робите?

1. Я йду у ванну і чищу зуби. 2. Я йду в магазин і купую хліб. 3. Я їду в гості до бабусі. 4. Я йду в басейн і плаваю там. 5. Я сиджу у бібліотеці і читаю. 6. Я йду в кінотеатр і дивлюсь пригодницький фільм. 7. Я дивлюсь вдома телевізор. 8. Я йду до кав'ярні і п'ю міцну каву. 9. Я йду додому. 10. Я виходжу на балкон. 11. Я прогулююся парком. 12. Я у перукаря. 13. Я йду на пошту і плачу за телефон. 14. Я готую вечерю. 15. Я читаю детектив.

Уранці	Удень (у першій половині дня)
Удень (у другій половині дня)	Увечері

6. Який варіант правильний?

Дмитро та Артем кожного ранку йдуть *в університет/в університеті*.
 Чоловік сидить у *машину/у машині* і чекає дружину.
 Юдіт викладає українську мову *в школу/в школі*.

Ми купуємо свіжі овочі *на ринку/на ринок*.
Таксі зупинилося *біля вокзалу/на вокзалі*.
Катя купує квитки на поїзд *у касі/у касу*.
О 6-й ранку їдемо *в аеропорту/в аеропорт*, бо о 9-й відправляємося у *Київ/у Київ*.
Студенти сидять *у кав'ярню/у кав'ярні* і відпочивають.
Друзі зайшли *у кав'ярню/у кав'ярні*, щоб попиту кави.
Сідаю *у поїзді/у поїзд* на київському вокзалі о 6.00, а об 11.30 я вже *у Львові/у Львів*.
Увечері сідаю *в машину/в машині* в Києві, а зранку наступного дня я вже *на березі/на берез* Чорного моря.

7. Який прийменник використати?

Оксана навчається *в/на* медичному університеті *в/на* фармакологічному факультеті.
Пенсіонери *в/на* зупинці чекають тролейбус.
Я заходжу *в/на* трамвай і компостую проїзний квиток.
Люба поставила вазу *в/на* стіл.
Я попросила олівець *у/біля* сусіда.
Лікар порадив ходити *в/на* басейн.
Ми пішли *в/до* театр *у/на* виставу.
Я сідаю *в/на* велосипед і їду *в/на* базар.
В/На Інтернеті багато цікавої і корисної інформації.
У/На сайті університету з'явилося оголошення про вступні іспити.
В автобусі не було вільного місця, тому вона тримала дитину *в/на* руках.
Коли вона зайшла до/у кімнати, то *в/на* руках тримала папку.

8. Допишіть закінчення.

Сьогодні ми вечеряємо у наш ___ мам ___. Вони вип'ють каву в улюблен ___ бар ___. Офіціант принесе замовлення на літн ___ терас ___. Роман і Софія зараз у науков ___ бібліоте ___, але о 4-й вони йдуть до університет ___. У першій половині дня ми вдома, а потім їдемо на міськ ___ стадіон ___. Я зараз на перш ___ повер ___, але через хвилину буду на робоч ___ місц ___. У наш ___ будинк ___ немає світла, а у сусід ___ є. На центральн ___ вулиц ___ сьогодні багато машин. На дерев ___ у парк ___ багато жовтого листя. У тво ___ кав ___ я поклала одну ложку цукру.

15. 3 КИМ ЗУСТРІЧАЄТЬСЯ ЮДІТ?

Юдіт – студентка. Вона навчається в Сегедському університеті на філологічному факультеті. Зараз вона на третьому курсі. Через два місяці вона захищатиме дипломну роботу і складатиме випускні іспити. У Сегеді Юдіт живе у маленькій квартирі, яку орендує разом зі своєю подругою. Сьогодні у першій половині дня Юдіт вдома. Потім вона їде на консультацію в університет до керівника своєї дипломної роботи. Від свого помешкання Юдіт їде трамваем до центру, а потім трохи йде пішки. Після університету Юдіт зустрічається з друзями у бібліотеці.

1. Прочитайте текст і знайдіть конструкції з орудним відмінком.

через три місяці вона
захищатиме дипломну роботу

2. Треба чи не треба прийменник з?

Зранку біля під'їзду я зустрілася ___ листоношею. Марина купила пальто ___ дерев'яними гудзиками. У зошиті ми пишемо ___ ручкою. Викладач зайшов в аудиторію ___ посмішкою. Прибиральниця миє підлогу ___ шваброю. Катя і Тарас їдуть на виставку ___ власною машиною. Віталій зустрічається ___ Олею о 16.00. Роман хоче бути ___ художником. ___ нами дітям буде весело. Я хочу поговорити ___ тобою. Олена їла суп ___ фасолею. Офіціант приніс чай ___ цукром. Вони сидять поряд ___ пенсіонерами. Викладач задоволений ___ студентськими контрольними роботами. До Єгипту ми летимо ___ чартерним рейсом. Дозвольте ___ вами познайомитись. На вулиці йшов дощ ___ снігом. Оксана миє посуд ___ холодною водою. Я прибираю у квартирі разом ___ сестрою.

3. Оберіть дієслово.

Я хочу *познайомити/познайомитися* тебе зі своїм братом.
Вихователь на батьківських зборах *хвалила/хвалилася* дітей.
Навчати/Навчатися в університеті студентам було весело.
Катя *похвалила/похвалилася* своїми досягненнями у спорті.
Перед Великоднем Наталя хоче *помити/помитися* вікна.

На вулиці було холодно, тому ми *одягнули/одягнулися* тепло.
 Назар *голить/голиться* кожного ранку.
 Коли вас *зустрічати/зустрічатися*?
 На вулиці був дощ, тому дочка *одягнула/одягнулася* гумові чоботи.
 Дітей не можна *бити/битися*.
 Декан *познайомив/познайомився* з учасниками конференції.
 На рингу почали *бити/битися* боксери.
 Мама *навчила/навчилася* сина читати.
 Після гри у футбол Олег пішов у душ *мити/митися*.
 Перукар запропонував Олексію *поголоти/поголитися* голову.
 Ми з вами вже *зустрічали/зустрічалися* у Празі.

4. Яке речення до якого зображення підходить?

Треба поспішати, бо поїзд відправляється через 5 хвилин. 2. Через 20 років я буду космонавтом. 3. Через 15 хвилин буде перерва. 4. Ще відповім на два листи і через півгодини піду додому. 5. Вибачте, будь ласка, я трохи запізнююсь. Буду через 20 хвилин. 6. Майже все вже готово. Встигла! Гості будуть через годину.

5. Утворіть дію.

сніданок – <u>снідати</u>	чай – <u>пити чай</u>	телевізор – <u>дивитися</u>	футбол – <u>грати у футбол</u>
обід – _____	кава – _____	Інтернет – _____	теніс – _____
вечеря – _____	пиво – _____	в Інтернеті	_____
телефон – _____	вино – _____	піаніно – <u>грати</u>	баскетбол – _____
сіть – _____		спорт – _____	_____
		спортом	

6. Заповніть таблицю.

їсти	пити	обідати	грати
їси			
			гратиме
	п'ємо		
		обідають	

7. Напишіть дієслова у правильній формі. Як можна назвати цих людей?

1) Я кожного ранку _____ о 6-й годині.	1) Він _____ тільки о 10-й.
2) Я _____ вдома. _____ чай з бутербродом.	2) Він _____ не вдома, а в офісі. _____ не чай, а каву і також _____ бутерброд.
3) На роботу я _____ о 8.00.	3) Він _____ на роботу лише об 11.00.
4) Я цілий день _____ в офісі. Завжди _____ за комп'ютером і _____ з документами.	4) Він не _____ цілий день. Зазвичай _____ за столом і _____ по телефону.
5) Після обідньої перерви я _____ в офіс і продовжую _____.	5) Після обіду він не працює, а _____ . Часто він спить.
6) Я багато _____ перед комп'ютером. _____ і відправляю листи. Після роботи _____ новини в Інтернеті.	6) Він також багато _____ перед комп'ютером, але не листи пише, а _____ в комп'ютерні ігри. А ще він _____ в Інтернеті анекдоти.
7) На вихідних я не _____ до обіду. Зазвичай _____ на велосипеді або машині.	7) Він на вихідних завжди вдома. До обіду він _____. Він не подорожує і не _____ спортом.

8. Попрацюйте в парах.

A: – Що ти їси на сніданок (обід, вечерю)?

B: – Зазвичай (часто, рідко, іноді) я п'ю чай з бутербродом.

9. Заповніть таблицю, використовуючи такі слова:

- середа, п'ятниця, неділя, зранку, вдень, увечері, після обіду, до обіду;
- дочка, директор, бабуся, викладач, турист;
- кафе, кухня, вітальня, вокзал, ресторан, парк;
- обідати, чекати поїзд, пити каву, готувати вечерю, дивитися телевізор, відпочивати.

Коли?	Хто?	Що робить?	Куди?	Для чого? З якою метою?
У понеділок вранці	Валя	йде	в університет	навчатися

Я п'ю (ЩО?) каву.
Я їм (ЩО?) печиво.
Я куштувала (ЩО?) сир.

Я не п'ю (ЧОГО?) кави.
Я не їм (ЧОГО?) печива.
Я не куштувала (ЧОГО?) сиру.

10. Напишіть хто що їсть, п'є, а чого не їсть, не п'є.

11. Оберіть дієслово.

повечеряємо, відпочивають, п'єси, працюють, живе, замовила, їдуть, спить, їсть, снідаю

Уранці прокидаюся, приймаю душ, вмиваюся і _____.
Адвокати багато _____ і отримують великі гроші.
На сніданок Павло зазвичай нічого не _____, тільки п'є каву.
На вихідних люди не працюють, а _____.
Ви _____ на якій вулиці?
Сьогодні увечері ми _____ у ресторані «Шинок».
У ресторані Моніка _____ вареники з вишнями.
Улітку родичі двома машинами _____ в Крим.
Кожного дня дідусь до 9-ої години.
Чому ти не _____ вино?

12. Розкрийте дужки, поставивши дієслова у майбутній час.

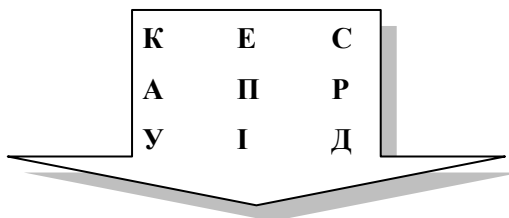
Сьогодні ми _____ (вечеряти) пізніше.
Я _____ (зустрінутися) з Ганною біля пошти.
У жовтні Світлана _____ (їхати) до Польщі на конференцію.
Хлопці після обіду _____ (грати у футбол). Після матчу _____ (приймати душ) і _____ (йти додому).
Ви _____ (принести) свій реферат завтра?
Цього разу Юля _____ (подорожувати) разом із групою.

13.1. Поднайдіть слова у словосполучення.

читати	книга	гроші	допомога
	молоко	газета	снідати
пиріг	просити	їсти	цукор
пити	суп	роман	сік
фрукти	купити	компот	вечеряти
		ячня	

13.2. Утворіть з трьох слівосполученнями речення.

14. Утворіть із запропонованих літер якомога більше слів.

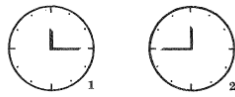
16. КОТРА ГОДИНА?

– Я перепрошую. Не скажете, котра зараз година?
– На жаль, я не знаю. У мене немає годинника.

– Вибачте, будь ласка. Чи не знаєте, котра зараз година?
– П'ять хвилин на десяту.
– Дякую.
– Будь ласка.

1) **чверть на** першу
або
чверть по дванадцятій

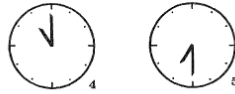

2) **чверть до** дванадцятої
або
за чверть дванадцята

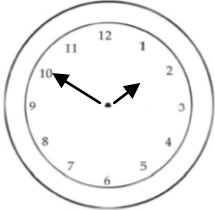

3) **восьма година**
або
двадцять година

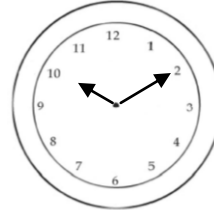
4) **одинадцять година**
або
двадцять третя година

5) **пів на** сьому

за десять (хвилин) друга
або
десять (хвилин) **до** другої

десять (хвилин) **по** десятій
або
десять (хвилин) **на** одинадцяті

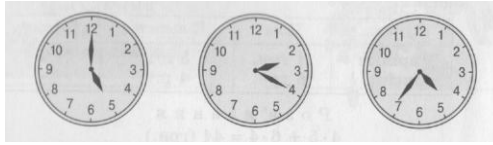
Магазин працює 24 години
на добу.

Магазин працює
цілодобово.

КОЛИ?					
зранку	у першій половині дня	опівдні	у другій половині дня		опівночі
уранці (вранці)	удень (вдень)			увечері	уночі (вночі)

1.1. Котра година?

А

Б

В

А _____

Б _____

В _____

1.2.

А

Б

В

Г

А _____

Б _____

В _____

Г _____

2. Утворіть пари.

~ 12.45 – 13.00

12.45

~ 14.10 – 14.20

13.15

18.00

12.15

06.00

19.55

13.00 – 14.00

20.05

02.00

13.50

14.00

14.10

~ 15.00

13.30

13.45

десять по другій

шоста (година) вечора

пів на другу

друга (година) дня

десять (хвилин) до другої

п'ять (хвилин) на дев'яту

чверть до другої

чверть на першу

близько третьої (години)

за п'ять (хвилин) восьма

перед першою (годиною)

за чверть перша

шоста (година) ранку

друга (година) ночі

після другої (години)

між першою і другою (годинами)

чверть по першій

КОЛИ?

- o першій (годині)
- o тринадцятій годині
- o тринадцятій десяті (13.10)
- o пів на шосту (17.30)

3. Напишіть діалог.

4. Розкрийте дужки.

- Доброго дня!
- Доброго дня!
- Я би хотіла купити квиток _____ (Київ).
- Будь ласка. На який поїзд? На яку дату?
- На сьогодні. Номер поїзда я точно не знаю. Мені треба бути _____ (Київ) завтра _____ (ранок). Який поїзд прибуває _____ (Київ) _____ (ранок)?
- Поїзд № 99. Він прибуває _____ (Київ) _____ (7.20).
- А о котрій він відправляється?
- _____ (17.10).
- Мені підходить. Будь ласка, одне нижнє купейне місце на 99-й поїзд.
- З вас _____ (170) гривень.
- Ось, будь ласка. Постільна білизна входить у вартість квитка?
- Так. Це ціна разом із постільною білизною. Якщо хочете, то можете одразу оплатити і вартість чаю.
- Ні, дякую. Якщо буде треба, то я оплачу чай у дорозі.
- Будь ласка, ваш квиток і здача _____ (200) гривень.

17. ДО КОТРОЇ ГОДИНИ ПРАЦЮЄ АРТЕМ?

1. Прочитайте діалог. Знайдіть конструкції, які вказують на час. Скажіть, до котрої години працює Артем.

Дмитро: – Ти завтра працюєш?

Артем: – Так.

Дмитро: – З котрої години ти працюєш?

Артем: – З десятої ранку.

Дмитро: – Коли у тебе обідня перерва?

Артем: – Я обідаю о 14.00.

Дмитро: – А що ти робиш після обіду?

Артем: – Після обіду у мене зустріч із юристом.

Дмитро: – До котрої години у тебе зустріч?

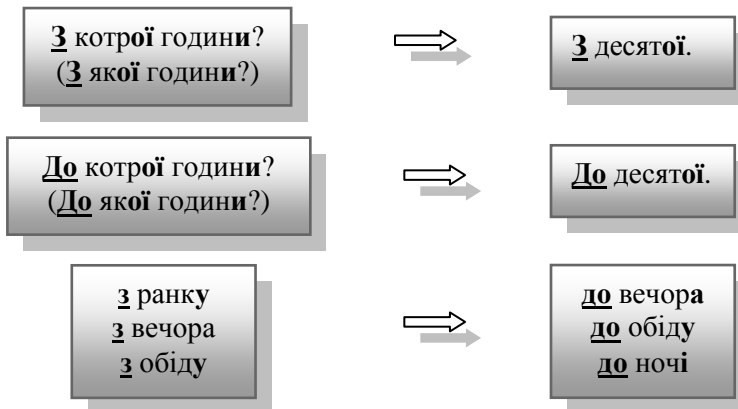
Артем: – Не знаю точно. Думаю, що до 18-ої години.

Дмитро: – А потім?

Артем: – Потім повернуся в офіс і працюватиму ще годину.

Дмитро: – Тоді зустрінемося о 20.00?

Артем: – Добре. О 20.00 перед входом у кінотеатр.

2. З котрої до котрої?

8.00 – 9.30 З восьмої (години) до дев'ятої тридцять (до пів на десяту).

16.45 – 17.00 _____

6.15 – 7.20 _____

11.00 – 15.15 _____

19.00 – 21.00 _____

2.15 – 4.30 _____

12.30 – 13.30 _____
14.00 – 18.00 _____

3. Допишіть у діалозі часові конструкції.

- _____ у тебе сьогодні заняття в університеті?
- Перша пара починається _____.
- _____ триває перша пара?
- _____.
- А у бібліотеці ти будеш _____?
- Так.
- Я буду в бібліотеці _____.
- Гарзд. Тоді зустрінємось _____.
- Домовилися.
- До зустрічі _____.
- Бувай.

4. Попрацюйте у парах. З котрої до котрої працюють установи?

Банк
Пн.-Пт.: 09.00-17.00
Робота каси: 10.00-16.00
Без перерви.
Сб.-Нд.: Вихідний

Пошта
Пн.-Пт.: 8.00–19.00
Обідня перерва: 14.00–15.00
Сб.: вихідний
Нд.: вихідний

Перукарня
7-30–19-00
Неділя – 7-30–14-00

Аптека
8.00–22.00
Без перерви і
вихідних.

Басейн
Пн: вихідний
Вт: 8:00 – 20:00
Ср: 8:00 – 21:00
Чт: 8:00 – 20:00
Пт: 8:00 – 21:00
Сб: 8:00 – 19:00
Нд: 8:00 – 17:00

Магазин
31 грудня 9.00 – 13.00
1 січня – вихідний
6 січня 9.00 – 13.00
7, 8 січня – вихідний

- У понеділок з якої години працює банк?
- У понеділок банк працює з 9-ої години.
- А до якої години?
- До 5-ої години.

- У суботу пошта працює?
- Ні. У суботу вихідний.

відчинений
(відчинено)

зачинений
(зачинено)

- 31 грудня магазин відчинений?
- Так. З 9-ої до 13-ої години.
- А 1 січня?
- Магазин зачинений.

5.1. Подивіться таблицю.

Що робить Артем у середу?

6:00	Прокидається.
6:15	Умивається і чистить зуби у ванній.
6:30	П'є каву і їсть бутерброд на кухні. Слухає новини по радіо.
6:45	Одягається.
7:00	Виходить з квартири. Йде на зупинку і їде на роботу.
8:00	Приїжджає на роботу. Заходить у офіс.
8:00–18:00	Знаходиться на робочому місці.
13:00–14.00	Обідає.
18:00	Завершує роботу і вирушає в басейн.
19:00–20:00	Плаває у басейні.
20:00	Повертається додому. Вечеряє.
21:00–22:30	Дивиться телевізор.
22:30	Приймає душ.
23:00	Лягає спати.

5.2. Розкажіть, що робить Артем у середу.

Артем у середу прокидається о 6-ій годині...

5.3. Дайте відповіді на запитання.

Що робить Артем зранку між 6-ою і 7-ою годинами? _____

Скільки часу займає у Артема дорога від будинку до роботи? _____

Коли Артем працює? _____

О котрій у нього обід? _____

Яким спортом займається Артем після роботи? _____

Чим займається Артем після того, як повертається додому увечері? _____

О котрій Артем лягає спати? _____

5.4. Утворіть запитання.

_____ ? Каву і бутерброд.
_____ ? Одягається.
_____ ? О 6-ій годині вечора.

18. У ЯКІЙ АУДИТОРІЇ ЗАНЯТТЯ?

1.1. Олександр – студент. Як він виглядає? Опишіть його зовнішність.

низький, високий, товстий, худий, лисий, в окулярах, з коротким волоссям, з довгим волоссям...

1.2. Прочитайте діалог. Знайдіть у ньому конструкції «числівник+іменник». Поставте запитання до цих конструкцій.

В університет за програмою обміну прибули студенти з різних країн Європи. Сьогодні у них починають заняття. Одного зі студентів звали Олександр. Він запізнився на зустріч з куратором у вестибюлі університету, тому не знає куди йти на заняття. Він телефонує куратору.

- Доброго дня! Це Олександр – студент з України.
- Доброго дня!
- Вибачте, я запізнився і тепер не знаю, куди мені йти. Я зараз у вестибюлі.
- Нічого страшного. Підіймайтеся на третій поверх. Ми вас чекаємо біля 34-ої аудиторії. Зі сходів – ліворуч.
- Дякую. Зараз буду.
- Олександр піднявся на третій поверх.
- Ваше перше заняття розпочинається через 15 хвилин.
- У якій аудиторії воно відбуватиметься?
- У 48-ій аудиторії.
- Це аудиторія на четвертому поверсі, правильно?
- Так. Це 8-ма аудиторія, яка знаходиться на четвертому поверсі. Зі сходів – праворуч.
- Дякую.
- Будь ласка.

на третій поверх – На який поверх?

Скільки?	Який? Котрий?	Яке число (дата)?	Якого числа?
один	перший	перше	першого
У якому?	На якому?	До якого?	З якого?
у першому	на першому	до першого	з першого

2. Заповніть таблицю.

На якому поверсі лекція?	Котрий трамвай їде до університету?	Яке число сьогодні?	Якого числа іспит?
(3)	(18)	(24.02)	(30.05)
У якому будинку ти живеш?	На якій зупинці ти виходиш?	До якого числа триває сесія?	З якого автобуса ти вийшов?
(10)	(6)	(30.06)	(39)
Яке це вже заняття?	На якій сторінці ми зупинилися?	До якої сторінки вони дочитали?	З якої сторінки ми почали вчора?
(5)	(262)	(88)	(57)
Котра зараз година?	Яким рейсом ти прилітаєш?	Яка твоя вага?	Скільки борошна ви купили?
(7)	(711)	(60)	(2 кг)

3.1. Подивіться програму конференції.

ПРОГРАМА КОНФЕРЕНЦІЇ		
9:00	Реєстрація учасників.	1 пов., 2 ауд.
10:00	Відкриття. Пленарне засідання.	3 пов., 5 ауд.
12:00	Перерва на каву.	3 пов., 6 ауд.
13:00	Секційні засідання.	3, 4 пов.
15:00	Перерва на каву.	3 пов., 6 ауд.
15:30	Секційні засідання.	3, 4 пов.
18:00	Вечеря.	р-н «Казка»

4.2. Поставте 5 різних запитань до малюнку.

На якому поверсі співають?

5. Перед вами календар за 2012 рік. Темним виділено вихідні і свята. Напишіть, які свята святкували українці і якого числа.

	СІЧЕНЬ				ЛЮТИЙ				БЕРЕЗЕНЬ				КВІТЕНЬ				ТРАВЕНЬ				ЧЕРВЕНЬ						
ПН	2	9	16	23	30	6	13	20	27	5	12	19	26	2	9	16	23	30	7	14	21	28	4	11	18	25	
ВТ	3	10	17	24	31	7	14	21	28	6	13	20	27	3	10	17	24	1	8	15	22	29	5	12	19	26	
СР	4	11	18	25	1	8	15	22	29	7	14	21	28	4	11	18	25	2	9	16	23	30	6	13	20	27	
ЧТ	5	12	19	26	2	9	16	23	1	8	15	22	29	5	12	19	26	3	10	17	24	31	7	14	21	28	
ПТ	6	13	20	27	3	10	17	24	2	9	16	23	30	6	13	20	27	4	11	18	25	1	8	15	22	29	
СБ	7	14	21	28	4	11	18	25	3	10	17	24	31	7	14	21	28	5	12	19	26	2	9	16	23	30	
НД	1	8	15	22	29	5	12	19	26	4	11	18	25	1	8	15	22	29	6	13	20	27	3	10	17	24	
	ЛИПЕНЬ				СЕРПЕНЬ				ВЕРЕСЕНЬ				ЖОВТЕНЬ				ЛИСТОПАД				ГРУДЕНЬ						
ПН	2	9	16	23	30	6	13	20	27	3	10	17	24	1	8	15	22	29	5	12	19	26	3	10	17	24	31
ВТ	3	10	17	24	31	7	14	21	28	4	11	18	25	2	9	16	23	30	6	13	20	27	4	11	18	25	
СР	4	11	18	25	1	8	15	22	29	5	12	19	26	3	10	17	24	31	7	14	21	28	5	12	19	26	
ЧТ	5	12	19	26	2	9	16	23	30	6	13	20	27	4	11	18	25	1	8	15	22	29	6	13	20	27	
ПТ	6	13	20	27	3	10	17	24	31	7	14	21	28	5	12	19	26	2	9	16	23	30	7	14	21	28	
СБ	7	14	21	28	4	11	18	25	1	8	15	22	29	6	13	20	27	3	10	17	24	1	8	15	22	29	
НД	1	8	15	22	29	5	12	19	26	2	9	16	23	30	7	14	21	28	4	11	18	25	2	9	16	23	30

Першого січня – Новий рік.

6. Заповніть таблиці.

1.

ДОПОМОГТИ	РЕМОНТУВАТИ	ЛАГОДИТИ	СКЛЕЇТИ	ПРИБИТИ
				приб'ю
		лагодиш		
ДОПОМОЖЕ				
			СКЛЕЇМО	
	ремонтують			

2.

склеювати	прибивати	забивати	прибирати	прибрати
склеюю				
		забиватимеш		
				прибере
	прибиваєте			
			прибирають	

7. Утворіть по одному реченню з дієсловами *допомагати, ремонтувати, лагодити, будувати, міряти, склеювати*.

Я допомагаю.

Я допомагаю (кому?) родині.

Я ремонтую (що?) велосипед, лагоджу годинник, будую дачу, міряю кімнату, склеюю книгу, забиваю цвях.

склеїти дві сторінки – заклеїти дірку, слово
забити цвях – прибити полицю

міряти (що?) довжину, ширину, висоту (чого?) кімнати

8. Зверніть увагу на виділені конструкції.

- *Допоможеш мені зараз?*
- *Що треба робити?*
- *Треба відремонтувати велосипед.*
- *Можу допомогти. Але увечері ти допоможеш перекласти текст. Добре?*
- *Домовились.*

допоможеш

можеш допомогти

допоможеш мені

допоможеш зробити вправу

МОГТИ ДОПОМОГТИ		ЗМОГТИ ДОПОМОГТИ
<i>теперішній час</i>	<i>минулий час</i>	<i>теперішньо-майбутній час</i>
можу допомогти		зможу допомогти
можеш допомогти		зможеш допомогти
може допомогти	міг допомогти могла допомогти могло допомогти	зможе допомогти
можемо допомогти		зможемо допомогти
можете допомогти		можете допомогти
можуть допомогти	могли допомогти	можуть допомогти

9. Поставте дієслово *допомогти* або *могти* у правильній формі.

Ми _____ допомогти організаторам концерту. Ці ліки могли _____ хворому. Ви _____ зателефонувати пізніше? Чим я _____ допомогти? Як вони нам _____? Він _____ намалювати твій портрет. Студенти _____ зачекати? Ви _____ почитати журнал. Ми _____ прийти 25 травня.

10. Назвіть професії робітників.

Той, хто ремонтує кран. – _____ Той, хто будує. – _____
Той, хто лагодить електромережу. – _____ Той, хто робить дерев'яні
двері і вікна. – _____ Той, хто допомагає. – _____
Той, хто добре знає свою справу. – _____

11. Розкрийте дужки.

Українські свята (поділятися) _____ на державні, релігійні, професійні, народні та сімейно-побутові.

Державні свята офіційно оголошуються (вихідні дні) _____
_____. До (вони) _____ належать і найбільші релігійні свята, які (відзначати) _____ весь християнський світ.

Державними святами в Україні є: Новий рік – 1 січня, Різдво Христове – 7 січня, Міжнародний жіночий день – 8 березня, День міжнародної солідарності трудящих – 1 і 2 травня, День Перемоги – 9 травня, Великдень (Пасха) – святкується за (релігійний календар) _____, Трійця – святкується за (релігійний календар) _____, День Конституції України – 28 червня, День Незалежності України – 24 серпня.

Інші свята вважаються (неофіційний) _____, вони не відзначені (червоний колір) _____ у календарі,

здебільшого це професійні та міжнародні свята, які (останній час) _____ увійшли до (суспільне життя) _____, серед них – День св. Валентина (14 лютого), День національної культури (9 березня), День Матері (друга неділя (травень) _____), День української писемності та мови (9 листопада), Міжнародний день студентів (17 листопада) тощо.

Православні українці (мати) _____ понад 20 релігійних свят. Окрім (Різдво, Великдень, Трійця, або Зелені свята) _____, найбільш урочисто відзначаються Хрещення (19 січня), Благовіщення (7 квітня), Вербна неділя (перед Пасхою) та Покрова (14 жовтня).

Великого поширення в (Україна) _____, особливо в сільській місцевості, набули народні свята, що пов'язані з (початок) _____ або (закінчення) _____ аграрних робіт. Зокрема, влітку, в період підготовки до збирання врожаю, весело святкують день Івана Купала.

19. З ЯКОГО ЧАСУ ІШТВАН У КИЄВІ?

Іштван – студент Сегедського університету, який зараз навчається в Києві. Він приїхав до Києва у 2010 році. У вільний від навчання час Іштван багато подорожує Україною. У 2011 році він відвідав Кам'янець-Подільський. З того часу як Іштван приїхав до Києва, він вчить українську мову. Через два роки Іштван повернеться додому. У Сегеді він продовжить навчання в університеті.

2012

- **Як довго** ти в Києві?
- **Протягом 2-х років./Два роки./З 2010-го року.**

2010

- **Коли** ти приїхав до Києва?
- Я приїхав до Києва **у 2010-ому році./Я приїхав до Києва 2 роки тому./Я приїхав до Києва 2010-ого року.**

2011

- **Коли** ти відвідав Кам'янець-Подільський?
- Я відвідав Кам'янець-Подільський **через рік після** приїзду до України.

Два роки тому я приїхав до Києва. **З того часу** я вчу українську мову.

З того часу як я приїхав до Києва, я вчу українську.

2014

- **Коли** ти повертаєшся додому?
- Я повертаюся додому **через два роки.**

?...←2010; 2014 →...?

– Чим ти займався, **до того як** приїхав у Київ?
– **До того як** я приїхав у Київ, я навчався в Сегедському університеті. **Коли** я повернусь додому, **то** буду продовжувати там навчання.

– **Скільки часу** ти прожив вже в Києві?//**Як довго** ти прожив вже у Києві?
– Я прожив у Києві вже 2 роки./ Я прожив у Києві з 2010-ого до 2012-ого року./Я жив у Києві **між** 2010-им і 2012-им роками.

1. Коли сталася подія? Використайте конструкції зі словами *через, тому*

Зараз _____ рік.

_____ був створений гурт «ОЕ».
_____ відбувся перший серйозний виступ «ОЕ».
_____ відбувся перший сольний концерт.
_____ вийшов дебютний альбом «Там, де нас нема».
_____ «ОЕ» записав альбом «Модель».
_____ альбом «Gloria» став платиновим.
_____ було презентовано сьомий альбом гурту «Dolce Vita».

«Океан Ельзи» (скорочено ОЕ) – український рок-гурт, створений у 1994 році у Львові. Лідером та вокалістом гурту є Святослав Вакарчук. Публіка та критики неодноразово визнавали «Океан Ельзи» найкращим рок-гуртом та найкращим live-гуртом СНД та Східної Європи. Всього на території України та Росії продано понад мільйон дисків ОЕ.

Перший серйозний виступ відбувся у 1995 році перед Львівським оперним театром, де зібралось 7 тисяч глядачів. 1997 року відбувся перший значний сольний концерт гурту у Львові.

1998 року ОЕ записав дебютний альбом, який побачив світ під назвою «Там, де нас нема». 2001 року гурт записав найкращий, на думку деяких критиків, альбом української рок-музики — «Модель». У 2005 році альбом «Gloria» у перший же день продажу став «платиновим» — за 6 годин було продано 106 000 примірників. 2010 року було презентовано сьомий студійний альбом гурту, що отримав назву «Dolce Vita».

(uk.wikipedia.org)

2. Подивіться біографічні дані та поєднайте запитання з відповіддю.

Лариса Савчук стоматолог	
1975	Одеса
1982–1992	Середня школа № 84, Одеса
1992–1998	Медичний університет, Київ
1998–2000	Навчання та стажування у США
2000–2003	Міська стоматологічна клініка, Київ
2003	У вересні одружилася.
2004	Приватна стоматологічна клініка, Київ

Через скільки років після завершення університету Лариса одружилася?

З якого часу вона живе у Києві?

Скільки часу Лариса пробула у США?

З якого часу Лариса працює у приватній клініці?

Де народилася Лариса?

До якого часу вона працювала у Міській стоматологічній клініці?

Як довго вона навчалася у Києві?

Коли народилася Лариса?

Коли вона була у США?

В Одесі.

У 1975 році.

З 1992 року.

Протягом шести років.

2 роки.

До 2003 року.

Через 5 років.

З 1998 року до 2000 року

З 2004 року.

3. Заповніть у реченнях пропущену інформацію.

Сьогодні 29 березня 2013 року.
Ганна приїхала до Києва у 2008 році.
Із вересня вона почала вивчати китайську мову.
У червні Ганна їде до Китаю.

Ганна приїхала до Києва 5 _____.
Ганна вже 5 _____ живе в Києві.
Ганна вивчає китайську (вересень) _____.
Ганна (2 місяці) _____ їде до Китаю.
(Червень) _____ Ганна буде в Києві, а потім їде до Китаю.

4. Прочитайте текст і оберіть правильний варіант.

з того часу як, протягом трьох тижнів, два роки, з вересня до грудня, рік тому

Мене звали Моніка. Я приїхала з Хорватії. В університеті Загреба я вже _____ вивчаю угорську мову. _____ я була у Літній мовній школі в Сегеді. _____ удосконалювала свої знання з угорської мови разом із іншими іноземними студентами. _____ я почала вивчати угорську мову, я часто буваю в Угорщині. Наступного навчального року, _____, я буду навчатися в Сегедському університеті за програмою обміну.

Я маю звичку пити зранку молоко.
Зазвичай зранку я п'ю молоко.

Я не маю звички пити зранку молоко.
Зазвичай зранку я не п'ю молоко.

5. Заповніть таблицю.

мати		
<i>минулий час</i>	<i>теперішній час</i>	<i>майбутній час</i>
<i>ч.р.</i>	маю	
<i>ж.р.</i>		
<i>с.р.</i> мало		матиме
<i>мн.</i>		

6. Напишіть, які звички ви маєте (що ви зазвичай робите), а яких звичок не маєте (чого ви зазвичай не робите).

Зазвичай я читаю журнал «Український тиждень». Я не маю звички палити.

7. Прослухайте двічі пісню «Океану Ельзи» «Небо над Дніпром» і допишіть пропущені слова.

Рейн і Дунай, і велика Волга,
_____ лінія довга.
Темна вода і такі _____ хвилі,
Їх видно за милі,
Та де б я не був, я _____ тебе.
Що мені дим, _____ і стіни?
Ти завжди _____! Ти – моя душа,
Ти – мій талісман, моя Афіна!

Приспів:

Небо над Дніпром –
Хто _____ я!
Небо над Дніпром,
Кличе кров моя!

Рейн і Дунай, і велика Волга,
Знаю їх я _____ довго.
Скільки _____ додають їм сили,
Скільки тайни носили,
Але я буду _____ тайну твою,
Воду твою пити _____!
Ти завжди _____! Ти – сила моя!
Ти – мій талісман, моя Афіна!

20. ВОНИ ЗАДОВОЛЕНІ СВОЄЮ ПОДОРОЖЖЮ

1. Прочитайте діалог і знайдіть конструкції з орудним відмінком.

Фері і Каті – туристи з Угорщини, які вперше приїхали до Києва. Вони зустрілися зі своїми українськими друзями Олею і Олегом у центрі міста і пішли в кафе випити кави.

Офіціант: – Доброго дня! Чого бажаєте?

Оля: – Принесіть нам, будь ласка, три кави. Дві – з цукром і вершками, а одну лише з цукром.

Офіціант: – Щось ще?

Олег: – Так, ще кухоль пива і горішки з сіллю.

Офіціант пішов виконувати замовлення, а Фері з Каті почали розказувати про своє враження від подорожі.

Каті: – Коли ми отримали запрошення відвідати Київ, ми довго вагалися з відповіддю: їхати чи не їхати. Самі розумієте: робота, діти.

Фері: – Зараз ми дуже задоволені нашою подорожжю до України.

Каті: – Готель, у якому ми поселилися, не поступається якістю готелям в Угорщині.

Фері: – У нас дуже гарний гід. Одразу видно, що він з любов'ю ставиться до своєї справи.

Каті: – Ми з радістю приїдемо до Києва ще раз, але вже разом із дітьми.

бути задоволеним чимось
задоволений чимось

не поступатися якістю

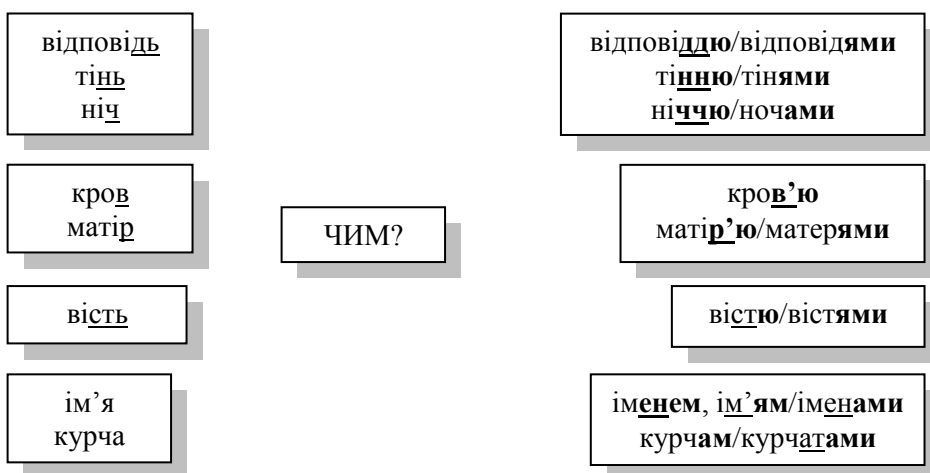
2. Поставте *задоволений* у правильну форму.

Діти _____ грою. Мама _____ поведінкою дітей.
Лікар (мин. час) _____ станом пацієнта. Батьки (майб. час)
_____ цією новиною. Студенти _____ Літньою
мовною школою. Шеф-кухар _____ спеціями. Студент _____
оцінкою. Вчителька _____ відповідями учнів.

3. Утворіть речення з дієсловом *не поступатися*.

красою, місцем, вагою, розміром, силою, розумом

Будапешт не поступається красою Празі.

4. Поставте займенники в орудний відмінок. Не забувайте, де це потрібно, про прийменник з!

(ця) _____ ручкою я не можу писати. Він дуже задоволений (себе) _____. Зроби фото (мій) _____ фотоапаратом. (ти) _____ хочуть поговорити. Ми вже гуляли (ті) _____ вулицями. (цей) _____ автобусом ти зможеш доїхати до університету. Вони зайшли в музей (вся) _____ групою. (вони) _____ ви зможете поговорити пізніше. Він залишився задоволений (ці) _____ квітами. Вона познайомилася (мої) _____ колегами минулого разу. (чия) _____ машиною поїдемо? (я) _____ прийде сестра. (ми) _____ зустрілися на вокзалі. Давай підемо (моя) _____ вулицею. Що сталося (ваші) _____ очима? (та) _____ дорогою ходити небезпечно. Ми витерли руки (їхні) _____ рушниками. (чий) _____ олівцями ви малюєте? Можна скористатися (ваш) _____ телефоном? За (той) _____ столом сидить мій колега. (їхнє) _____ авто все гаразд. (він) _____ заборонено заходити до магазину. (ви) _____ домовляться заздалегідь. (вона) _____ весело.

5. Поставте числівники в орудний відмінок.

На пошті він розрахувався (200) _____ гривнями. Ми поїдемо (26) _____ трамваєм? (4) _____ поверхами вище живе Оксана. Викладач залишився задоволеним (5) _____ роботами. (500) _____ гривнями тут не допоможеш. Над (70) _____ відповідями ще треба попрацювати. Вони зупинилися за (88) _____ номером.

6. Оберіть прийменник.

над, під, з, за, між, зі, перед, поза

_____ парком починалося озеро. Олівець Олена знайшла _____ диваном. _____ двома будинками ріс фруктовий сад. _____ стелі на стіл спустився величезний павук. _____ нами літали ластівки. Софія півгодини стояла _____ дзеркалом. Зауваження юриста залишилися _____ увагою Дмитра. Діти спустилися _____ горища брудні, але веселі.

7. Заповніть таблицю.

широкий						нижній
	давнім				молодим	
		веселою		пізньою		
			цікавими			

8. Яка погода у різні пори року?

йде град

грім і блискавка

світить місяць

дме вітер

йде дощ

хмарно

світить сонце

йде сніг

мороз

зима _____

весна _____

літо _____

осінь _____

9. Який одяг одягати?

ЗИМА	ВЕСНА	ЛІТО	ОСІНЬ

10. Коли і що відбувається?

11. Яка сьогодні погода?

12.1. Який? Як?

сніг – сніжний – сніжно

літо – літній – по-літньому

сонце – _____ – _____, хмара – _____ – _____,
_____, вітер – _____ – _____, вологість – _____ – _____,
_____, холод – _____ – _____,
мороз – _____ – _____, спека – _____ – _____,
_____, місяць – _____ – _____, осінь – _____ – _____,
_____, зима – _____ – _____, весна – _____ – _____,
_____, літо – _____ – _____,
свіжість – _____ – _____

12.2. Як?

теплий – тепло

сухий – _____, дощ – _____, мокрий – _____,
безхмарний – _____, слизький – _____, комфортний – _____,
_____, приємний – _____

13. Оберіть надпис.

а) можливий сніг; б) без опадів; в) місцями грози; г) вітер південно-західний;
г) дощ, місцями сильний

14. Що відбувається з природою?

узимку _____

навесні _____

улітку _____

восени _____

21. МИ ХОЧЕМО ВІДПОЧИТИ НА МОРІ

2. Розкрийте дужки.

Ти теж їдеш _____ (цей поїзд)? Марина чистить зуби _____ (та зубна паста). Ми їдемо на пляж _____ (той автобус). Гості прибули до Києва _____ (цей рейс). Віра йде на вечірку не _____ (ця сукня), а _____ (та сукня). Кожного ранку я зустрічаюся _____ (ці люди) біля університету. Моє авто зламалось. Тепер я не зможу їхати _____ (це авто) за покупками. З нашими гостями ми завжди вечеряємо _____ (цей ресторан). З моїми друзями ми постійно ходимо _____ (той ресторан). Я живу _____ (цей парк), тому кожного ранку я там бігаю. Туристи заходять _____ (цей поїзд) і сідають _____ (ті місця). _____ (ця склянка) морквяний сік, а _____ (та склянка) апельсиновий. Покладіть, будь ласка, кілограм полуниці _____ (ця пластикова коробка). Я їстиму _____ (ця цукерка), а ти з'їси _____ (те печиво). Вони зайняли чергу _____ (той лікар). Віка стала в чергу _____ (та каса). Свіжу пресу секретар поклала _____ (цей стіл). Треба натиснути _____ (ця кнопка).

2. Який прийменник?

Я йду ____ університет. Павло йде ____ стоматолога. Цей тролейбус їде ____ площі Перемоги? Ми зайдемо ____ магазин? Софія п'є чай ____ липою. ____ дереві сидить наша кішка. Діти дивляться ____ повітряну кулю. ____ дощу з'явилася веселка. Вони вийшли ____ кінотеатру і пішли додому. Пальто висить ____ шафі. Ваза стоїть ____ полиці. Сьогодні ____ факультеті День відкритих дверей. На вулиці йшов дощ ____ снігом. Роман купив цю книгу ____ сестри. Учасники змагань розмовляли ____ суддівство. Карта стояла ____ шафою. Ми приїхали у Крим ____ машині. ____ небі з'явився місяць. Ключ ____ квартири лежить ____ кишені. Коли ми повернулися додому, то побачили ____ дверях квартири оголошення. ____ нами приїде таксі. Мені, будь ласка, каву ____ вершками і ____ цукру.

3.1. Що значить?

відпустка, відпочинок, їхати у відпустку, засмагати, екскурсія, узбережжя, пляж, канікули, туристичний маршрут, подорож, дозвілля

3.2. Що бачите на малюнках?

Де?	Коли?	Що робить/роблять?

4. Поснайте запитання з відповіддю.

Куди ти йдеш?
 З ким ти йдеш на концерт?
 Чого бажаєте?
 Що роблять діти?

Нічого не роблять. Вони сплять.
 Дякую. Нічого не треба.
 Я не йду нікуди.
 Ні з ким. Сам іду.

хто → ніхто
що → ніщо
який → ніякий

ні з ким, ні на кому
ні з чим, ні на чому
ні з яким, ні на якому

5. Заповніть таблицю.

Н.	ніхто	ніщо	ніякий
Р.		нічого	
Д.			
Зн.			
Ор.	ні з ким		
М.			ні на якому

6. Утворіть по два речення з різними формами займенників *ніхто*, *ніщо*, *ніякий*.

7.1. Прочитайте діалог.

Ніна: – І та-а-к, куди їдемо влітку у відпустку?

Олесь: – Я хочу поїхати на море. А ти?

Ніна: – На море? Що ти збираєшся там робити?

Олесь: – Хочу купатися в морі, засмагати, лежати на пляжі.

Ніна: – Думаю, що це доволі нудно. Цілими днями тільки лежати на сонці і нічого не робити... Давай краще відпочинемо в горах? Це буде активний відпочинок: можна буде кататися на велосипедах або спускатися на човні гірською річкою, можна буде вирушити у піших похід.

Олесь: – Навіть не знаю... Здається мені, що після такого відпочинку доведеться ще тиждень відпочивати. До того ж я не люблю ходити у піші походи, не вмю їздити на велосипеді і ніколи на спускався човном гірською річкою.

Ніна: – От і буде гарна нагода навчитися! У нас ще є три місяці. Завтра йдемо до туристичної фірми. Вони нам щось порадять.

Олесь: – На літо я планував спокійний відпочити, а тепер доведеться серйозно готуватися, щоб залишитися після відпочинку живим.

Ніна: – Не панікуй! Ось побачиш, тобі обов'язково сподобається.

бажаю робити	хочу робити	збираюсь робити	планую робити
--------------	-------------	-----------------	---------------

я **бажаю** робити = я маю **бажання** робити

я **планую** робити = я маю **плани** робити

7.2. Випишіть із діалогу речення з *бажати, хотіти, збиратися, планувати.*

8. Заповніть таблицю.

бажати	хотіти	збиратися	зібратися	планувати
		збираюся		
бажаєш				
	хоче			
			зберемося	
				плануєте

9. Розкрийте дужки.

Діти _____ (хотіти) гратися на майданчику. Друзі _____ (бажати) привітати мене з днем народження. Мама _____ (збиратися) варити борщ. Студенти зібралися _____ (святкувати) завершення сесії. Зараз колеги _____ (планувати) зробити розклад на весняний семестр. Ми дуже зголодніли, тому _____ (хотіти) їсти. Я бажаю _____ (випити) холодного лимонаду. Яку машину ти _____ (хотіти) купити? Чому ви не _____ (збиратися) йти додому? Я не _____ (бажати) цього чути! Вони _____ (планувати) почати роботу о 8 годині.

10. Оберіть дієслово.

збирається, хоче, планує, бажає

Олена відчуває спрагу, тому вона _____ пити. Олена втомлена, тому вона _____ трохи відпочити. Потім Олена _____ робити домашнє завдання. А на вечір вона _____ відвідати кінотеатр.

можна паркуватися	⇒		⇐	дозволено паркуватися
не можна паркуватися	⇒		⇐	заборонено паркуватися

11.1.

Що можна робити влітку в Криму?

Що можна робити у поїзді під час подорожі?

Що можна робити у вашому місті увечері?

Що дозволено робити у літаку?

Що дозволено їсти хворому на виразку шлунку?

11.2.

Що заборонено робити у школі?

Що заборонено робити у літаку?

Що заборонено робити у парку?

12. Оберіть потрібне слово.

не дозволяємо, забороняється, дозволила, заборонили, забороняють, дозволяється, заборонила, дозволите, заборонено, дозволено

Мерія _____ мітинг у центрі міста. Із собою _____ взяти одну невелику валізу. Люба _____ дочці з'їсти дві шоколадні цукерки. З першого січня _____ проїзд Андріївським узвозом. Ми _____ писати червоною ручкою. Дітям і підліткам _____ продавати спиртні напої. У помешканні _____ шуміти і голосно слухати музику до 23 години. В Україні _____ рекламу ліків на телебаченні. Батьки _____ дітям грати в комп'ютерні ігри. Ви _____ подивитися ваш переклад?

13. Напишіть, як ви зазвичай відпочиваєте. Які плани на найближчі канікули?

22. СОФІЯ ВМІЄ СПІВАТИ

Коли Софія була маленькою, вона любила співати. Вона могла співати у квартирі, у парку, у садочку. Часто Софія співала на різноманітних дитячих святах і конкурсах. Під час навчання в школі Софія додатково навчалася в музичній школі і вчилася вокалу.

Коли Софія закінчила школу, то вирішила зробити спів своєю професією. Шість років тому вона вступила до консерваторії і цього року Софія її закінчила. Її викладач вокалу сказав, що раніше вона могла співати, а тепер вміє співати.

Софія може співати.

Софія вміє співати.

1. Оберіть дієслово.

умів, уміє, зуміє, зможе, може, міг, уміє, може

Назар _____ допомогти прибирати у квартирі. Назар _____ грати на гітарі. У дитинстві Назар _____ з'їсти десять шоколадних цукерок за 2 хвилини. Назар _____ готувати каву. Назар _____ почекати на вулиці. Раніше Назар _____ гарно малювати. Завтра Назар _____ прийти лише о 16.00. Колись Назар добре грав у теніс, _____ зіграти і сьогодні.

МОГТИ	ЗМОГТИ	ВМІТИ/УМІТИ	ЗУМІТИ
ТЕПЕРІШНІЙ ЧАС			
можу	зможу	вмію	зумію
можеш	зможеш	вмієш	зумієш
може	зможе	вміє	зуміє
можемо	зможемо	вміємо	зуміємо
можете	зможете	вмієте	зумієте
можуть	зможуть	вміють	зуміють
МИНУЛИЙ ЧАС			
міг	зміг	вмів	зумів
могла	змогла	вміла	зуміла
могло	змогло	вміло	зуміло
могли	змогли	вміли	зуміли

2. Який надпис відповідає фото?

- а) вміє плавати, але не любить;
- б) вміє плавати і любить;
- в) не вміє плавати;
- г) не вміє плавати, але любить це робити;
- ґ) вміє плавати.

3. Попрацюйте у парах. Що ви вмієте і чого не вмієте?

- Софіє, ти вмієш грати на скрипці?
- Ні, не вмію.
- А вмієш співати?
- Так, умію і дуже люблю співати.
- А кататися на лижах умієш?
- На жаль, не вмію, але дуже хочу навчитися.

	вмію	не вмію	не люблю	хочу навчитися
я				

4. Яке дієслово потрібно: *вмію, знаю чи можу*?

Я _____ перекласти цей текст. Я _____, де знаходиться музей. Я _____ читати повільніше, якщо треба. Я _____ англійську мову. На зустрічі я _____ говорити по-китайськи. Я _____ готувати картопляний салат. Я _____

_____ говорити по-українськи. Я _____ йти швидше, якщо ми запізнюємось. Я _____ німецьку мову. Я _____ ходити. Я _____ робити доповідь. Я _____ написати статтю. Я _____, як виконати цю вправу.

Я не **вмію** кататися на лижах, але **хочу** навчитися.

Я не **вмію** кататися на лижах, але **хотіла б** навчитися.

Я **ніколи не був** в Японії, але **хочу** побувати. ← *вже запланував це*
Я **ніколи не був** в Японії, але **хотів би** побувати. ← *колись, якщо буде змога*

Ми їдемо до Праги **поїздом**, але **хотіли б** **летіти** літаком. ← *якби квитки були дешевші*

5. Завершіть речення за зразком.

Софія ніколи не їла угорської рибної юшки, але хотіла б покуштувати.

Ференц і Карой ніколи не були в Україні, але _____.
Оля не вміє грати на піаніно, _____.
Антон вміє грати у футбол, але ще _____.
На вихідних ми каталися на велосипедах, _____.

До пляжу ми йшли пішки, але краще б їхали автобусом, бо було дуже спекотно.

Ми прийшли відпочити в кафе, але _____,
бо _____.
Я припаркувався біля магазину, але _____,
бо _____.
Надія поїхала від вокзалу на таксі, але _____,
бо _____.

Якби не було дощу, (то) ми б влаштували (б) пікнік.

Якби Роман прийшов вчасно, то _____.
Якби Настя не захворіла, _____.
Якби Ілля уважно слухав викладача, _____,
_____ , то не впала б.
_____ , то не треба було б поспішати.
Якби ви вивчили нові слова, то _____.

Чого бажаєте?

Ми хотіли б (замовити) вареників з маком.
Будь ласка, вареників з маком.

Я хотів би (випити) чаю. – **Я б хотів** (випити) чаю. – **Будь ласка**, чаю.
Я хотіла б (купити) сиру. – **Я б хотіла** (купити) сиру. **Будь ласка**, сиру.

6. Дайте відповіді.

Що ти хочеш купити на базарі? _____

(у крамниці) Я можу вам допомогти? _____

(у ресторані) Чого бажаєте? _____

(на вокзалі) Слухаю вас? _____

(у музеї) Вам чимось допомогти? _____

(у вагоні) Допомогти? _____

7. Якому малюнку відповідає фраза?

- а) Вибачте, будь ласка, ви зараз виходите?
б) Доброго дня! Я б хотів відправити бандероль.
в) Ми б хотіли замовити вашу фірмову страву.
г) Доброго дня! Це Софія. Я б хотіла поговорити з Юрієм.

Допоможіть, будь ласка.
Прошу вас допомогти (мені).
Можете допомогти?

хто-небудь	= хтось	що-небудь	= щось
кого-небудь	когось	чого-небудь	чогось
кому-небудь	комусь	чому-небудь	чомусь
кого-небудь	когось	що-небудь	щось
ким-небудь	кимсь	чим-небудь	чимсь
на кому-небудь	на комусь	на чому-небудь	на чомусь

8. Заповніть таблиці.

1.

який-небудь	=	чий-небудь	=
	якогось		
		чийому-небудь	
яким-будь			
			на чийомусь

2.

	=	якась	=	чиясь
якої-небудь				
		якійсь		
				чиєюсь
		на чию-небудь		

3.

які-небудь	=	чий-небудь	=
	якихось		
		чийм-небудь	
якими-будь			
			на чийхось

9. Замініть неозначені займенники синонімічними.

Хто-небудь () хоче кави? Когось () запросили на презентацію нового словника? Кому-небудь () сподобався фільм, який ми дивилися? Ти бачиш на комусь () яскраву сукню? Олена не піде до ресторану з кимсь () неприємним. Щось () треба ще зробити? Чого-небудь () купити? Накрий стіл чим-небудь (). Ти радів чому-небудь () просто так? На чому-небудь () тут можна сидіти? Візьми, будь ласка, якусь () ручку і йди сюди. Витри руки якимсь () рушником.

23. ЩОБ БУТИ ЗДОРОВИМ, ТРЕБА ЗАЙМАТИСЯ СПОРТОМ

- Привіт, куди це ти йдеш у спортивному костюмі?
- Я йду бігати на стадіон.
- Чому ти йдеш бігати?
- Бо хочу бути здоровим. А щоб бути здоровим, треба займатися спортом. Ти не бігаєш?
- Дуже хотів би. Треба трохи схуднути, бо після зими я набрав зайві кілограми.
- Тоді приєднуйся. Я бігаю кожні вихідні.
- Добре, я подумаю.

Я йду бігати.

- Я йду готувати обід. ← збираюсь готувати, буду готувати
- Я йду снідати. ← збираюся снідати, буду снідати
- Я йду дивитися телевізор. ← збираюсь дивитися, буду дивитися

1. Заповніть таблицю.

Хто?	Що робить?		Куди?
Я	<i>йду</i>	<i>кататися верхи</i>	<i>в парк</i>
Ми			до кав'ярні
		мити руки	
	йдете		
Вони			

2. Опишіть зовнішність.

--	--	--	--

--	--	--	--

+	Студентові треба читати. = Студентові потрібно читати.
++	Студент повинен читати.
+++	Студент мусить читати.

Мені треба йти в університет, бо у мене лекція.
 Я повинна йти в університет, бо сьогодні контрольна робота.
 Я мушу йти в університет, хоча й не хочу.

3. Що вам треба зробити, що ви повинні зробити і що мусите зробити?

треба, потрібно	повинен (повинна)	мушу

4.1. Що треба робити, щоб бути здоровим?

4.2. Чого не треба робити у парку?

5. Оберіть слово.

повинні, мусить, повинна, треба, мусиш, повинні, треба, треба, мусять,

мусимо, повинен

Максимові _____ привітати батьків із ювілеєм. Перед заняттями Оксана _____ зайти до бібліотеки. Ми _____ побачити цей собор, якщо опинилися у Києві. Туристам _____ купити сувеніри. Андрій _____ терпіти поведінку свого директора. Пацієнти _____ поміряти температуру до приходу лікаря. Сусіди _____ терпіти гучну музику. Ми _____ ще заправити наше авто. Бабусі _____ багато відпочивати. Олександр _____ прийти вчасно. Ти обіцяв, тому _____ зробити.

6. Побудуйте речення за зразком.

Я – секретар. Я мушу відповідати на телефонні дзвінки.

Я зобов'язана відповідати на телефонні дзвінки.

Відповідати на телефонні дзвінки входить у коло моїх обов'язків.

Марія Степанівна – прибиральниця.

Володимир працює лікарем.

Студенти зараз на практиці в школі.

Я – _____.

Щоб не хворіти, треба займатися спортом.

7. Допишіть речення.

Щоб схуднути _____.

Щоб встигнути _____.

_____, треба довго вчитися.

_____, треба мати водійське посвідчення.

Щоб бути успішним _____.

8. Користуючись таблицею, заповніть пропущені місця у реченні.

Куди?	Де?	Звідки?
сюди	тут	звідси
туди	там	звідти
додому	вдома	з дому

Можна я сяду _____. У центрі міста дуже красиво. Після вечері ми підемо _____ вже чекала смачна вечеря. _____ відкривається прекрасний краєвид. На вулиці так гарно, що не хочеться йти _____. Завтра я відлітаю до Хорватії. Ти не знаєш, _____ вже тепло? Зараз я телефоную _____. Спочатку ми приїдемо поїздом до Чопа. Ти не знаєш, _____ йдуть маршрутки на Ужгород?

9. Допишіть закінчення.

Вчора батьки повернулися з відпустк _____. З Будапешт ____ до Києв ____ йде прямий поїзд? Туристи йдуть до музе _____. Ми вирушили в Україн _____. Коли будеш йти зі школ _____, то купи, будь ласка, хліб. Відійди, будь ласка, від телевізор _____. Ти дістанеш до верхн _____ полиц _____? Сьогодні до університет _____ подзвонили з банк _____. Я зараз телефоную тобі від Олен _____. Ти можеш зателефонувати з деканат _____. Я поклала окуляри у валіз _____. Спортсмени повернулися з олімпіад _____. Вам з Німеччин _____ прийшов лист. Зі Швеці _____ студентам прийшло запрошення.

10. Оберіть прийменник.

до, в, на, з, на, до, у, на

Поїзд відправляється о 16.20 _____ центрального вокзалу. Коли ти їдеш _____ Польщі? Цим автобусом ви доїдете прямо _____ торговельного центру. Одягни _____ себе щось тепліше, бо _____ кінотеатрі холодно. Він записав номер телефону _____ серветці. _____ екрані з'явилося фото. Сьогодні купатися _____ морі заборонено.

11. Звідки куди йдеш, коли і що там робиш?

університет (слухати лекцію) → вдома (обідати) → кінотеатр (дивитися фільм)
14:00 19:15

я – Зараз я в університеті слухаю лекцію. О другій годині я повертаюсь з університету додому і обідаю. О чверть на восьму я йду в кінотеатр дивитися фільм.

ринок (купувати овочі) → перукар → пошта (оплачувати квитанції)
10:30 після обіду

бабуся

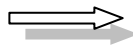
закордоном (у справах) → Україна (працювати) → Швейцарія (відпочивати)
завтра серпень

бізнесмен

готель (поселятися) → ресторан (обідати) → автобус (їхати на екскурсію)
13:00 15:45

ви

Коли ми не хочемо
говорити чи конкретизувати
хто?, що?, який?

дехто
дещо
деякий

12.1. Оберіть потрібний займенник.

де з ким, деякої, декого, дечого, дещо, деякі, декому, дехто, де на кому, де у кого

_____ хоче з тобою поговорити. Ти _____ не знаєш. Я хочу _____ тобі розповісти. _____ сьогодні день народження. _____ пропозиції у мене є. _____ подарували квіти. _____ ми вже знайомі. _____ нова сукня. Цій страві не вистачає _____ гостроти. _____ треба попередити заздалегідь.

12.2. Утворіть три власних речення з різними формами займенників *дехто, дещо, деяких*.

24. КОЛИ ЮДІТ ЇДЕ ДО КИЄВА?

До Національного педагогічного університету імені Михайла Драгоманова у Києві кожного літа приїжджають іноземні студенти, які вивчають українську мову. Два тижні там тривають заняття у Літній мовній школі. Цього року заняття відбуватимуться у другій половині липня. Юдіт вже вдруге збирається їхати туди на навчання. Вона заповнила анкету у кінці травня, а через тиждень отримала листа та офіційне запрошення до Літньої мовної школи у Києві.

Від: ЛМШ <drahomanov@ukr.net>
Кому: Юдіт Кіш <judit_k@hotmail.hu>
Тема: Літня мовна школа: запрошення
Прикріпити: файл «Запрошення»

Шановна Юдіт!

Повідомляємо, що Ви зараховані до складу навчальної групи Літньої мовної школи для вивчення української мови як іноземної, яка проходитиме в Інституті української філології Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова з 16–29 липня 2012 року.

Запрошуємо Вас приступити до занять 17 липня 2012 року.

Повідомте, будь ласка, коли і чим Ви прибудете до Києва, щоб ми могли Вас зустріти.

З повагою, Софія.

1. Правда чи неправда?

+/-

Іноземні студенти приїжджають до університету в Києві через рік.	
Заняття у Літній мовній школі тривають два тижні.	
Цього року заняття відбуватимуться у другій половині вересня.	
Юдіт їде до Літньої мовної школи вперше.	
Приступити до занять треба буде 17 червня.	
Юдіт треба написати відповідь.	

2. Напишіть від імені Юдіт відповідь.

Від: Юдіт Кіш <judit_k@hotmail.hu>

Кому: ЛМШ <drahomanov@ukr.net>

Тема: Відповідь

---Вихідне повідомлення---

Від кого: ЛМШ <drahomanov@ukr.net>

Кому: Юдіт Кіш <judit_k@hotmail.hu>

Тема: Re: Літня мовна школа: запрошення

Дата: 31.05.2012, 15:47

3. Заповніть таблицю.

	їсти	дати	могти	бігти	рости
	МИНУЛИЙ ЧАС				
ч.р.	їв				ріс
ж.р.		дала			
с.р.			могло		
мн.				бігли	
	нести	пекти	везти	відповісти	мити
ч.р.			віз		
ж.р.		пекла		відповіла	
с.р.	несло				
мн.					мили

4. Замініть дієслова теперішнього часу на дієслова минулого.

Я чекаю _____ угорську студентку на вокзалі. З усіх студентів ми знаємо _____ тільки двох. Олена впізнає _____ Юдіт за кольором куртки. Юдіт познайомиться _____ з українськими студентами на першій лекції. Юдіт прибуде _____ до Києва на два дні.

Марина їсть _____ дуже смачне тістечко. Я даю _____ тобі гроші на квиток. З іншого боку вулиці біжить _____ величезний собака. У нашому саду росте _____ дерево, яке тато посадив ще малим. Роман може _____ почекати в машині? Я несу _____ стілець, а вони несуть _____ словники. На вулиці сильно пече _____ сонце. На вечерю Надія пече _____ вишневий пиріг. Разом із меблями ми веземо _____ одяг. Студентка відповідає _____ на четвірку. Студентка відповість _____ правильно. Тимофій мие _____ руки і вмивається _____. Ми зустрінемося _____ з друзями в кафе. Що ти робиш _____ на вокзалі? Ти бачиш _____, як на тебе дивляться _____?

Юдіт *має* запрошення. → Вона *іде* до Літньої мовної школи.
 Ференц *не має* запрошення. → Він *не іде* до Літньої мовної школи.
Ференц поїхав би до Літньої мовної школи, якби мав запрошення.
Якби Юдіт *не мала* запрошення, вона не поїхала б.

5. Утворіть умовний спосіб за зразком вище.

Василь – закінчився строк дії закордонного паспорту – їхати у відрядження

студент – скласти мовний іспит – отримати диплом у червні

туристи – гуляти в місті – йде дощ

я – отримати штраф – перевищити швидкість

бухгалтер – роздрукувати звіт – зламався принтер

6. За яких умов?

За яких умов ви би перефарбували своє волосся?

За яких умов ви би стали лікарем?

За яких умов ви би відмовилися від літньої відпустки?

За яких умов ви би почали вчити китайську мову?

7. Розкрийте дужки, утворивши умовний спосіб.

Якби я залишився сам на безлюдному острові...

Як Робінзон Крузо, я люблю море, але бачу його рідко. Ми живемо в місті, розташованому далеко від кораблів, чайок і запаху живої риби. Але часто уявляю собі, що я, подібно Робінзону Крузо, опинився на безлюдному острові...

Коли я (отямитися) _____, море вже не штормило. Наближався вечір, і треба було подумати про їжу і нічліг. Я (набрати) _____ хмизу, (постелити) _____ свою куртку і (прилягти) _____. (бути) _____ твердо й незручно. Я довго (не могли) _____ заснути – (мучити) _____ голод. Десь удалині (прокричати) _____ якийсь птах. Мені (стати) _____ страшно.

Уранці я (стати) _____ міркувати над тим, що мені тепер робити. По-перше, треба подбати про їжу. Це, як мені здавалося, буде нескладно: у морі повно риби, у лісі є горіхи, ягоди, пташині гнізда, де можна знайти яйця. По-друге, треба розкласти вогонь, знайти яку-небудь посудину, щоб зварити юшку... Але я ж на безлюдному острові! Звідкіля тут посудина? Навіть бляшанки не знайти... Я (вирушити) _____ обстежувати місцевість. Що (робити) _____ далі? Звичайно, кращим порадником тут може бути тільки Робінзон Крузо. Він (побудувати) _____ собі житло, сам (спорудити) _____ собі меблі. Я знаю, що Робінзон робив із глини посуд. Він (зшити) _____ собі одяг, навіть (виготовити) _____ парасольку. За прикладом Робінзона я повинний (бути) _____ приручити диких кіз, вирощувати злаки. Але я цього нічого не вмію! Це відразу протверезує мене і повертає в реальність – у свою облаштовану міську квартиру.

Ні, якби я (залишитися) _____ на безлюдному острові один, я неодмінно (загинути) _____!

(www.ukrlit.vn.ua)

8. Що б ви робили?

Якби я мав/мала багато вільного часу, я б _____

без конкретизації
місця, часу, напрямку

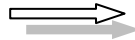
де-небудь = **десь**
коли-небудь = **колись**
куди-небудь = **кудись**

Треба *де-небудь* сісти. = Треба *десь* сісти.

Коли-небудь я обов'язково поїду до Індії. = *Колись* я обов'язково поїду до Індії.

Давай увечері *куди-небудь* підемо. = Давай увечері *кудись* підемо.

дуже далеко, давно або
з метою приховати
інформацію

десь
колись
кудись

Десь за садом почало гриміти.

Де ти був? – *Десь*.

Колись і він був маленьким.

Коли ти прибереш у кімнаті? – *Колись*.

Куди ми йдемо? – *Кудись*. Це сюрприз.

9. Оберіть прислівник.

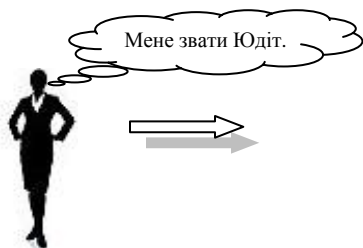
де-небудь, десь, колись, кудись, куди-небудь, коли-небудь,

Хочеться _____ поїхати з міста. _____ Максим купить собі спортивне авто. _____ там, за обрієм, починало сходити сонце. _____ на цьому місці ріс сад. У вас тут _____ можна попити кави? Куди ти записала номер телефону? – _____ записала, але зараз не можу згадати.

10. Утворіть по одному реченню з прислівниками *де-небудь, коли-небудь, куди-небудь, десь, колись, кудись*.

25. Я ЛЮБЛЮ ВАРЕНИКИ З ВИШНЯМИ

Юдіт любить гостювати у Києві. Сьогодні вона йде вечеряти разом зі своїми українськими друзями до ресторану. Після вечері вони збираються в кінотеатр подивитися новий фільм з Аль Паччіно у головній ролі. Юдіт подобаються фільми за участю цього актора. Їй також подобається українська кухня. Юдіт дуже любить вареники, особливо вареники з вишнями.

Я люблю вареники з вишнями.

Мені подобаються вареники з вишнями.

Мені подобається українська кухня.

Я люблю гостювати у Києві.

1.1. Попрацюйте в парах.

– Ти любиш каву?

– Тобі подобається кава?

– Так, люблю. / Ні, не люблю.

– Так, подобається. / Ні, не подобається.

1.2. Що ти любиш? Чого ти не любиш?

	Що ти любиш?	Чого ти не любиш?
їсти		
пити		
робити		

2. Заповніть таблицю.

кому?	подобається/не подобається	що?
дідусеві		
	не подобається	
		кататися на велосипеді

студентові		
		прибирати у кімнаті
	подобається	

3. Які українські страви ви куштували? Які українські страви хотіли б покуштувати?

МЕНЮ	
<p>Холодні закуски</p> <ul style="list-style-type: none"> • Овочева асорті (помідори, огірки, перець, зелень) • М'ясна асорті (ковбаси, шинка) • Філе оселедця з цибулею • Гриби білі мариновані • Сир твердий (в асортименті) • Огірки малосолні • Сало з часником • Холодець <p>Салати</p> <ul style="list-style-type: none"> • Салат із свіжої капусти • Салат із огірків і помідорів • Салат «Шопський» (помідори, огірки, бринза, зелень, олія) • Салат «Грецький» • Салат «Цезар» (філе куряче, капуста пекінська, сухарики, яйця перепелиці, помідори, майонез, кунжут, сир «Пармезан») • Салат «Дністер» (капуста, варена ковбаса, горошок, майонез) <p>Гарячі закуски</p> <ul style="list-style-type: none"> • Вареники (з картоплею, капустою, грибами) • Деруни (зі сметаною, зі шкварками, з грибами) • Ковбаса по-домашньому • Голубці з грибною підливою • Язик в сметанному соусі 	<p>Перші страви</p> <ul style="list-style-type: none"> • Грибна юшка з ложиною • Бульйон курячий • Борщ з пампушками • Капусняк • Рибна юшка <p>Другі страви</p> <ul style="list-style-type: none"> • Відбивна зі свинини, з курки • Крученики з грибами • Зрази з грибами • Печеня у горнятку • Телятина тушкована в сметані • Форель під білими грибами • Стейк з сьомги <p>Гарніри</p> <ul style="list-style-type: none"> • Картопля запечена з салом • Пюре картопляне • Картопля смажена по-селянськи • Рис відварний • Рис з овочами • Овочі запечені <p>Десерти</p> <ul style="list-style-type: none"> • Налисники (зі сметаною і шоколадом; з яблуками, сметаною, медом; з сиром та сметаною) • Вареники (з сиром, маком, полуницями, чорницями, вишнями) • Верики з фруктами • Морозиво з фруктами • Фруктовий салат під карамельно-мигдальним соусом

6. Поставте дієслова у правильну форму.

- Ми _____ (любити) бігати кожного ранку.
Він _____ (вміти) керувати авто?
Вони добре _____ (знати) німецьку?
Коли ти _____ (хотіти) відправитися на море?
Я не _____ (любити) бойовики.
Ти _____ (знати), як користуватися цією технікою?
Ви _____ (вміти) працювати з цією технікою?
«Kérem a számlát!» – вона _____ (знати), як це буде українською?
Вони _____ (хотіти) слухати радіо? Якщо ні, тоді я _____
(вимкнути).
Ви не _____ (хотіти) подивитися нашу бібліотеку?
Вони _____ (любити) угорську кухню?

Олені подобається ця книга. ≈ Олена любить цю книгу.
Олена подобається Артемові. ≈ Артем кохає Олену.

7. Заповніть таблицю (✓ або ×).

	ніколи	рідко	іноді	часто	завжди
Я подорожую літаком.					
Я ношу багато речей із собою.					
Я подорожую сам/сама.					
Я живу в готелі.					
У дорозі я сплю.					
У дорозі я слухаю музику.					
Під час подорожі я розмовляю з іншими пасажирами.					
Я купую квитки заздалегідь.					
Я вчасно прибуваю на вокзал або літовище.					
Я пакую валізу в останню хвилину.					

8. Перевбудуйте речення за зразком.

Вона ніколи не мала автомобіля. – У неї ніколи не було автомобіля.

- У них ніколи не було дітей. – _____
Олег ніколи не мав власної квартири. – _____

Друзі ніколи не мали вільного часу. – _____
У юриста ніколи не було проблем із законом. – _____
Софія ніколи не мала звички палити. – _____
У Тараса ніколи не було проблем зі здоров'ям. – _____
Ми ніколи не мали звички запізнюватися. – _____
У вас ніколи не було зайвих грошей. – _____

якби – як би
щоб – що б

Якби він зателефонував, ми б його запитали.

Як би я хотіла відпочити! – **Як** я хотіла **б** відпочити! – **Як** я хотіла відпочити!

Він зателефонував, **щоб** повідомити новину.

Що б ще зробити? – **Що** ще **б** зробити? – **Що** ще зробити?

9. Разом чи окремо?

як би, щоб, якби, як би, щоб, якби, що б, якби, що б

_____ ще з'їсти смачного? Я взяла б парасолю, _____ знала, що буде дощ.
Ми закрили вікно, _____ не було протягу. _____ тобі краще пояснити.
_____ не хворіти, потрібно займатися спортом. _____ сьогодні було сонячно, ми б пішли на пляж. _____ ти хотіла сьогодні на вечерю? _____ у тебе був син, _____ ти його назвав?

10. Підпишіть назви предметів, які бачите на малюнку.

26. Я ВПЕВНЕНА, ЩО ТИ ЗМОЖЕШ ЦЕ ЗРОБИТИ

- Ти можеш мені трохи допомогти?
- Звичайно. Що треба робити?
- Ти пам'ятаєш, що сьогодні увечері до нас прийдуть друзі. Я приготувала картопляне пюре та посмажила курку. Зараз буду робити салат зі свіжих огірків і помідорів. Зможеш допомогти мені з десертом?
- Я ніколи не готував десерт. Що ти плануєш на десерт?
- Ми будемо робити фруктовий салат з вершками. Фрукти – в холодильнику, рецепт – на столі у блокноті. Там все дуже просто. Я впевнена, що ти зможеш приготувати цей десерт.
- Зараз прочитаю рецепт і почну готувати.
- Успіху!
- Дякую, він мені буде потрібен.

Фруктовий салат

Продукти: диня, 2 груші, 1 банан, 400 гр полуниці, 3 персики, вершки, мигдаль.

Фрукти помити. Диню розрізати на дві половини і ложкою вийняти середину. Всі фрукти і ягоди порізати квадратиками середнього розміру. Додати потрібний мигдаль і вершки. Все обережно перемішати. Салат поставити в холодильник і залишити там на 30–40 хвилин. Подавати фруктовий салат у глибокому прозорому блюді. За бажанням салат можна прикрасити натертим шоколадом.

Я впевнений у тому, що зроблю це. = Я впевнений, що зроблю це.

Я впевнена у тому, що зроблю це. = Я впевнена, що зроблю це.

Ми впевнені у тому, що зробимо це. = Ми впевнені, що зробимо це.

1. Допишіть закінчення.

Ярослав не впевнен ____, що відповів правильно. Настя впевнен ____, у тому, що сьогодні буде дощ. Спортсмени впевнен ____, у своїй перемозі. Хворий упевнен ____, що переможе хворобу. Я впевнен ____, у наших колег ____. Вони не впевнені, що будуть робити завтра. Катерина впевнен ____, у сво ____, майбутн ____. Люди впевнені у справедливост ____, закону. Студенти впевнені у власн ____, прав ____. Тато був упевнен ____, що магазин ще працює.

2. Дайте відповідь на запитання.

У чому ви впевнені? _____

У чому впевнений викладач? _____

У чому впевнені вболівальники? _____

У чому ви не впевнені? _____

3. Оберіть дієслово.

їдуть, чують, сказали, говорили, побачили, подивилися, йдуть, слухають

На зупинці вони _____ нашого знайомого. Студенти уважно _____ викладача. Туристи _____ по тротуару. Лікарі _____, що треба зробити аналіз крові. Ми з друзями _____ пригородницьку стрічку. Сусіди _____ гучну музику з квартири навпроти. Друзі _____ до наступної зупинки, а я виходжу зараз. Діти _____ швидко, але зрозуміло.

4. Оберіть дієслово.

розповісти, приходите, принесла, прибирають, приберуть, повідомляли, приносила, розповідати, приїду, їду, використала, використовувала, прийдете, повідомили

Я _____ всю воду в душі. Додому я _____ тільки через 2 години. Я _____ тобі цікавий журнал. Зараз будемо _____ про літні канікули. Ви _____ на вечірку з нагоди закінчення навчального року? Цю новину вже _____. Я _____ у новому трамваї. Я вже декілька разів _____ тобі запрошення. Коли вони нарешті _____ у кімнаті? Я постійно _____ для приготування пірижків рецепт своєї бабусі. Щойно по радіо _____ про негоду. Після занять студенти хотіли _____ про свій відпочинок. Діти _____ у своїх кімнатах. Ви завжди _____ вчасно.

ТЕПЕРІШНІЙ ЧАС		ТЕПЕРІШНІЙ ЧАС ЗІ ЗНАЧЕННЯМ МАЙБУТНЬОГО	МАЙБУТНІЙ ЧАС
Я <u>читаю</u> книгу.	Я <u>збираюся</u> читати книгу.	Я <u>прочитаю</u> книгу.	Я <u>читатиму</u> книгу.
зараз, регулярно, зазвичай	<u>маю плани</u> це робити (зараз або у майбутньому)	завтра, колись пізніше (<u>акцент на результаті дії</u> – «книга буде прочитана»)	завтра, колись пізніше (<u>акцент на дії</u>)

5.1. Перевбудуйте речення з зразком.

Я несу книгу до бібліотеки. – Я збираюся нести книгу до бібліотеки. – Я принесу книгу до бібліотеки завтра. – Я нестиму книгу до бібліотеки у четвер.

Я виконую домашню вправу. _____

Ми йдемо на стадіон. _____

Ви берете участь у конференції? _____

Вони підіймаються на другий поверх. _____

Ти снідаєш уранці? _____

Він займається спортом. _____

Вона їде у таксі. _____

До Відня я лечу без пересадок. _____

5.2. Утворіть власні речення за аналогічним зразком.

1. _____

2. _____

3. _____

Ти знаєш, коли...
 Ти знаєш, де...
 Ти знаєш, куди...
 Ти знаєш, що робити?

6. Заповніть таблицю.

знати	вірити	пам'ятати	думати
знаєш			
	вірить		
		пам'ятаємо	
			думаєте

7.1. Фестивалі в Україні: що, де, коли?

Фестивалі в Україні	
ЗИМА	
січень	7-8 січня – фестиваль «Країна мрій Різдвяна», Київ, Мамаєва Слобода 7-9 січня – Свято Пампуха, Львів
лютий	17-19 лютого – фестиваль вина у Берегово, Закарпатська область
ВЕСНА	
квітень	21-23 квітня – фестиваль активного туризму та дозвілля, Львів 28 квітня – 2 травня – Фестиваль вина і меду “Сонячний напій”, Ужгород 29 квітня-2 травня – Фестиваль історичної реконструкції “Середньовічний Хотин”, Хотинська фортеця, Чернівецька область
травень	12 травня – фольклорний фестиваль «Жили-були...», Мамаєва Слобода, Київ
ЛІТО	
червень	1-3 червня – фестиваль з реконструкції середньовіччя «Форпост», Кам'янець-Подільський 10 червня – фестиваль сиру “Молочна ріка”, Ужанський національний парк 30 червня – фестиваль гончарства, Опішне, Полтавська область
липень	25 липня – Red Hot Chili Peppers в Києві, в рамках фесту Tuborg GreenFest
серпень	28 серпня – 1 вересня – Crimea Music Fest, Ялта, Крим
	festyvali.org.ua

7.2. Попрацюйте в парах.

Ти знаєш, коли ...

Ви пам'ятаєте, коли ...

Ти знаєш, де ...

Ви пам'ятаєте, де ...

Ти знаєш, що ...

Ви пам'ятаєте, що ...

Ти знаєш, що відбуватиметься ...

7.3. Запишіть декілька конструкцій.

Ми побачили **один одного**.
Ми побажали **один одному** успіхів.
Ми привіталися **один з одним**.

Ми побачили **одна одну**.
Ми побажали **одна одній** успіхів.
Ми привіталися **одна з одною**.

8.1. Оберіть варіант.

одна з одною, один одного, одна одній, один одному, одна одну, один з одним

Вони не розмовляють _____. Подруги завжди вітають _____ зі святами. Ми знаємо _____ вже сто років. Дівчата привезли _____ невеличкі сувеніри. Нам треба сказати _____ «до побачення». Марина і Ірина зустрілися _____ біля університету.

8.2. Утворіть власні речення.

27. КОЛИ МИ ЇХАТИМЕМО В КРИМ?

- Олександрє, ти вже знаєш, коли ми їхатимемо в Крим?
- Ще не знаю. Ми збиралися їхати 15-го серпня, але на це число вже немає квитків. Доведеться купувати квитки на іншу дату.
- А сьогодні яке число?
- Сьогодні 15 липня.
- Скільки днів ви планували пробути в Криму?
- Два тижні.
- А коли у тебе відпустка?
- З 14 серпня до 4 вересня.
- Що збираєтеся робити на відпочинку?
- Будемо їздити на екскурсії, купатися в морі, засмагати на пляжі.

		Майбутній час		Теперішньо-майбутній час
Інфінітив недоконаного виду	їхати	їхатиму	<u>буду</u> їхати	–
Інфінітив доконаного виду	поїхати	–	–	поїду

1. Утворіть майбутній час.

засмагати	пакувати	засмагнути	їсти	відпочити
			буду їсти	
	пакуватиме			
засмагатиме				
		засмагнемо		
				відпочинете

2. Знайдіть відповідники.

- а) крем від засмаги; б) капелюх; в) валіза; г) в'єтнамки; т) туристична фірма; д) сонцезахисні окуляри.*

1. У нього ми покладемо одяг.
2. Ними ми захистимо свої очі від сонця.
3. Туди ми підемо, якщо нам треба буде організувати відпочинок.
4. Цим ми намастимо свою шкіру, щоб не згоріти.
5. Це ми взуємо на ноги, коли підемо на пляж.
6. Цим ми прикриємо голову від яскравого сонця.

3. Дайте відповідь.

Ми кладемо до валізи окуляри від сонця, бо (тому що) треба захистити очі.

Що кладемо до валізи, коли їдемо в Крим? Чому?

Що кладемо у валізу, коли їдемо на Аляску? Чому?

ДАТА

Котрий?	Яке сьогодні число?	Якого числа буде іспит?	З якого числа починається сесія?	До якого числа триває семестр?
перший	перше березня	першого червня	з першого вересня	до першого січня
одинадцятий	одинадцять лютого	одинадцятого лютого	з одинадцятого лютого	до одинадцятого лютого
двадцять другий	двадцять друге листопада	двадцять другого листопада	з двадцять другого листопада	до двадцять другого листопада

4. Дайте відповіді.

Якого числа у вас день народження? _____

З якого числа ви почали навчання у другому семестрі? _____

Яке у неділю було число? _____

Котрий автобус їде до університету? _____

До якого числа будуть канікули? _____

5. Утворіть множину.

На занятті я працюватиму з цим словником. – На заняттях ми працюватимемо з цими словниками.

Я люблю пити холодний чай.

Він не збирається купувати печиво у цьому магазині.

Я поселилася у готелі поряд із історичним місцем.

Увечері дивитимешся фільм чи читатимеш книгу?

В офісі він працював на новому комп'ютері.

Мій друг купить мені квиток у партер.

З цієї книги я вчитиму нову тему.

Ти принесеш на вечірку свій новий диск?

6. Оберіть дієслово.

спустився, потелефоную, сіли, сідаю, дістав, випив, поставив, запрошу, поклали, виходжу, зайшли, шукали

Коли почався дощ, ми _____ до будинку. Втомлені туристи _____ відпочити біля водограю. Таксист _____ наші валізи з багажника і _____ їх на тротуар. Куди ви _____ ключ? Завтра _____ батькам і _____ їх на вечерю. Сьогодні в Інтернеті ми _____ інформацію про відпочинок в Україні. Він _____ з п'ятого поверху сходами. Я _____ у тролейбус біля ринку. Я _____ біля кінотеатру. Гість _____ усі напої.

7. Дайте відповіді.

Чим ви поїдете у відпустку?

Як довго ви відпочиватимете?

Із ким ви поїдете у відпустку?

Що робитимете, якщо ваш транспорт запізнюватиметься?

Як ви любите відпочивати?

8.1. Пропрацюйте в парах за зразком.

- *Ти знаєш, хто їде?*
- *Галя. Куди їде Галя?*
- *Галя їде у Відень. Коли їде Галя до Відня?*
- *28-го жовтня. Чому Галя їде у Відень?*
- *Бо (тому що) там буде відбуватися конференція лікарів. Чим їде Галя?*
- *Вона летить літаком. З ким Галя їде?*
- *Зі своїми колегами.*

	Хто?	Куди?	Коли?	Чому?	Чим?	З ким?
1.	директор	?	?	?	пішки	сам
2.	?	Одеса	23.04	конференція	?	?
3.	?	парк	15.09	?	?	друзі
4.	?	Київ	?	підписувати контракт	літак	?
5.	туристи	?	?	?	поїзд	гід
6.	?	Львів	?	вести переговори	?	перекладач
7.	родина	?	30.12	святкувати Новий рік	?	?
8.	?	Будапешт	07.07	?	автобус	?
9.	діти	?	?	подивитися собор	?	вчитель

8.2. Запишіть речення за зразком.

28 жовтня зі своїми колегами Галя летить літаком на конференцію лікарів до Відня.

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____

9. Утворіть дієслова за допомогою префіксів. Яке значення мають утворені дієслова?

нести – _____

йти – _____

робити – _____

10. Оберіть слово.

деякий, ніде, на деяких, ні з ким, декого, коли-небудь, хтось, нічого, дець, децьо, колись, нікому, кого-небудь, кудись, чомусь

Сергій _____ про це не скаже. _____ тут повинен лежати свіжий журнал. _____ особливо не трапилося. Ви _____ бачили? Гості сиділи у вітальні і _____ не розмовляли. Колеги вирішили піти _____ пообідати. Юрко _____ не може купити українсько-угорський словник. Це місто _____ було обласним центром. _____ не можу відчинити дверей. _____ досвід у цій сфері у студентів вже є. _____ не треба запрошувати до столу двічі. _____ деревах сиділи ворони. Я хочу тобі _____ сказати. Тетяні _____ зателефонував на мобільний. Віра пообіцяла, що _____ приїде до них ще раз.

Я вирішила відпочити.

=

Я прийняла рішення відпочити.

Вчора я планувала/збиралася відпочити. – Сьогодні я вирішила відпочити.

11. Дайте відповіді.

Що ви плануєте робити?

Що ви вирішили зробити найближчим часом?

28. ГРОМАДСЬКИЙ ТРАНСПОРТ У МОЄМУ МІСТІ

1.1. Прочитайте тексти.

Ніна (Київ)

Я живу у великому місті. У Києві багато різного громадського транспорту: автобуси, тролейбуси, трамваї, маршрутки, метро, міська електричка, фунікулер. У годину пік громадський транспорт ходить погано, бо на дорогах утворюються корки, тому чекати на зупинках доводиться довго. Зранку і увечері у громадському транспорті багато людей, які поспішають на роботу, навчання або додому чи їдуть кудись у власних справах. Зазвичай на роботу я їду трьома видами транспорту: маршруткою, метро і тролейбусом. Дуже часто від метро я ходжу пішки, бо моє місце роботи знаходиться недалеко. Для проїзду в громадському транспорті я купую у кіоску на зупинці проїзний квиток і компостую його, коли вже зайшла у салон, щоб не мати проблем із контролерами. Іноді я купую проїзний квиток у салоні тролейбуса у кондуктора або водія. Вартість проїзду від місця купівлі квитка не змінюється. Щоб їхати маршруткою, потрібно стати в чергу і оплатити проїзд при вході. Ті, хто зупиняє маршрутку на зупинках, просять інших пасажирів передати гроші за проїзд водієві.

Юдім (Серед)

Зазвичай я їжджу автобусом. Це дуже зручно, бо зупинка знаходиться біля мого будинку. У Середі дуже гарний громадський транспорт, який ходить за графіком, тому довго чекати на зупинці не потрібно. Кожного місяця я купую проїзний на всі види громадського транспорту. Це зручно і дешевше, ніж купувати квиток кожного разу. Іноді я пересуваюся містом на власному авто, але, на жаль, останнім часом бензин задорогий. Коли тепло, я люблю їздити містом на велосипеді. У Середі багато велосипедних доріжок.

1.2. Поставте запитання до текстів.

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

1.3. Попрацюйте у парах.

- Як ти звичайно пересуваєшся містом?
- Зазвичай я їжджу трамваем.

- Чому ти не їздиш велосипедом?
- Я не люблю їздити на велосипеді.
- Власним автомобілем ніколи не їздиш?
- Іноді їжджу в магазин за покупками, але не на роботу.

2. Підпишіть фото.

- а) кондуктор продає квитки;
- б) черга на маршрутку;
- в) заходити у маршрутку;
- г) компостувати проїзний талон/квиток.

3. Оберіть слово.

штраф, жетон, пасажир, проїзний, натовп, рух, недійсний

Зараз травень, тому _____ на квітень вже не дійсний. У години пік _____ міського транспорту уповільнюється. Якщо не закомпостувати квиток, то він _____. Якщо контролер виявить, що у вас немає квитка, то ви будете платити _____. Зранку у метро великий _____ людей. У метро треба купувати не квиток, а _____. _____ у транспорті не лише сидять, але й стоять.

4.1. Що робить/Чим займається

домогосподарка? _____

офіціант? _____

касир? _____

безробітний? _____

пенсіонер? _____

студент? _____

4.2. Поєднайте.

бізнесмен	працює у лікарні і лікує хворих
пожежник	працює у барі і готує смачні коктейлі
перукар	ремонтує зламані машини
сантехнік	підстригає дерева і поливає квіти
архітектор	збирає податки
військовий	рятує людей від вогню
будівельник	підписує контракти і багато працює
прибиральниця	робить зачіску
секретар	ремонтує водопостачання
лікар	прибирає приміщення
бармен	займається документоведенням
механік	будує нові будинки
садівник	захищає країну від небезпеки
податківець	проектує нові будинки

свій = **власний**

5. Утворіть речення за зразком.

моє авто (ремонтувати). – Я ремонтував своє авто. = Я ремонтував власне авто.

моя дипломна робота (писати) – _____

мій номер телефону (дати) – _____

моє вікно (бачити) – _____

мої друзі (запросити) – _____

6. Утворіть власні речення із займенником *свій*.

1. _____.
2. _____.
3. _____.

7. Чий? Чия? Чис? Чий?

*я, кімната – Це моя кімната.
ми, квитки, друзі – Наші квитки у друзів.
карта, вони, сумка – Карта у їхній сумці.*

ти, думка – _____; він, ліки, аптека – _____
_____ ; вправа, ви, підручник – _____ ;
я, потелефонувати, вона, сестра – _____ ;
він, стіл, лежить, записка – _____ ;
я, віддавати, ти, дзеркало – _____ ;
ми, їхати, вони, діти – _____ .

8. Утворіть словосполучення за зразком.

телефон, мама – телефон мами – мамин телефон

квиток, дочка – _____
букет, Ольга – _____
комп'ютер, брат – _____
ідея, директор – _____
пальто, сусідка – _____
діти, подруга – _____
велосипед, Максим – _____
зошит, Андрій – _____
перукар, Наталя – _____
руки, бабуся – _____
серце, дитина – _____
кімната, викладач – _____

9. Утворіть вищий або найвищий ступінь.

Сьогодні (теплий) _____ день за останні 50 років.
(розумний) _____ пса він ще не бачив у своєму житті. Артем
(високий) _____ за Дмитра. Покладіть мені, будь ласка,
(багато) _____ соусу. Оксана (гарно) _____ розуміє, коли
говорять повільно. Вони доїхали до (північний) _____ обласного
центра країни. (голосно) _____ за всіх говорила Марія.

(чисто)_____ було у ванній кімнаті. Наступного сезону у нашому театрі буде (сучасний)_____ репертуар. Цього тижня бензин на заправках міста був (дорогий)_____.

Ознайомтесь із фразеологізмом.

їхати зайцем = *їхати без квитка*

Той хто їздить зайцем, часто спілкується з контролером.

10. Допишіть закінчення.

Київський метрополітен – має три лінії __. До послуг пасажир __ 50 станцій з трьома підземн __ пересадками в центрі міст __. Відкриття київськ __ метро відбулося 6 листопад __ 1960 рок __.

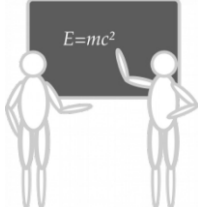

Наразі станція «Арсенальна» є найглибш __ станці __ метрополітену у світ __ і розташовується на глибині 105,5 метр __ (відстань від поверхні землі до платформи), а наступна станція «Дніпро» є надземною, тому цей перегон є ще й світов __ рекордсменом з перепаду глибин.

Столична станція метро «Золоті ворота» у листопад __ 2011 рок __ увійшла до переліку п'ятнадцят __ найкрасивіших у світ __. Вона посіл __ 11-те місце. Туристичний довідник «Bootsnall» вніс її до перелік __ станцій метро, на як __ можна насолодитися мистецтв __. (uk.wikipedia.org)

29. ЗАЧЕКАЙТЕ, БУДЬ ЛАСКА, ХВИЛИНКУ

1. Подивіться таблицю.

Поспішай, бо запізнишся.		Зачекайте мене.
Рухайся швидше.		Не йдіть так швидко.
Вимикай комп'ютер.		Ходімо обідати.
Слухайте уважно викладача.		Подивіться, будь ласка на дошку.
Йди до лікаря.		Залишайтеся вдома і лікуйтеся.
Не співай так голосно.		Зробіть тихше музику.

2. Хто що просить (наказує)?

- 1) ідіть на перерву;
- 2) дай, будь ласка, своє авто, бо моє в ремонті;
- 3) на завтра вивчіть напам'ять вірш;
- 4) завтра не працюйте;

- 5) ходімо в кінотеатр;
- 6) витріть дошку;
- 7) вимкніть світло;
- 8) знайдіть на карті наше місто;
- 9) подивись, будь ласка, що з моїм комп'ютером;
- 10) прийдіть до мене через три дні;
- 11) прийміть ліки і відпочиньте;
- 12) будь ласка, купи мені щось попити.

лікар пацієнтові

один друг іншому

вчитель дітям

Наказовий спосіб

ТИ	-и	о
МИ	-ім(о)	-мо
ВИ	-іть	-те

брати – бері́
бері́м(о)
бері́ть

вї́брати – вї́бери
вї́берім(о)
вї́беріть

крикнути – крикни
крикні́м(о)
крикні́ть

підкреслити – підкресли
підкреслі́м(о)
підкреслі́ть
провітрити – провітри ...

після голосних:
грати – грай
граймо
грайте

після приголосних б, п, в, м, ж, ч, ш, щ, р:

ставити – став
ставмо
ставте

після приголосних д, т, з, с, л, н + в:

чистити – чисть
чистьмо
чистьте

читати – читають (чита[йу]ть) – читай
 бити – б'ють (б[йу]ть) – бий
 нести – несуть – неси
 стиснути – стиснуть – стисни
 сипати – сиплють – сип

	іти	вийти	стояти	сісти	їхати
ти	іди	вийди	стій	сядь	їдь
ми	ідімо	вийдімо	стіймо	сядьмо	їдьмо
ви	ідіть	вийдіть	стійте	сядьте	їдьте

	стати	класти	взяти	бути	зустріти
ти	стань	клади	візьми	будь	зустрінь
ми	станьмо	кладімо	візьмімо	будьмо	зустріньмо
ви	станьте	кладіть	візьміть	будьте	зустріньте

3. Заповніть таблицю.

а)

	пропустити	винести	купити	стукнути	закреслити	платити
ти						
ми						
ви						

б)

	шити	пити	ознайомити	повірити	виходити	повісити
ти						
ми						
ви						

в)

	вчити	вчитися	співати	робити	принести	приносити
ти						
ми						
ви						

купувати – купуй, купуймо, купуйте

г)

	розказувати	вимірювати	показувати	пояснювати	малювати
ти					
ми					
ви					

г)

	покласти	спати	лежати	вставати	мовчати	замовчати
ТИ						
МИ						
ВИ						

д)

	навчатися	зустрічатися	митися	поголитися	взятися
ТИ					
МИ					
ВИ					

4. Дайте пораду.

Думаю, що я хворий. У мене болить горло і голова. (іти, лікар)

ти – Йди до лікаря.

ви – Йдіть до лікаря.

Я запізнююсь. Через п'ятнадцять хвилин починається нарада. (взяти, таксі)

ти – _____

ви – _____

Завтра у мене іспити, але я нічого не знаю. (сідати, вчити)

ти – _____

ви – _____

Я хочу приготувати салат, але вдома немає овочів. (іхати, базар, купити)

ти – _____

ви – _____

Я зголодніла і прийшла в італійське кафе. (замовити, піца)

ти – _____

ви – _____

Сьогодні у моєї бабусі день народження, а я ще не купила їй подарунка. (іти, магазин, подивитися, подарунок)

ти – _____

ви – _____

Я хочу випити чаю, але він закінчився. (випити, кава)

ти – _____

ви – _____

5. Утворіть множину або однину.

Виходь на терасу. → Виходьте на терасу.

Додай цукру у чай, будь ласка. → _____.

Запрошуйте друзів у гості. → _____.

Будь ласка, говори повільніше. → _____.

Дозволь взяти твій словник. → _____.

Зателефонуйте, трохи пізніше. → _____.

Не говори дуже голосно. → _____.

Не кричи на дітей. → _____.

6. Утворіть заперечення.

Я люблю пити крижану воду.

ти – Не пий крижаної води.

ви – Не пийте крижаної води.

Я хочу купити ці парфуми.

ти – _____.

ви – _____.

Я хочу йти додому.

ти – _____.

ви – _____.

Я дуже часто палю.

ти – _____.

ви – _____.

Я думаю про те, що сказав Артем.

ти – _____.

ви – _____.

Я вимикаю телевізор.

ти – _____.

ви – _____.

7. Утворіть наказовий спосіб. Розташуйте речення по порядку.

Юля

1. _____ (ми, ходити) в магазин і купимо там апельсини, банани і ківі.

2. _____ (ми, пообідати) вдома. Я приготувала обід. Немає лише десерту. _____ (ми, зробити) фруктовий салат.

3. Я дуже хочу їсти.

4. Сьогодні увечері? У мене немає часу сьогодні увечері. _____ (ти, потелефонувати) їм, будь ласка, і _____ (ти, перенести) зустріч на завтра.

Гра

5. Я також. _____ (ми, ходити) куди-небудь пообідаємо. Чи, може, будемо обідати вдома?

6. Якщо підемо в магазин, тоді не тільки фрукти треба буде купити. _____ (ми, купити) щось смачненьке на вечерю, бо увечері у нас будуть гості. Прийдуть тітка з дядьком.

7. Добре, тоді треба йти в магазин.

8. Дайте поради.

Коли я був в Україні, то куштував борщ і мені сподобалася ця страва.

Коли будете в Україні, обов'язково покуштуйте борщ.

Коли я була в Парижі, то відвідала Ейфелеву вежу.

Я захворіла, бо сиділа на протязі.

Коли я була на пляжі, то згоріла, бо довго лежала на сонці.

Сашко забув вимкнути світло, коли поїхав у відпустку. Тепер він багато заплатить за електрику.

Я не купив квиток на автобус і їхав зайцем. Контролер виписав мені штраф.

Дмитро спав на лекції і тепер не знає, коли буде іспит.

30. НЕХАЙ АРТЕМ ЧЕКАЄ НАС БІЛЯ ПАРКУ

1.1. Прочитайте діалог.

- Ти вже сказав Артемові про екскурсію до Харкова?
- Я його бачив учора, але забув про це сказати. Хай скажу сьогодні увечері.
- А де ви зустрічаєтеся увечері?
- Зараз зателефоную Артемові і ми домовимося.
- Скажи йому, нехай чекає нас біля парку.
- Добре. Артем запитує, чи може він прийти зі своїми друзями.
- Звичайно. Нехай вони приходять разом із ним.

1.2. Знайдіть дієслова у наказовому способі.

Наказовий спосіб

я	хай (нехай) +	дієслово теперішнього часу
він, вона, воно		
вони		

	доконаний вид	недоконаний вид
я	хай (нехай) зроблю	–
він, вона, воно	хай (нехай) зробить	хай (нехай) робить
вони	хай (нехай) зроблять	хай (нехай) роблять

2. Утворіть наказовий спосіб.

На вулиці йде дощ. (взяти, парасолька)
він – *Нехай він візьме парасольку.*
вони – *Нехай вони візьмуть парасольку.*

У кімнаті душно. (провітрити, кімната)

він – _____.

вони – _____.

У квартирі спить мала дитина. (говорити, голосно)

вона – _____.

вони – _____.

У кімнаті темно. (увімкнути, світло)

він – _____.

вони – _____.

Зараз у лікаря є пацієнт. (почекати, коридор)

вона – _____.

вони – _____.

Праворуч ремонтують дорогу. (повертати, праворуч)

він – _____.

вони – _____.

3. Оберіть варіант.

Не *сідай/сядь* на цей стілець, бо він зламаний.

Пий/Випий багато рідини, коли жарко.

Не *паркуйтеся/припаркуйтеся* біля виїзду.

Телефонуй/Потелефонуй мені завтра о 8:00.

Нехай *читаю/прочитаю* цю статтю перед лекцією.

Несіть/Принесіть мені, будь ласка, апельсинового соку.

Скажи продавцеві, нехай *пакує/запакує* нашу покупку.

На вулиці холодний вітер. Мама наказала: «*Одягайтеся/Одягніться* тепло.»

На вулиці світить сонце. Мама порекомендувала: «*Одягайте/Одягніть* капелюхи.»

Не *смітіть/насмітіть* у парку.

Не *говоріть/скажіть* дуже швидко.

Говоріть/Скажіть, будь ласка, котра година?

Хай *ремонтую/відремонтую* свій велосипед наступного тижня.

	ДОЗВОЛЯТИ	ДОЗВОЛИТИ	ДАВАТИ	ДАТИ
Я	–	хай дозволю	–	хай дам
ТИ	дозволяй	дозволь	давай	дай
ВІН	хай дозволяє	хай дозволить	хай дає	хай дасть
МИ	дозволяймо	дозвольмо	даваймо	даймо
ВИ	дозволяйте	дозвольте	давайте	дайте
ВОНИ	хай дозволяють	хай дозволять	хай дає	хай дадуть

Дозволь подивитися.
Дозвольте допомогти.

ти	дозволь +	<u>інфінітив</u>
ви	дозвольте +	<u>доконаного</u> виду

4. Оберіть 7 дієслів і утворіть з ними речення: Дозволь/Дозвольте щось зробити.

сісти, проходити, зачиняти, запитати, сідати, замовити, запитувати, увійти, пройти, вітати, входити, привітати, замовляти, зачинити

Давай підемо в кінотеатр.
Давайте я зроблю каву.
Давайте читати статтю.

давай(те) +	я, ти, він (вона, воно), ми, ви, вони +	<u>особова форма дієслова</u> <u>доконаного</u> виду
--------------------	--	---

У нас немає кави. – **Давай(те)** я піду по каву в магазин.
Давай(те) ти підеш по каву в магазин.
Давай(те) він піде по каву в магазин.
Давай(те) ми підемо по каву в магазин.
Давай(те) ви підете по каву в магазин.
Давай(те) вони підуть по каву в магазин.

Що будемо робити?		
давай(те) +	<u>інфінітив недоконаного</u> виду	

Що робитимемо? – **Давай(те)** дивитися фільм. **Давай(те)** слухати музику.

У нас немає кави. – **Давайте** підемо в магазин. – **Давайте** іти в магазин.

5. Що робитимемо?

На вулиці сонячна погода. – Давай підемо на пляж. Давай йти на пляж.

У квартирі немає світла.

Ми дуже зголодніли.

Я захворіла, а завтра у мене іспит.

Через два місяці у мене відпустка.

Ліфт не працює.

Ми запізнюємося на зустріч.

У нас багато вільного часу.

6. Чого не будемо робити?

У нас немає часу. – Давай ми не підемо в ресторан. Давай не йти в ресторан.

Я втомилася.

Сьогодні о 8:30 у нас перша лекція.

Ми прийшли у ресторан, але не дуже хочемо їсти.

Ми хочемо зробити сюрприз нашим друзям.

Ми зібралися на відпочинок їхати власною машиною, але дорогий бензин.

У магазині багато людей.

Наказовий спосіб

НЕДОКОНАНИЙ ВИД	ДОКОНАНИЙ ВИД
наказ категоричніший	наказ менш категоричний
<i>Виходьте раніше.</i>	<i>Вийдіть раніше.</i>
виражає наказ	виражає застереження
<i>Не виходьте на дорогу.</i>	<i>Не вийдіть на дорогу.</i>

7. Утворіть речення від різних видів дієслів (за зразком таблиці).
вставати – встати, виходити – вийти, пити – випити

8. Поставте дієслова в дужка у наказовий спосіб (ви).

Кілька порад для тих, хто хоче вести здоровий спосіб життя:

- (визначити) _____, що Ваш життєвий принцип здоровий спосіб життя, і точно його (дотримуватися) _____;
- (турбуватися) _____ про здоров'я з молодості;
- при проблемах зі здоров'ям вчасно (звертатися) _____ до лікаря;
- у житті (дотримуватися) _____ принципу «золотої середини»;
- (бути) _____ завжди доброзичливим, тихим і розумним;
- (не тримати) _____ образи, (вчитися) _____ прощати;
- (пам'ятати) _____, що сім'я і близькі друзі головне у Вашому житті;
- (вибирати) _____ таке місце роботи, яке не лише задовольнятиме Вас матеріально, але й викликатиме моральне задоволення;
- (займатися) _____ фізичною працею, спортом;
- (намагатися) _____ проводити багато часу під відкритим небом;
- (мати) _____ активний відпочинок;
- (спати) _____ 7,5 годин на день;
- (не палити) _____ і (не зловживати) _____ алкоголем;
- (знайти) _____ час для хобі;
- (не піддаватися) _____ нудзї і не дозволяйте собі занепадати духом.

(npblog.com.ua)

31. ЗАПИШІТЬ, БУДЬ ЛАСКА, ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

Наказовий спосіб

з → ж

с → ш

х → ш

	казати	писати	брехати	казати	різати
я	–	–	–	хай скажу	–
ти	кажи	пиши	бреши	скажи	ріж
він	хай каже	хай пише	хай бреше	хай скаже	хай ріже
ми	кажімо	пишімо	брешімо	скажімо	ріжмо
ви	кажіть	пишіть	брешіть	скажіть	ріжте
вони	хай кажуть	хай пишуть	хай брешуть	хай скажуть	хай ріже

г → ж

к → ч

	бігти	лягти	пекти	стерегти	допомогти
я	–	хай ляжу	–	–	хай допоможу
ти	біжи	ляж	печи	стережи	допоможи
він	хай біжить	хай ляже	хай пече	хай стереже	хай допоможе
ми	біжімо	ляжмо	печімо	стерезімо	допоможімо
ви	біжіть	ляжте	печіть	стерезіть	допоможіть
вони	хай біжать	хай ляжуть	хай печуть	хай стережуть	хай допоможуть

	їсти	з'їсти	доповісти/доповідати	розповісти/розповідати
я	–	хай з'їм	хай доповім/ –	хай розповім/ –
ти	їж	з'їж	доповідай	розповідай
він	хай їсть	хай з'їсть	хай доповість/ хай доповідає	хай розповість/ хай розповідає
ми	їжмо	з'їжмо	доповідаймо	розповідаймо
ви	їжте	з'їжте	доповідайте	розповідайте
вони	хай їдять	хай з'їдять	– /хай доповідають	– /хай розповідають

1. Дайте поради друзям: що робити, щоб не захворіти взимку?
Вживай вітаміни.

- 1) _____;
- 2) _____;
- 3) _____;
- 4) _____;
- 5) _____;
- 6) _____;
- 7) _____.

2. Поставте дієслова у наказовий спосіб.

	мазати	махати	написати	стригти	волокти
Я					
ТИ					
ВІН					
МИ					
ВИ					
ВОНИ					

3. Розкрийте дужки.

Діти! _____ (лягати) спати. _____ (ти, допомогти), будь ласка, перенести цей стіл. Микола _____ (лягти) у кімнаті навпроти. Ти, напевно, втомився. _____ (лягти) і _____ (відпочити). _____ тобі _____ (допомогти) сусіди. _____ (ти, не брехати) мені. Синку, _____ (їсти) спокійно, ще є час. _____ (допомагати) мені прибирати у кімнаті. Ти будеш замовляти щось на десерт? – _____ (я, з'їсти) друге, тоді побачу. _____ (казати) швидше, що ти хотів, бо у мене обмаль часу. _____ (я, порізати) хліб і потелефоную Олені. _____ (ви, сказати), будь ласка, котра година? _____ (ви, перерізати), будь ласка, цю стрічку. Студенти, _____ (записати) розклад іспитів. _____ (ви, бігти) до парку і назад. _____ (писати) швидше, бо зараз вже буде перерва. _____ (ти, порізати), будь ласка, хліб. _____ (ми, не різати) цих дерев! _____ (ти, взяти) ніж і _____ (ти, порізати) торт. _____ (він, бігти) до аптеки зараз, бо за 20 хвилин вона зачинається. _____ (ти, спекти), будь ласка, на мій день народження медовий пиріг. Марино, _____ (стерегтися) сонячних променів. _____ вони _____ (стерегти) наші валізи, а ми підемо у кафе попити кави. Олексію, _____ (розповідати) про наказовий спосіб дієслова. _____ Антон і Тимофій _____ (доповідати) про конференцію, а ви _____ (доповідати) про підготовку до іспитів.

4. Оберіть дієслово.

доїдай, послухайте, подивись, допоможіть, не біжіть, нехай подзвонить, напишіть, відкрий, з'їж

_____, будь ласка, конверт і _____, що там. Діти, _____ мене хвилинку! _____ ще шматочок торта, ти ж любиш солодке. _____, будь ласка, своє прізвище, ім'я та сьогоднішню дату. _____ мені, будь ласка, з валізою. Світлано і Маріє, _____ через дорогу! Вчора Андрій дзвонив, але ніхто не брав трубки. – _____ ще раз. _____ швидше, а то запізнимося!

5. Розкрийте дужки.

Поради щодо збереження зору при роботі з комп'ютером

Монітор невід'ємна частина сучасного комп'ютера, завдяки цьому пристрою ми _____ (бачити) текст, який _____ (набирати), _____ (читати) інформацію, _____ (переглядати) фільми тощо. Користувачі персональних комп'ютерів _____ (проводити) багато часу перед монітором, очі від цього втомлюються. Ми _____ (дати) декілька порад як зберегти свій зір.

Коли довго працюєте за комп'ютером, то _____ (влаштувати) короткотривалі перерви. Протягом цих перерв, _____ (зосередити) свої очі на віддаленому об'єкті, це допоможе освіжити зір.

_____ (упевнитися), що монітор правильно налаштований і його яскравість є зручною для ваших очей. _____ (налаштувати) контраст між символами на моніторі та його фоном. _____ (мінімізувати) відображення яскравого світла на моніторі. _____ (використовувати) затемнене скло на вікнах або штори. _____ (відрегулювати) додаткове штучне світло у кімнаті. _____ (вимкнути) яскраве світло поряд із монітором.

(web-master.lviv.ua)

6. Ваш друг (подруга) вперше вирушає з туристичною групою в похід у Карпати. Порадьте, що йому (їй) що взяти, чого не слід робити у поході.

7. Порадьте, що робити, а чого не робити людям на малюнках.

8. Утворіть наказ або пораду.

Паркуватися заборонено. – Не паркуйся! Не паркуйтеся!

Смітити заборонено.

Не можна притулятися до дверей.

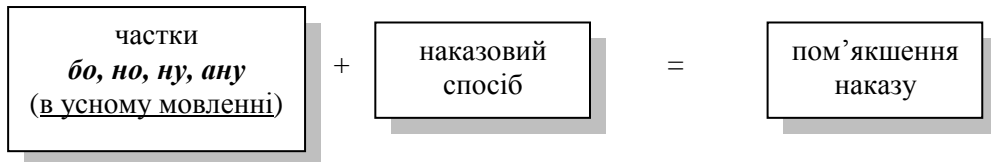
Відкривати вікна заборонено.

Пити воду з крану заборонено.

Купатися на пляжі заборонено.

Запливати за буйки заборонено.

Заходити з тваринами заборонено.

Принеси мені мапу.

***Ану_принеси** мені мапу.
Ану_принеси_но мені мапу.
Принеси_но мені мапу.*

9. Пом'якшіть наказ за допомогою часток *ану, но*.

Віддай мені олівець.

Закрий двері.

Не клади цукор у чай.

Не запізнюйся на зустріч.

Зремонтуй двигун.

32. ПОРТРЕТ НАПИСАНИЙ ХУДОЖНИКОМ

Художник написав портрет.

Портрет *написаний* художником.

написати	написаний
дієслово	дієприкметник

ДІЄПРИКМЕТНИК	
дієслово + прикметник	
дія + ознака	
Дієслово	Прикметник
– час (теперішній або минулий) – стан (активний або пасивний)	– рід (чоловічий, жіночий, середній) – число (однина і множина) – відмінок (називний, родовий, давальний, знахідний, орудний, місцевий)

написаний	
написати → написа-ти + -н-(ий) → написаний	
що зроблений?	який?
– минулий час – пасивний стан	– чоловічий рід – однина – називний відмінок

1. Перевбудуйте речення за зразком.

На стіні висить портрет, **написаний** художником.

Портрет, **написаний** художником, висить на стіні.

Написаний художником портрет висить на стіні.

1. _____
_____.

Почищена татом картопля лежала у мисці з водою.

2. _____.

Кавуни, привезені з Херсонщини, продавалися на базарі.

3. Олена вивчала схему, накреслену вчора на лекції.

4. _____.

Відремнтований Артемом велосипед стояв у гаражі.

написаний					
який?					
РІД					
чоловічий	жіночий		середній		
написаний	написана		написане		
ЧИСЛО					
однина			множина		
написаний			написані		
ВІДМІНОК					
називний	родовий	давальний	знахідний	орудний	місцевий
однина чоловічий рід					
написаний	написаного	написаному	написаний/ написаного	написаним	(на) написаному /(на) написаним
однина жіночий рід					
написана	написаної	написаній	написану	написаною	(на) написаній
однина середній рід					
написане	написаного	написаному	написане	написаним	(на) написаному /(на) написаним
множина					
написані	написаних	написаним	написані/ написаних	написаними	(на) написаних

2. Допишіть закінчення.

У прибран__ кімнаті на столі стояли свіжі квіти. Ярослав сидів на стільці, зроблен__ з дерева. На оформлен__ яскраво афіші сидів метелик. Мама готувала обід з привезен__ нами овочів. На столі бракувало лише порізан__ хліба. Поклади, будь ласка, на полицю свою в'язан__ шапку. Пояснюван__ на занятті тема була мені вже знайома. Вікна, вимит__ мамою, блищали на сонці. Викладач була незадоволен__ принесен__ рефератом.

3. Ускладніть словосполучення.

написаний портрет – написаний учора портрет, написаний художником портрет, написаний олівцем портрет

пошите пальто – _____

зібрані речі – _____

написаний твір – _____

скопійований файл – _____

переплетена дипломна робота – _____

випрана сорочка – _____

поголений чоловік – _____

прослухане оголошення – _____

Дісприкетники пасивного стану минулого часу

Із суфіксом **-н-**
(-ний(-а,-е), -аний, -яний, -ений, -сний,
-ований, -йований, -ьований, -уваний,
-юваний):
сказати – сказа+**н**-ий
зробити – зробл+**ен**-ий

Із суфіксом **-т-** (-ий(а, е)):
мити – ми+**т**-ий
закрити – закри+**т**-ий

4.1 Утворіть пасивні дієприкметники минулого часу за допомогою суфікса -н- (-ен-).

посяяти – _____, створити – _____, озброїти – _____,
використати – _____, варити – _____,
навчити – _____, дописати – _____, застелити – _____,
вишивати – _____

4.2. Утворіть пасивні дієприкметники минулого часу за допомогою суфікса -т-.

почати – _____, бити – _____, гріти – _____,
взути – _____, взяти – _____, м'яти – _____,
терти – _____, жати – _____, помити – _____,
надути – _____, забути – _____

пасивні дієприкметники
минулого часу
від дієслів із суфіксом
-ува-(-юва-)

голосний у під наголосом
змінюється на **о**:
дарувати – дарований
малювати – малований

5. Утворіть пасивні дієприкметники минулого часу від дієслів із суфіксом -ува-(-юва-).

купувати – _____, збудувати – _____, скопіювати – _____,
сформулювати – _____, виготовлювати – _____,
використовувати – _____, копіювати – _____,
пофарбувати – _____, лікувати – _____,
вилікувати – _____, завершувати – _____,
активізувати – _____, обмірковувати – _____

6. Перевбудуйте речення за зразком.

Портрет, написаний художником, висить на стіні. – Портрет, який намалював художник, висить на стіні.

Тарілка, помита сестрою, стояла у шафі.

Квітка, намальована на дошці, асоціювалася з Україною.

Поле, посіяне восени, влітку дало гарний урожай.

Вправа, виконана студентами, була цікавою.

Стілець, принесений Павлом, виявився зайвим.

Стіни, пофарбовані у зелений колір, сподобалися дітям.

Квіти, висушені бабусею на горищі, тепер стояли у вазі на столі.

Зверніть увагу!

<p>г, з → ж д → дж с → ш т, к → ч с → д зд → ждж ст → щ (шч) б, п, ф, м, ф + л</p>	⇒	<p>постригти – пострижений, знизити – знижений полагодити – полагоджений запросити – запрошений витратити – витрачений, спекти – спечений перевести – переведений наїздити – наїжджений почистити – почищений зробити – зроблений, розтопити – розтоплений, позбавити – позбавлений, засоромити – засоромлений, розграфити – розграфлений</p>
--	---	---

<p>зробити – <u>я</u> зроблю – зроблений почистити – <u>я</u> почищу – почищений полагодити – <u>я</u> полагоджу – полагоджений знизити – <u>я</u> знижу – знижений</p>

Якщо основа інфінітива на приголосний, -и, -і (-ї), то перед -н(ий) такі дієприкметники мають е або є (після голосного): запрягти – запряжений, виїздити – виїжджений, засидіти – засиджений, загоїти – загоєний.

7. Утворіть пасивні дієприкметники минулого часу.

вразити – _____, вертіти – _____, купити – _____,
погасити – _____, покосити – _____, утопити – _____,

спустити – _____, розвести – _____, розбавити – _____,
відпустити – _____, запрягти – _____, зберегти – _____,
народити – _____, засудити – _____, образити – _____,
оголосити – _____, заплатити – _____, познайомити – _____,
_____ , перехопити – _____, відпустити – _____,
перемогти – _____

8. Утворіть словосполучення з дієприкметником.

написати портрет – написаний портрет

виконати роботу – _____
посолити суп – _____
охолодити воду – _____
підсолодити чай – _____
нагородити медаллю – _____
образити людину – _____
об'їздити коня – _____
прикрасити кімнату – _____
квасити огірки – _____
розвісити оголошення – _____
запекти м'ясо – _____
охрестити дитину – _____
посікти капусту – _____
дописати листа – _____
пройти шлях – _____
заморозити рибу – _____
захистити диплом – _____

Паралельні форми із суфіксами *-т-* і *-н-* утворюються:

від дієслів із суфіксом *-н-* (*-ну-*):

вернути – вернутий і вернений
замкнути – замкнтий і замкнений
киннути – кинуттий і киненний
усуннути – усунуттий і усуненний
надягнути – надягнтий і надягнний

від дієслів з основою
інфінітива на *-оло-*, *-оро-*:

колоти – колоттий і коленний
пороти – пороттий і поренний
молоти – молоттий і мелний

9. Дайте відповіді.

Де ви купили цю парасольку? (магазин) – Парасолька куплена в магазині.

Коли приготували обід? (година тому)

З ким ти познайомився? (усі гості)

До якої сторінки ви прочитали роман? (повністю)

Ти вже взувся? (вже давно)

Кому адресували листа? (студенти)

Хто розмалював шпалери? (діти)

Де ти скопіював це фото? (Інтернет)

Де ви знайшли адресу? (записник)

Кому подарували квіти? (дружина)

10. Поставте у правильну форму.

Я бачу оголошення на _____ (зачинені двері).
Інформація є у _____ (збережений файл). Він не
задоволений _____ (забетоноване підвір'я). Вони
їли _____ (зварена картопля). Йому допомогли
підготуватися до іспиту _____ (привезені книжки).
Вона не бачила _____ (сплачений рахунок). Лікар
звернув увагу на _____ (послаблене здоров'я).
Вона забула про _____ на шию _____ (пов'язана
хустка). Студентка не змогла повторити шойно _____
_____ (сформульоване правило).

11. Оберіть слово.

вимашена, пов'язана, забута, спечена, забарвлена, попереджена

Дискусія, яка виникла на конференції, _____ з глобальним
потеплінням. Після прання сорочка була _____ в щось синє.
Сусідка, _____ про вечірку, спокійно відреагувала на голосну
музику увечері. _____ на вогнищі картопля сподобалась усім.
Дитина, _____ у шоколад, була абсолютно задоволеною. На столі
лежала _____ кимось парасоля.

33. ЗАМЕРЗЛІ РУКИ

У дівчини замерзли руки.
(руки *що зробили?* замерзли)

Люди гріють *замерзлі* руки біля вогнища.
(руки *які?* замерзлі)

Дієприкметники активного стану минулого часу

основа інфінітива + суфікс *-л-*

почорні-ти + *-л-* → почорнілий
замерз-ну-ти + *-л-* → замерзлий

почорніти (інфінітив)

скатертина *що зробила?* почорніла (дієслово минулого часу, жіночого роду)
скатертина *яка?* почорніла (активний дієприкметник минулого часу)

1. Запишіть форми дієприкметника *почорнілий* у таблицю.

РІД					
чоловічий		жіночий		середній	
ЧИСЛО					
однина			множина		
ВІДМІНОК					
називний	родовий	давальний	знахідний	орудний	місцевий
однина чоловічий рід					
однина жіночий рід					
однина середній рід					
множина					

Краще уникати вживання форм активних дієприкметників теперішнього часу, замінюючи їх синонімічними конструкціями:
кипляча вода – вода, що кипить
працююча людина – людина, яка працює

Якщо дієслово може мати при собі об'єкт у формі знахідного відмінка без прийменника (*навчати (кого?) сина*), то активний дієприкметник від нього не утворюється.
Краще замінити синонімічною конструкцією:
той, що навчає сина.

3.1. Утворіть активні дієприкметники теперішнього часу.

бажати – бажають – бажаючий

зростати – _____

виконувати – _____

організувати – _____

пояснювати – _____

різати – _____

танцювати – _____

співати – _____

танути – _____

мити – _____

сидіти – _____

спостерігати – _____

завершувати – _____

темніти – _____

любити – _____

3.2. Замініть утворені дієприкметники синонімічними конструкціями.

бажаючий – той, що бажає (та, що бажає; ті, що бажають; той, який бажає; та, яка бажає; ті, які бажають)

Частка *не* з дієприкметниками

Окремо	Разом
1) коли при дієприкметнику є залежні слова: <i>не відправлений <u>сестрі</u> лист</i> <i>не підписана <u>вчора</u> заява</i>	1) дієприкметник не має при собі залежних слів: <i>невідправлений лист</i>
2) коли є протиставлення: <i>костюм не шитий, <u>а</u> в'язаний</i>	2) якщо дієприкметник утворений від дієслів, що пишуться з недоразом: <i>недобудувати – недобудований</i> <i>недоспівати – недоспіваний</i>
3) коли дієприкметник з не виконує предикативну функцію: <i>Дорога не заасфальтована.</i>	

4. Разом чи окремо?

не_дов'язана шапка; не_помита братом склянка; кімната не_прибрана; не_скопаний город; не_засаджений квітами сад; не_фарбований паркан, а лакований; не_висушені добре яблука; не_завершене навчання; не_завершене студентами навчання; не_здійсненні мрії; не_здійснені вчасно мрії; не_казані, а проспівані слова; газон не_скошений; заява не_написана, а надрукована; не_застелене ковдрою ліжко

5. Утворіть словосполучення за зразком.

(не) відправлений – *невідправлений лист; не відправлений додому лист; лист не відправлений; лист не відправлений, а отриманий*

(не) розбитий – _____

(не) зрізаний – _____

(не) забутий – _____

(не) прибраний – _____

(не) читаний – _____

(не) зібраний – _____

Безособові форми на *-но (-ено), -то*

пасивний дієприкметник
(основа інфінітива перехідних дієслів +
суфікс *-н-, -ен-, -т-*)

+

суфікс *-о-*

записати – записаний – записано
відчинити – відчинений – відчинено
відкрити – відкритий – відкрито

Це незмінювана форма.

Суб'єкта при таких безособових формах немає, але є об'єкт у формі знахідного відмінка без прийменника:
роботу виконано, матеріал використано, чоботи пошити

6. Утворіть словосполучення за зразком.

виконана робота

роботу було виконано – роботу виконано – роботу буде виконано

робота була виконана – робота виконана – робота буде виконана

робота була виконаною – робота виконана – робота буде виконаною

використаний словник

прибрана квартира

засіяне поле

накритий стіл

зірвані вишні

спечене яблуко

нагодовані гості

застелене ліжко

забуті образи

сказана правда

7. Утворіть речення з безособовими формами *-но (-ено), -то*.

1. _____

2. _____

3. _____

8. Допишіть закінчення.

Поширен ___ в Україні та оспіван ___ українцями барвінок здавна. Значне місце він посідав у давніх слов'ян. Рослина, щедро оспіван ___ у фольклорі, має багато символ ___. Передусім ця квітка символізує вір ___ в свої сили. Барвінок – це і символ краси. Здавна вважалося, що рослина дару ___ дівчині вроду.

Рослина ця не тільки декоративн ___, а й цілющ ___. Її лікувальні властивості були виявлен ___ античними лікарями.

Багато повір'їв і легенд складен ___ про барвінок у середньовічні часи, коли ця рослина вважалася загадков ___, чарівн ___. Казали, що ця рослина оберігає від нечист ___ сил та чаклування. Засушен ___ барвінок вішали над двер ___ й вікн ___, щоб злі духи не проникали в дім. Як пошановували цю рослину, свідчить і такий звичай – її ніколи не викидали на смітник, а тільки у вод ___, щоб вона не загинула від спраг ___.

(subject.com.ua)

34. СТУДЕНТИ СИДЯТЬ В АУДИТОРІЇ, ВИКОНУЮЧИ ЗАВДАННЯ

Студенти сидять в аудиторії.

Студенти виконують завдання.

Студенти сидять в аудиторії **і** виконують завдання.

Студенти сидять в аудиторії, **виконуючи** завдання.

ДІЄПРИСЛІВНИК

незмінна дієслівна форма	
додаткова дія при основній дії, вираженій дієсловом	
як?	
що роблячи?/що зробивши?	
дієслово + прислівник	
Дієслово	Прислівник
<p>– близьке лексичне значення: <i>читати статтю – читаючи статтю</i></p> <p>– недоконаний (що роблячи?) або доконаний вид (що зробивши?) (залежить від дієслова, від якого утворений): <i>їхати – їдучи</i> (недок.) <i>прочитати – прочитавши</i> (док.)</p> <p>– теперішній або минулий час: <i>їдучи</i> (теперішній) <i>прочитавши</i> (минулий)</p> <p>– керує залежним словом: <i>пишучи <u>крейдою</u></i></p>	<p>– не змінюється</p> <p>– має обставинне значення: <i>Голосно розмовляючи, студенти зайшли в аудиторію.</i> (Студенти зайшли в аудиторію як?)</p>
<p>У реченні може бути одиничним або у комплексі (дієприслівниковий зворот): <i>Лікар розмовляє, <u>усміхаючись</u>.</i> <i>Лікар розмовляє, <u>усміхаючись</u> дитині.</i></p>	

1. Прочитайте текст і підкресліть дієприслівники.

Бузок здавна відомий своїми квітками. Парфумери, виготовляючи пахучу продукцію, використовують його ефірні олії. Медики застосовують бузок, лікуючи хвороби нирок. Бузок можна зустріти не лише у ботанічному саду. Він росте, прикрашаючи подвір'я і сади, парки і вулиці міст.

Дієприслівники недоконаного виду (теперішнього часу)

дієслово
недоконаного
виду

+

суфікси
-учи(-ючи)
або
-ачи(-ячи)

казати – вони кажуть – **кажучи**
грати – вони грають – **граючи**
лежати – вони лежать – **лежачи**
любити – вони люблять – **люблячи**

Зверніть увагу!

писати – вони пишуть – пишучи
казати – вони кажуть – кажучи
любити – вони люблять – люблячи

У дієприслівниках недоконаного виду в кінці завжди пишеться **и**:

Софія пригальмувала, бажуючи зупинитися.

(!) Не плутайте із називним відмінком множини дієприкметників:

Бажуючі поїсти зайшли у ресторан.

2. Утворіть дієприслівники недоконаного виду.

робити – вони роблять – роблячи

кохати – _____

запрошувати – _____
готувати – _____
зустрічати – _____
розмовляти – _____
слухати – _____
сидіти – _____
стояти – _____
працювати – _____
сумувати – _____
аплодувати – _____
відповідати – _____
думати – _____
поспішати – _____
дивитися – _____
гуляти – _____
мазати – _____
допомагати – _____
різати – _____

3. Визначте, від якого інфінітива утворено дієприслівник.

пишучи – писати

п'ючи – _____, підсолоджуючи – _____, здійснюючи – _____,
перучи – _____, плачучи – _____, платячи – _____,
дихаючи – _____, одягаючи – _____, вмикаючи – _____,
бачачи – _____, відповідаючи – _____,
позбавляючи – _____, ловлячи – _____, б'ючи – _____,
копіюючи – _____, виправляючи – _____, беручи – _____,
живучи – _____, ловлячи – _____, будуючи – _____,
видаляючи – _____, зважаючи – _____

Дієприслівник повинен завжди стосуватися суб'єкта, який виконує основну дію.

Я слухав викладача, **пишучи** на дошці. – Я слухав. Я писав.

Якщо перетворити дієприслівник на дієслово, то між ним і основним дієсловом у такому випадку можна поставити сполучник **і**:

Я слухав викладача, *пишучи* на дошці. – *Я слухав і писав.*

(!) **Не можна:** *Пишучи* на дошці, в аудиторію зайшов викладач. – *Я писав.*
Викладач зайшов.

4. Утворіть речення із дієприслівником.

*Роман писав листа і співав. – Співаючи, Роман писав листа. (основна дія писав)
Пишучи листа, Роман співав. (основна дія співав)*

Я п'ю каву і дивлюся телевизор.

Студент виконує вправу і слухає радіо.

Сестра миє посуд і розмовляє по телефону.

Я поспішаю на роботу і купую яблука.

Дмитро слухає свого керівника і дивиться на годинник.

Ми відчиняємо двері і перевіряємо пошту.

5. Перетворіть речення за зразком.

Пояснюючи нову тему, викладач користується таблицями.

Викладач, пояснюючи нову тему, користується таблицями.

Викладач користується таблицями, пояснюючи нову тему.

Перекладаючи текст, студент користується словником.

Водій, заправляючи машину, протирає лобове скло.

Ми сидимо у ресторані, смакуючи варениками з вишнями.

Обіцяючи приїхати ще раз, друзі попрощалися з нами.

Відпочивальники, рятуючись від спеки, ховаються у тінь.

Дитина лягає спати, не вимикаючи світла.

Запитуючи про університет, іноземні студенти уважно слухали.

Дієприслівники недоконаного виду передають таку супровідну дію, яка відбувається одночасно з основною дією в теперішньому, минулому або майбутньому часі:

Студенти *сидять* в аудиторії, *виконуючи* завдання. (зараз)

Студенти *сиділи* в аудиторії, *виконуючи* завдання. (вчора)

Студенти *сидітимуть* в аудиторії, *виконуючи* завдання. (завтра)

6. Перепишіть речення за зразком.

Контролер перед'являє посвідчення, перевіряючи квитки.

Контролер перед'являв посвідчення, перевіряючи квитки.

Контролер перед'являтиме посвідчення, перевіряючи квитки.

Прибираючи у кімнаті, мама слухає музику.

Дідусь, забуваючи про відпочинок, багато працює.

Оксана дивиться на термометр, одягаючи теплу куртку.

Прокидаючись рано вранці, Сашко пив міцну каву.

Майстер думатиме про відпустку, фарбуючи паркан.

Оля, міряючи нову сукню, дивиться у дзеркало.

7. Перебудуйте речення з дієприслівниковим зворотом за зразком.

Пишучи листа, я співав. – Коли я писав листа, то співав. – Я писав листа і співав.

Запрошуючи друзів на вечерю, ми готували сюрприз.

Я вимикаю комп'ютер, телефонуючи подрузі.

Ми, перучи речі пральною машиною, сортуватимемо їх за кольором.

8. Перебудуйте речення за зразком.

Коли я лежав на дивані, то дивився телевізор. – Я лежав на дивані і дивився телевізор. – Лежачи на дивані, я дивився телевізор.

Коли Федір зустрів Поліну на вокзалі, то він ще не знав про відрядження.

Коли сусіди будували свій будинок, то брали кредит у банку.

Коли Антон роздруковував свою дипломну роботу, то двічі знаходив помилку.

Коли я використовую цей словник, то постійно згадую про подорож до України.

9. Утворіть власні речення з дієприслівниками недоконаного виду.

1. _____

2. _____

3. _____

35. ВІДПОЧИВШИ, ТУРИСТИ ІДУТЬ ДАЛІ

12:00 → Туристи відпочивають.

15:00 → Туристи ідуть далі.

Спочатку туристи відпочивають, а потім ідуть далі.

Відпочивши, туристи ідуть далі.

Дієприслівники доконаного виду (минулого часу)

дієслово
доконаного
виду

+

суфікси **-вши** (після голосних)
або
-ши (після приголосних)

сказати – він сказав – сказав**ши**
помити – він помив – помив**ши**
принести – він приніс – приніс**ши**
забігти – він забіг – забіг**ши**

Але:

прийти – він прийшов – прийшов**ши**

1. Утворіть дієприслівники доконаного виду від дієслів.

прочитати – він прочитав – прочитавши

послухати – _____

зустріти – _____

взяти – _____

назвати – _____

повернути – _____

привезти – _____

допомогти – _____
відповісти – _____
дати – _____
крикнути – _____
познайомити – _____
під'їхати – _____
зачинити – _____
приготувати – _____
стати – _____
попити – _____
поїсти – _____
заснути – _____
спати – _____
запитати – _____
використати – _____

2. Прочитайте казку і підкресліть дієприслівники доконаного виду.

Як соловейко чоловіка розуму навчив

Один чоловік піймав соловейка і хотів його з'їсти. Але пташка каже йому:

– Краще відпусти мене, і я дам тобі три поради, які тобі у великій пригоді стануть.

Пообіцявши відпустити пташку, чоловік став уважно слухати.

Соловейко каже:

– Ніколи не їж того, що не годиться. Ніколи не шкодуй за тим, чого вже не можна повернути. Ніколи не вір брехливим словам.

Почувши це, чоловік відпустив соловейка.

А соловейко вирішив перевірити, як чоловік засвоїв його поради.

Полетівши угору, соловейко каже:

– О-о-о! Зле зробив, що мене відпустив! Якби ти знав, який я скарб у собі маю, ніколи не відпустив би мене! Бо в мене є дорога і велика перлина. Якби ти її дістав, то став би багатим.

Дуже засмутившись, чоловік підскачів угору до соловейка і попросив, щоб він повернувся до нього.

Тоді соловейко каже:

– Тепер я знаю, що ти дурний чоловік. Все, чого я тебе вчив, пішло марно. І шкодуєш за тим, що вже не може повернутись. Повіри брехливим словам! Дивись, який я маленький. Де ж у мені може вміститися велика перлина?!

Сказавши це, соловейко полетів геть.

3. Визначте, від якого інфінітива утворено дієприслівник.

написавши – написати

зупинивши – _____, вилікувавши – _____, заплативши – _____,
_____ , потелефонувавши – _____, перейшовши – _____,
_____ , від'їхавши – _____, з'їздивши – _____,
відремонтувавши – _____, розповівши – _____, виправши – _____,
_____ , розбивши – _____, зайшовши – _____

зустрічатися – зустрічаючись
зустрітися – зустрівшись

4. Утворіть дієприслівники.

посміхатися – _____, посміхнутися – _____, спускатися – _____,
_____ , спуститися – _____, підійматися – _____,
піднятися – _____, слухатися – _____, послухатися – _____,
_____ , навчатися – _____, навчитися – _____

5. Визначте, від якого інфінітива утворено дієприслівники.

вивчаючи, вивчивши – вивчати, вивчити

виправши, перучи – _____
прибираючи, прибравши – _____
можучи, змігши – _____
беручи, взявши – _____
їдучи, їхавши – _____
знищуючи, знищивши – _____
видаливши, видаляючи – _____
йдучи, йшовши – _____
копіюючи, скопіювавши – _____
прасуючи, випрасувавши – _____

6. Перетворіть дієприслівник недоконаного виду на дієприслівник доконаного виду і навпаки.

сумуючи – сумувавши

попросивши – просячи

сидячи – _____, пообідавши – _____, витираючи – _____,
_____ , порозмовлявши – _____, допомігши – _____,

дзвонячи – _____, почекавши – _____, порізавши – _____,
нагадуючи – _____, подумавши – _____,
пробачивши – _____, відправляючись – _____

Дієприслівники доконаного виду передають таку супровідну дію, яка **відбулася раніше за основну дію**, виконану в теперішньому, минулому або майбутньому:

Написавши на дошці, я слухаю/послухаю викладача.
(я написав раніше, а зараз слухаю або збираюся слухати)

Написавши на дошці, я слухав/послухав викладача.
(я написав раніше, а потім слухав/послухав)

Написавши на дошці, я слухатиму/послухаю викладача.
(я написав раніше, а найближчим часом буду слухати/послухаю)

7.1. Перестройте речення за зразком.

Я написав листа та йду обідати. – Написавши листа, я йду обідати.

Ми випили кави і кличемо офіціанта.

Вони пропилососили у кімнаті й витирають пил на меблях.

Я розраховалася за покупки і виходжу з магазину.

Ти вимив руки і витирася їх рушником?

Ви замовили десерт і просите чай із цукром?

7.2.

Коли я прочитав журнал, я подзвонив другові. – Я, прочитавши журнал, подзвонив другові.

Коли я почув цю новину, я не повірив.

Коли ми побачили декана, ми привіталися.

Коли водій зупинився, то допоміг дістати валізи з багажника.

Коли я вчора приготувала вечерю, то не мила посуд.

Коли ми виплатили кредит на будинок, почали подорожувати.

7.3.

Я дуже нервуватиму, якщо забуду телефон вдома. – Я дуже нервуватиму, забувши телефон вдома.

Собака слухатиметься, якщо зрозуміє, хто головний.

Я платитиму штраф, якщо не зупинюся на червоне світло світлофора.

Ви кермуватимете авто, якщо не отримаєте водійського посвідчення?

Я буду задоволена, якщо вчасно завершу цей проект.

Ми будемо почувати себе впевненіше, якщо зареєструємося заздалегідь.

Частка <i>не</i> з дієприслівниками пишеться:	
ОКРЕМО	РАЗОМ
завжди	– якщо дієприслівник утворений від дієслова, яке без не не вживається: <i>нехтувати – нехтуючи</i> <i>нездужати – нездужаючи</i> – якщо дієприслівник утворений від дієслова з префіксом недо- : <i>недобачати – недобачаючи</i> <i>недочувати – недочуваючи</i>

8. Окремо чи разом?

не_відповівши, не_перевіряючи, не_доварюючи, не_вміючи, не_доївши,
не_долічуючись, не_долюблюючи, не_змігши, не_пробачивши, не_чекаючи,
не_дооцінивши, не_думаючи, не_досипаючи, не_навидівши, не_купаючи,
не_договорюючи, не_заснувши, не_доваживши, не_покоївшись,
не_підвищуючи, не_забувши

9. Утворіть речення з дієприслівниковим зворотом.

Спочатку Олена привіталася з Олегом. Потім Олена посміхнулася Олегу. – Привітавшись з Олегом, Олена посміхнулась.

Спочатку Мирослава вимкнула світло. Потім Мирослава вийшла з квартири і зачинила двері.

Спочатку гості скуштували борщ і вареники з сиром. Потім гості почали дивитися фотографії.

Спочатку лікар побесідував з хворим і оглянув його. Потім виписав рецепт.

Спочатку туристи проїхалися у трамваї. Потім спустилися в метро.

Спочатку бабуся дістала рецепт пирога і прочитала його. Потім почала замішувати тісто.

10. Утворіть речення з дієприслівником доконаного виду.

1. _____
2. _____
3. _____

ТЕМАТИКА УРОКІВ

- Урок 1.
Місцевий відмінок. Дієслова *навчатися – навчати – вивчати – вчитися – вчити*. Повторення: апостроф, м'який знак.
- Урок 2.
Місцевий відмінок. Де хто працює? Де хто/що знаходиться? Повторення: подвоєння та подовження приголосних.
- Урок 3.
Якою мовою говорять у країні? Спрощення в групах приголосних. Творення прикметників від іменників.
- Урок 4.
Де що розташоване? Граматичне вираження місця. Прислівники місця.
- Урок 5.
Розташований – розташовано. Родовий відмінок. *Відповідати – відповіді, брати – прибрати*. Дієслівні чергування *с – ш, ст – щ*. Правопис префіксів.
- Урок 6.
Множинні форми. Дієслово *бути*. Дієслова з постфіксом *-ся*. Творення іменників з відтінком у значенні та чергування, які виникають при цьому. Творення прикметників з відтінком у значенні. Утворення складнопідрядних речень.
- Урок 7.
Назви осіб за місцем проживання. Вказівні займенники. Творення прикметників із відтінком у значенні.
- Урок 8.
Що *є*, чого *немає*? Хто що *має*, чого *не має*? *Немає – не має*. Вираження часу. Творення присвійних прикметників.
- Урок 9.
Гуляти *де?* і гуляти *чим?* Орудний відмінок. Поєднання числівника з іменником. Повторення: відмінювання числівників.
- Урок 10.
Купувати *що?* – не купувати *чого?* Поєднання числівника з іменником. Ступені порівняння прикметників. Конструкції з прикметниками вищого ступеня.
- Урок 11.
Конструкції: *Я думаю, що На мою думку,* Творення іменників від дієслів. Конструкції: *Для того, щоб ..., треба – Для ... треба*
- Урок 12.
У кого? Біля кого?/чого? Де що відбувається? Повторення: займенникові форми, дієслівні форми.
- Урок 13.
Підійматися – спускатися, заходити – виходити, вмикати – вимикати, заїжджати – виїжджати тощо. Творення іменників від дієслів (суфіксальний та безафіксний спосіб).
- Урок 14.
Де я зараз? Куди я їду? Прийменникові конструкції. *Коли що робимо?*

- Урок 15.
Прийменниковий і безприйменниковий орудний відмінок. Дієслівно-іменникові конструкції. *Хто що їсть, чого не їсть?* Повторення: майбутній час дієслова.
- Урок 16.
Часові конструкції.
- Урок 17.
З котрої і до котрої години? Відчинений – відчинено. Речення з часовими і локаційними конструкціями.
- Урок 18.
Функціонування кількісних і порядкових числівникових конструкцій. Дієслівні парадигми. *Допоможеш – можеш допомогти.*
- Урок 19.
Як довго? З якого часу? Коли? Конструкції: *Я маю звичку... – Зазвичай я... .*
- Урок 20.
Орудний відмінок. Конструкції: *Бути задоволеним чимось. – Я задоволений чимось. Не поступатися чимось.* Прийменниковий орудний відмінок. Творення прислівників на *-о, -е* від прикметників.
- Урок 21.
Займенники *ніщо, ніхто, ніякий*. Дієслова *бажати, хотіти, збиратися, планувати. Можна – не можна, дозволено – заборонено.*
- Урок 22.
Конструкції: *Я вмію щось робити. – Я можу щось робити. – Я знаю, що робити. Я ніколи там не був, але хотів би. Якби... , то... . Я хотів би... . Прошу вас допомогти.* Займенники *хто-небудь, хтось, який-небудь, якийсь* тощо.
- Урок 23.
Треба, повинен, мусить. Конструкція: *Щоб ..., треба* Займенники *дехто, дещо, деякий* тощо.
- Урок 24.
Умовний спосіб. Конструкції з дієсловами умовного способу. *Де-небудь, коли-небудь, куди-небудь, десь, колись, кудись.*
- Урок 25.
Конструкції: *Я люблю Мені подобається* Давальний відмінок. Конструкції: *Я ніколи не мала У мене ніколи не було* Розрізнення *якби – як би, щоб – що б.*
- Урок 26.
Конструкція: *Я впевнений у тому, що* Теперішній час, теперішній час зі значенням майбутнього, майбутній час. Конструкція: *Я збираюсь щось робити(зробити).* Конструкції: *Ти знаєш, коли ... (де, чому, що)? Побачити один одного, одна одну.*
- Урок 27.
Майбутній час. Теперішньо-майбутній час. Префіксація дієслів. Конструкції: *Я вирішила щось зробити. – Я прийняла рішення щось зробити.*
- Урок 28.
Займенник *свій*. Повторення: орудний відмінок, ступені порівняння. Конструкції, які відповідають на питання *чий?* (з присвійними прикметниками та родовим відмінком).

Урок 29.

Наказовий спосіб. Конструкції з дієсловами у наказовому способі.

Урок 30.

Наказовий спосіб. Конструкції: *Дозволь(Дозвольте) щось зробити. Давай(Давайте) щось робити.* Дієслова недоконаного і доконаного виду та наказовий спосіб.

Урок 31.

Чергування приголосних при творенні наказового способу. Частки *бо, но, ну, ану* і наказовий спосіб.

Урок 32.

Дієприкметник. Пасивні дієприкметники минулого часу.

Урок 33.

Дієприкметник. Активні дієприкметники минулого часу. Активні дієприкметники теперішнього часу. Перехід дієприкметників у прикметники. Перехід дієприкметників у іменники. Частка *не* з дієприкметниками. Безособові форми на *-но(-ено), -то*.

Урок 34.

Дієприслівник. Дієприслівник недоконаного виду теперішнього часу.

Урок 35.

Дієприслівник. Дієприслівник доконаного виду минулого часу. Частка *не* з дієприслівниками. Речення з дієприслівниковим зворотом.

Окрім зазначених тем, кожен урок має вправи на виявлення синонімів та антонімів, інформацію про значення фразеологізмів, комунікативні моделі, вправи на розрізнення дієслів доконаного та недоконаного виду, контекстуальні завдання, парадигми окремих дієслів, лексико-тематичний блок.

ДЖЕРЕЛА ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

- Урок 4.
<http://www.interier.ua>
- Урок 5.
<http://www.spb-cmk.ru>
<http://www.interier.ua>
- Урок 6.
<http://www.chervona-kalina.ucoz.com>
- Урок 7.
<http://www.bizslovo.org>
<http://yak-prosto.com>
<http://referatua.org.ua>
<http://school.xvatit.com>
<http://korysne.ostriv.in.ua>
<http://www.credo-ua.org>
<http://www.volyngaz.com.ua>
<http://www.moda-doma.com.ua>
- Урок 8.
<http://www.woman.ru>
<http://www.duplo-lego-village.ru>
- Урок 9.
<http://www.photoua.net>
http://map.kiev.ua/old_maps.htm
<http://uk.wikipedia.org>
- Урок 11.
<http://www.pti.kiev.ua>
- Урок 12.
<http://www.sunhome.ru>
<http://www.detsad-kitty.ru>
<http://www.hair-style.blog.ru>
<http://www.shareideas.biz>
<http://www.million-sovetov.ru>
- Урок 13.
<http://www.touregion.od.ua>
<http://www.design.newpages.com.ua>
<http://www.konfeti.in.ua>
<http://www.kapro.ua>
<http://www.yak-prosto.com>
<http://www.ewgk.com>
<http://www.minfin.com.ua>
<http://www.happy-pm.com>
<http://www.richmedia.org.ua>
- Урок 14.
<http://www.nasha-lestnica.ru>
<http://www.my.mail.ru>
<http://www.iblog.net.ua>

- <http://www.prikol.i.ua>
- Урок 15.
- <http://www.immunar.ru>
 - <http://www.art-saloon.ru>
 - <http://www.censor.net.ua>
 - <http://www.yasnji.livejournal.com>
 - <http://www.ximfak.ru>
 - <http://www.svidomo.org>
 - <http://www.britanskie-kotiki.ru>
 - <http://www.baby-connect.com>
 - <http://www.myjulia.ru>
- Урок 16.
- <http://www.vokrugsveta.ru>
 - <http://www.rhythm-co.ru>
 - <http://www.ikea.com>
 - <http://www.liveinternet.ru>
 - <http://www.school.xvatit.com>
- Урок 18.
- <http://www.engecpf.ucoz.ru>
 - <http://www.free-lance.ru>
- Урок 19.
- <http://www.uk.wikipedia.org>
 - <http://www.tsn.ua>
 - <http://www.artside.com>
 - <http://www.ohb.hu>
 - <http://www.wikipedia.org>
- Урок 20.
- <http://www.poltava.pl.ua>
 - <http://www.clipnews.info>
 - <http://www.school.xvatit.com>
 - <http://www.blog.i.ua>
 - <http://www.siver.com.ua>
 - <http://www.liveinternet.ru>
 - <http://www.shkola.ostriv.in.ua>
 - <http://www.tyzhden.ua>
- Урок 21.
- <http://www.zakonoproekt.org.ua>
 - <http://www.nashemisto.if.ua>
 - <http://www.kazkamandriv.ua>
 - <http://www.twosun.com.ua>
 - <http://www.wheels-wings.com>
- Урок 22.
- <http://www.parijanka.com>
 - <http://www.minusa.com.ua>
 - <http://www.medside.ru>
 - <http://www.magicchilds.com>

- <http://www.21region.org>
<http://www.bezsna.net>
<http://www.myjulia.ru>
<http://www.skydive.ru>
<http://www.artside.com>
<http://www.vector-images.com>
- Урок 23.
<http://www.kotikit.com>
<http://www.raskraski.info>
- Урок 25.
<http://www.phototimes.ru>
<http://www.ru.123rf.com>
<http://www.molohovetc.ru>
- Урок 26.
<http://www.artside.com>
<http://www.ru.123rf.com>
- Урок 28.
<http://www.tsn.ua>
<http://www.profi-forex.org>
<http://www.20minut.ua>
<http://www.operkor.wordpress.com>
<http://www idioms.chat.ru>
- Урок 29.
<http://www.zablpedia.ru>
<http://www.ru.freepik.com>
<http://www.modern.zp.ua>
<http://www.kayca.livejornal.com>
<http://www.news.city.zt.ua>
<http://www.vk.com>
<http://www.medpravda.com>
<http://www.uastudent.com>
<http://www.youngteacher.org>
- Урок 31.
<http://www.topglobus.ru>
<http://www.raskraski.info>
<http://www.clipproject.info>
- Урок 32.
<http://www.vector-images.com>
- Урок 33.
<http://www.notemedical.com>
<http://www.bigpicture.ru>
- Урок 34.
<http://www.naim.ru>
- Урок 35.
<http://www.20minut.ua>
<http://www.mykulyn-best.com>